

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

İLKÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN VE YÖNETİCİLERİNİN
4-4-4 EĞİTİM SİSTEMİNİN UYGULAMA SÜRECİNE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Haydar ERCAN

TOKAT
Mayıs, 2016

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

İLKÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN VE YÖNETİCİLERİNİN
4-4-4 EĞİTİM SİSTEMİNİN UYGULAMA SÜRECİNE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Haydar ERCAN

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER

TOKAT
Mayıs, 2016

ETİK SÖZLEŞME

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgi toplama ve raporlaştırma sürecinin Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna, genel akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak gerçekleştirildiğini; bu tez çalışmasını “intihali engelleme” programı ile taradığımı, bana ait olmayan tüm bilgi, düşünce ve bulgulara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan eder, sorumluluğun tarafıma ait olduğunu kabul ederim.

Tarih: 13./05./2016

Haydar ERCAN

İmza

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼ne,

Haydar ERCAN'ın İlköğretim Öğretmenlerinin ve Yöneticilerinin 4-4-4 Eğitim Sisteminin Uygulama Sürecine İlişkin Görüşleri adlı çalışması 15/04/2016 tarihinde jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Doç. Dr. Ebru OğUZ

E. eys

Üye (Tez Danışmanı): Yrd. Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER

Erdal Küçük

Üye: Yrd. Doç. Dr. Salih BARDAKÇI

S. Bardakçi

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

13/05/2016

Doç. Dr. Adem İŞCAN
Enstitü Müdürü

Adem İşcan
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tezimi bitirme konusunda beni sürekli motive eden, her konuda yardımcı olan, paylaşımlarıyla ufkumu genişleten değerli tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Erdal Kũcũker'e, yũksek lisans hocalarım Yrd. Doç. Dr. Gũlay Aslan'a, Doç. Dr. Nail Yıldırım'a, Yrd. Doç. Dr. Aysun Erginer'e, Doç. Dr. Gũlřah Başol'a; ders programımda ęalıřmalarıma olanak sağlayacak şekilde boşluklar oluşturan okul yũneticilerime, araştırmam sırasında manevi desteklerini esirgemeyen arkadaşlarıma, bũyũk bir sabırla ęalıřmamı bitirmemi bekleyen eşime ve biricik oğlum Deniz'e teőekkũrlerimi sunuyorum.

Tokat-2016

Haydar ERCAN

ÖZET

İLKÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN VE YÖNETİCİLERİNİN 4-4-4 EĞİTİM SİSTEMİNİN UYGULAMA SÜRECİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Ercan, Haydar

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Programı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Erdal Küçüker

Mayıs, 2016, x + 147 Sayfa

Bu araştırmanın amacı birçok yönüyle eleştirilen 4-4-4 eğitim sistemine ilişkin Tokat il merkezinde görevli ilköğretim öğretmenlerinin ve yöneticilerin görüşlerine başvurarak bu sistemin uygulama sonuçları açısından değerlendirilmesidir.

Bu araştırma, tarama modelindedir. Araştırma evrenini 2014-2015 öğretim yılında Tokat ili merkez ilçesinde görev yapan ilköğretim öğretmenleri ve yöneticileri oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Araştırma kapsamında 2014-2015 öğretim yılında Tokat ili merkez ilçesinde 22 ilkokul, 17 genel ortaokul ve iki imam-hatip ortaokulu olmak üzere toplam 41 ilköğretim kurumuna ulaşılmıştır. İlkokullarda 27, genel ortaokullarda 21, imam-hatip ortaokullarında bir olmak üzere toplam 49 yöneticiye; ilkokullarda 193, genel ortaokullarda 270, imam-hatip ortaokullarında 15 olmak üzere toplam 478 öğretmene ulaşılabilmektedir. Anket toplamda 527 katılımcıya uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analizlerin [frekans (f), yüzde (%), ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (ss)] yanı sıra, iki kategorili bağımsız değişkenler arasındaki farklılığı test etmek amacıyla Mann Whitney U-Testi, ikiden fazla kategorisi bulunan değişkenler arasındaki farklılığı test etmek için ise Kruskal Wallis H-Testi kullanılmıştır.

Araştırmada ilköğretim kurumlarında görev yapan öğretmen ve yöneticilere 2012 yılında uygulamaya konulan 4-4-4 eğitim sisteminin getirdiği yenilikler hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Anketi yanıtlayan öğretmen ve yöneticilere göre, ilkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır. Katılımcılar, okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması gerektiğini düşünmektedir. Katılımcılara göre on iki yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapının mevcut değildir. Seçmeli derslerin aileleri ile birlikte, öğrencilerin kendi istek ve becerilerine uygun olarak belirlenmesi gerektiği

katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Ayrıca mesleki yönlendirmenin erken yaşlarda yapılabilmesi için sadece İmam-Hatip okullarının orta kısımlarının değil, diğer meslek okullarının da orta kısımlarının açılması gerektiği; ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesinin, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına bağlı olarak uygulayıcı ve araştırmacılara dönük öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 4-4-4 Eğitim Sistemi, Zorunlu Eğitim, Seçmeli Ders, İlkokula Başlama Yaşı.

ABSTRACT

TEACHERS AND ADMINISTRATORS FOR PRIMARY SCHOOLS VIEWS ON THE IMPLEMENTATION OF THE 4-4-4 EDUCATION SYSTEM

Ercan, Haydar

Graduate, Educational Administration, Inspection, Planning and economy science
Branch,

Education Administration and Supervision Program

Thesis advisor: Yrd. Doç. Dr. Erdal Küçükler

May, 2016, x + Page 147

The purpose of this investigation of the 4-4-4 educational system which aspects are criticized by many, is valuated referring to the opinions of the primary school teachers and administrators attendant within Tokat province.

This investigation is within the screening model. The period for the research is the academic year 2014-2015 consisting of the attending teachers and administrators within Tokat province. The collection of data provided by a questionnaire developed by the researcher. Within the scope of the research of the academic year 2014-2015 in Tokat province 22 primary schools, 17 general secondary schools and two theology secondary schools, total 41 elementary schools reached the institution. Access to administrators in 27 primary schools , 21 general secondary schools, one in theology secondary schools, total 49 administrators; Access to teachers in 193 primary schools, 270 in general secondary schools, 15 in theology secondary schools, total Access to 478 teaches were made. The total participants in the questionnaire was 527. To analyze the data's from the descriptive analysis the (frequency (f), percent (%), average ($\bar{X}$), standard deviation (ss) beside the two categories the test Mann Whitney U-Test was applied to test the different arguments, the testing of the difference between the categories containing more than two variables the Kruskal Wallis H-test was applied.

Within the investigation, the participating teachers and administrators opinions on of the 4-4-4 educational system implemented in 2012 asked. According to the questionnaire responded by teachers and administrators, the appropriate month to start primary school is at 73rd month. The participants had the opinion that the pre-school education should be under compulsory education. The participants had the opinion that

the necessary infrastructure for the twelve years of compulsory education was absent. The participants expressed that the optional subjects shall be selected together with the families in accordance to identify the students own wishes and skills. Also, the vocational guidance has to be applied in early ages not only in the theology secondary schools, it has to be implemented within other vocational schools as well; research concludes that the division of the primary and the secondary schools results in less number of accidents at school. Suggestions to the results of the investigation are been made to the participators and researchers.

Keywords: 4-4-4 Education System, Compulsory Education, Optional Subjects, Age for starting School.

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME.....	Error! Bookmark not defined.
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLOLAR LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR.....	xi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Amacı	8
Araştırmanın Önemi.....	8
Sayıtlar	8
Sınırlılıklar	8
Tanımlar	9
BÖLÜM II	10
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	10
İlgili Alanyazın.....	10
Türkiye’de Zorunlu Eğitim.....	10
İlkokula Başlama Yaşı.....	12
İlköğretim ve Ortaöğretimin Basamaklandırılması ve Süresi (Kesintisiz ve Kesintili Eğitim).....	12
Seçmeli Ders Uygulaması	15
Açık Öğretim Uygulaması.....	17
İlgili Araştırmalar.....	18
Zorunlu Eğitim İle İlgili Araştırmalar	18
4-4-4 Eğitim Sistemi İle İlgili Araştırmalar	27
İlkokula Başlama Yaşı İle İlgili Araştırmalar	36
Seçmeli Dersler İle İlgili Araştırmalar	42
Açık Öğretim Uygulaması ile İlgili Araştırmalar.....	47
BÖLÜM III	52
YÖNTEM	52
Araştırma Modeli	52
Çalışma Evreni	52

Ölçme Araçları	54
Veri Toplama Süreci	54
Verilerin Çözümlemesi	55
BÖLÜM IV	57
BULGULAR ve YORUM	57
Yanıtlara İlişkin Betimsel Bulgular	57
Katılımcıların Görüşlerinin Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular	60
Katılımcıların Görüşlerinin Cinsiyete Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular.....	67
Katılımcıların Görüşlerinin Branşa Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular.....	73
Katılımcıların Görüşlerinin En Son Mezun Olunan Eğitim Kurumuna Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular	81
Katılımcıların Görüşlerinin Görev Türüne Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular .	87
Katılımcıların Görüşlerinin Mesleki Kıdeme Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular	94
Katılımcıların Görüşlerinin Yaşa Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular	103
BÖLÜM V	112
TARTIŞMA	112
Okula Başlama Yaşı	112
İlköğretimin İlkokul ve Ortaokul Olarak Ayrılması ve Süreleri	114
Seçmeli Dersler	115
4-4-4 Uygulaması Kapsamında Çeşitli Konular	115
BÖLÜM VI.....	117
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	117
Sonuçlar.....	117
İlkokula Başlama Yaşı.....	117
İlköğretimin İlkokul ve Ortaokul Olarak Ayrılması ve Süreleri	125
Seçmeli Dersler	129
4-4-4 Uygulaması Kapsamında Çeşitli Konular.....	130
Öneriler	132
Uygulayıcılar İçin Öneriler.....	132
Araştırmacılar İçin Öneriler	133
KAYNAKÇA.....	134
EKLER.....	141

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. 2014-2015 Öğretim Yılı Tokat İli Merkez İlçesinde (Köy ve Kasabalar Hariç) Bulunan İlkokul, Genel Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokullarına İlişkin Okul, Yönetici ve Öğretmen Sayıları.....	52
Tablo 2. 2014-2015 Öğretim Yılı Tokat İli Merkez İlçesinde (Köy ve Kasabalar Hariç) Bulunan İlkokul, Genel Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokullarında Görev Yapanlar İçerisinde Anket Uygulanabilen Öğretmen ve Yönetici Sayıları	53
Tablo 3. Uygulanan Ankete Katılan Öğretmen ve Yöneticilerin Kişisel Bilgileri.....	53
Tablo 4. Ankette Yer Alan İfadelere Katılma Düzeylerinin Sınırı.....	55
Tablo 5. Katılımcıların Anket Maddelerine Verdikleri Yanıtların Betimsel İstatistiklerine İlişkin Bulgular.....	58
Tablo 6. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları	60
Tablo 7. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Cinsiyetine Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları	67
Tablo 8. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Branşa Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları	74
Tablo 9. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların En Son Mezun Olduğu Eğitim Kurumuna Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları	81
Tablo 10. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Görevine (Öğretmen/Yönetici) Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları	88
Tablo 11. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Mesleki Kıdemine Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları	94

KISALTMALAR

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

Eğitim-Sen: Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

Eğitim-Bir-Sen: Eğitimciler Birliği Sendikası

Eğitim-İş: Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası

Türk Eğitim-Sen: Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası

AÖL: Açık Öğretim Lisesi

AÖF: Açık Öğretim Fakültesi

AB: Avrupa Birliği

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, sayıtlıları, sınırlılıkları ve tanımlar yer almaktadır.

Problem Durumu

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 30 Mart 2012 tarihinde kabul edilen ve 11 Nisan 2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”la Türkiye eğitim sisteminde köklü bir değişiklik yapılmıştır. Kamuoyunda 4-4-4, 444 model ya da benzer adlarla anılan ve 27 maddeden oluşan bu Kanun, 2012-2013 öğretim yılında uygulanmaya başlamıştır. Kanun’da öğretim basamaklarını yeniden düzenleyen önemli değişiklikler yapılmıştır.

Kanun’la, okula başlama yaşı 72 aydan 60 aya indirilmiştir (Madde-1). 2012-2013 öğretim yılında 60-66 ay arası çocukların velisinin yazılı isteği ile gelişim yönünden hazır olduğu anlaşılanların ilkokula devamlarının sağlanması öngörülmüştür. 2013-2014 öğretim yılında ise bu uygulamadan vazgeçildiği şeklinde yorumlanan bir genelge yayınlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığının (MEB), İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nde yaptığı değişiklik ile 66, 67 ve 68 ayını doldurmuş çocukların, velileri isterse okulöncesi eğitim kurumlarına devam edebilecekleri belirtilmiştir. Bu yaşlarda çocuğu olan bir veli istemezse okul idaresine bir dilekçe yazarak çocuğunu ilkokula başlatmayabilecektir. Ayrıca 69, 70 ve 71 ayını doldurmuş çocukların velileri ise doktor raporu ile çocuklarının ilkokula kaydını erteleyebilecektir. 72 ayını doldurmuş çocukların ise ilkokula başlaması zorunludur. Okula başlama yaşının 60 aya indirilmesine ilişkin hükmün esnetilmesinde okula erken başlayan çocuklar üzerine yapılan araştırma bulgularının etkili olduğu söylenebilir. Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (2013) hazırladığı raporda; 2012-2013 öğretim yılında ilkokula başlayan 72 ay öncesi çocukların okula alışamadıklarını, algılama güçlüğü çektiklerini, kurallara uymadıklarını, sorumluluk taşıyamadıklarını, 40 dakikalık ders saatine dayanamadıklarını belirtmiştir. Eğitim Reformu Girişimi (2012a) ise hazırladığı raporda; 2012-2013 öğretim yılında, 4-4-4 düzenlemesi ile ilköğretim çağı kapsamına

alınan ancak okula hazır olmadığını Sağlık Kurulu raporuyla belgeleyen öğrencilerin ilkokula başlamadığı, beş yaşında olup ilkokul çağında sayılan 326.740 öğrenciden 70.861'inin (% 22) rapor aldığı belirtilmiştir. Azımsanmayacak sayıda öğrencinin ilkokula başlamayı bir yıl ertelediği vurgulanmıştır.

Kanun'la, sekiz yıl kesintisiz eğitim yapan ilköğretim okulları, ilkokul ve ortaokul olmak üzere ayrılmıştır. İlkokul süresi beş yıldan dört yıla indirilmiş, ortaokul süresi ise üç yıldan dört yıla çıkartılmıştır (Madde-2). Böylece kesintisiz sekiz yıllık eğitime son verilmiştir. İlkokulların ve ortaokulların bağımsız okullar olmaları, ayrı binalarda öğretim yapmaları, ancak şartlara göre ortaokulların ilkokul veya liselerle birlikte de olabileceği kararlaştırılmıştır (Madde-3). Kanun'un yayınlandığı tarih itibarıyla dördüncü sınıf dışındaki öğrencilerin değişiklikten etkilenmemesi öngörülmüştür (Madde-6). İlk üç sınıftaki öğrenciler ilkokulu, diğerleri de ortaokulu tamamlayana kadar kendi okullarında öğrenim görmeye devam edebileceklerdir. Yalnızca dördüncü sınıf öğrencileri, halen buldukları okullar ilkokula dönüştürüldüğü takdirde başka bir okula kayıt yaptırmak zorunda kalmışlardır.

Ortaokul ve liselerde seçmeli ders saatleri artırılmış ve Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in Hayatı derslerinin bu okullarda seçmeli ders olarak okutulması Kanun'a eklenmiştir. Bu okullarda okutulacak diğer seçmeli dersler ile İmam-Hatip ortaokulları ve diğer ortaokullar için oluşturulacak program seçeneklerini MEB'in belirlemesi öngörülmüştür (Madde-9).

Ortaöğretim, zorunlu eğitim kapsamına alınmıştır. Zorunlu eğitim kapsamına alınan lise eğitiminin açık öğretim yoluyla da tamamlanabilmesinin önü açılmıştır (Madde-10). Ortaöğretimin zorunlu eğitim kapsamına alınma tarihinin, "Bakanlık isterse bu süreyi bir yıl uzatabilir (Madde-1)" denilerek, 2013 yılına bırakılmasına ilişkin esneklik tanınmış olmasına karşın, 12 yıllık zorunlu eğitim uygulamasına 2012-2013 öğretim yılında geçilmiştir.

Eğitim sisteminde kimileri geriye dönük (İmam-Hatip ortaokullarının yeniden açılması gibi) olarak değerlendirilebilecek hükümler barındıran bu Kanun'un Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçiş süreci toplumsal ve politik alanda sancılı ve tartışmalı olmuştur. Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) beş grup başkanvekilinin 20 Şubat 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) sunduğu "İlköğretim ve Eğitim

Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ile kanunlaşma süreci başlamıştır. Teklif, başkanlığını Nabi Avcı'nın yaptığı (Nabi Avcı, 25 Ocak 2013 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığına getirilmiştir.) TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda 23 Şubat 2012 tarihinde görüşülmeye başlanmıştır. Komisyon, sekiz kez toplanmış ve teklif üzerinde 75 saat 11 dakika görüşmüştür. Millî Eğitim Alt Komisyonu görüşmeleri iki gün sürmüş, toplam 16 saat 30 dakika görüşülmüştür (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu, 2013). Günlerce süren tartışmalar arasında ancak altı madde komisyondan geçebilmişken 20'den fazla madde 30 dakikada kabul edilmiştir (*444 Düzenlemesi Kavgaıyla Kabul Edildi.*, 11.03.2012). Teklif, 11 Mart 2012 tarihinde komisyondan geçmiştir.

Kanun teklifi, ilk olarak 27 Mart 2012 tarihinde TBMM Genel Kurulunda görüşülmeye başlanmış ve dört birleşim boyunca görüşmeler devam etmiştir. Genel Kuruldaki görüşmelerde kanun teklifinin aleyhinde ve lehinde konuşmalar yapılmış ve yoğun tartışmalar yaşanmıştır. Bu kadar önemli bir Kanun teklifinin neden beş grup başkanvekili tarafından getirildiği, neden tüm milletvekilleri tarafından ortak bir fikir üretilmediği konularında konuşulmuş; teklif hazırlanırken öğretmenler, veliler, sendikalar ve sivil toplum kuruluşları ile yeteri ölçüde fikir alışverişinde bulunulup bulunulmadığı sorgulanmıştır (Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul Tutanağı, 30.03.2012).

Son birleşim 30 Mart 2012 tarihinde gerçekleşmiş, oylama sonucunda; 387 oy kullanılmış, 295 kabul oyuna karşın 91 ret ve bir çekimser oy ile teklif kabul edilmiştir. Teklif, son derece gergin geçen Komisyon ve Genel Kurul görüşmelerinin ardından yasalaşmış, 31 Mart 2013 tarihinde onaylamıştır. Kanun, 11 Nisan 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Eğitim sisteminde böylesine köklü değişikliklerin yapılmasının öngörüldüğü 27 maddeden oluşan kanun teklifinin, çok kısa bir sürede Meclisten geçirilmiş olması ayrıca dikkate değerdir.

Kanun'un Meclisten geçmesiyle birlikte medyada olumlu-olumsuz birçok haber, yorum, makale yayınlanmıştır. İlkokula başlama yaşının düşürülmesi, en çok eleştirilen değişikliklerin başında gelmektedir. Bu konuda bazı üniversiteler ve sivil toplum örgütleri de görüş bildirmiştir.

Zorunlu ilköğretime başlama yaşının bir yıl erkene alınmasının ve bunun sonucu olarak okulöncesi eğitimin zorunlu eğitimin dışına çıkarılmasının çocuğun gelişim ve eğitimine ilişkin bilimsel verilere uygun olmadığı belirtilmiştir (Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, 2012). İlköğretime başlanmadan önce her çocuğun okulöncesi eğitimi alması gerektiği vurgulanmıştır (Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 2012; Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 2012). İlkokula başlama yaşı 60 aya düşürüldüğünde 72 aylık ve 60 aylık çocukların aynı sınıflarda eğitim göreceğine, bu yaşlarda çocuklar arasında üç ay gibi kısa bir sürenin bile çok önemli bir fark olarak görüldüğüne, 60 ve 72 aylık çocukların zihinsel, bedensel ve duygusal açıdan çok farklı olduklarına değinilmiştir (Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 2012). Türkiye’deki sosyo-ekonomik farkların azaltılması için altı yaş grubu öğrencilerin zorunlu eğitim kapsamına alınması gerektiğini, çocuklarda hafızayı öğrenme amacıyla etkili kullanma, mantıklı düşünme, yorum, bir işi başından sonuna gerçekleştirebilme yetilerinin altı yıldan sonra gerçekleştiği için ilköğretime başlama yaşının 72 ay olması gerektiği belirtilmiştir; diğer ülkelerin büyük çoğunluğunda çocukların ilköğretime altı yaşında başladığı, bu nedenle okula başlama yaşının altı olarak devam etmesi gerektiği önerilmiştir (Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 2012).

Türk Tabipler Birliğinin (2012), “Çocukların Gelişim Süreçleri ve Okula Başlama” adlı çalışması okula başlama sürecinin çocukların yüksek yararını gözeterek şekilde ele alınabilmesini sağlamak amacıyla yapılmıştır. Sonuç olarak, okul eğitimine katılabilmek için gerekli sosyal, duygusal, bilişsel, dil ve motor becerilerin gelişiminin altı yaştan (72 ay) önce tamamlanmadığı ortaya konulmuştur. Bu nedenle beş yaşındaki çocukların (60-71 aylar arası) zihinsel, fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak ilkokula hazır olmadıkları ve hazır olmadan okula başlamanın çocuklar üzerinde olumsuz etki yapacağı, psikolojik baskı yaratarak çeşitli psikiyatrik sorunların da ortaya çıkmasına yol açacağı belirtilmiştir. Ailelerin, çocuklarını bilimsel olarak ortaya konan yaştan daha erken okula göndermeye zorlanmasının, eğer okula başlatmak istemiyorlarsa çocuk doktorlarından “tanılı” bir rapor almaya yönlendirilmesinin başlı başına bir sorun olduğuna değinilmiştir. Bu çocukların ilkokula başlama zorunluluğunu ortadan kaldıracak olan raporların hekimlerce düzenlenmesinin çocukları olumsuzluklardan korumak ve ileride ortaya çıkacak ruh sağlığı risklerini azaltmak açısından mesleki bir sorumluluk olduğu vurgulanmaktadır.

Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikasının raporunda (2012), zorunlu ilköğretime başlama yaşının bir yıl erkene alınması ve bunun sonucu olarak okulöncesi eğitimin ihmal edilmesinin, çocuğun gelişim ve eğitimine ilişkin bilimsel verilere uygun olmadığı belirtilmektedir. MEB'in 2010-2014 Stratejik Planı'nda okulöncesi eğitimde % 33 olan net okullaşma oranının dezavantajlı çocukları gözeterek plan dönemi sonuna kadar % 70'in üstüne çıkarılması hedeflendiği halde bu düzenleme, okulöncesi eğitimin "yok sayılması" olarak değerlendirilmiştir. Okula başlamak için beş yaşın çok erken olduğu, ikinci dört yılda mesleki yönlendirmenin bilim dışı olduğu (İmam-Hatip ortaokulları dışında diğer meslek liselerinin orta kademelerinin açılmaması), İmam-Hatip okullarının korunduğu, diğer okulların yok sayıldığı, dini içerikli derslerin lise müfredatına da girdiği belirtilmiştir. Öğrencilerin ve okulların yeni ders programının yükünü kaldıramayacağı, öğrencilerin okullarından ve öğretmenlerinden uzaklaştırılmayacağı, yeni sistemin mevcut öğretmen yetiştirme koşullarına uygun olmadığı, taşınmalı eğitimin ve ikili eğitim uygulamasının artacağı, Fatih Projesi'nin hükümet yandaşlarına yeni fırsatlar yaratacağı vurgulanmıştır.

Kanun'la ilgili Eğitim-Sen'in (2013) yayınladığı rapora göre zorunlu eğitimin gerçek anlamıyla 12 yıla çıkarılmaması (ortaöğretimin örgün eğitimin dışında da yaygın eğitim, açık lise- yapılabilmesi), ilkokula başlama yaşının 60-72 ay olmasının hiçbir bilimsel dayanağı bulunmaması, okulların dönüştürülmesinin öğretmen ve öğrencileri mağdur edecek olması, seçmeli olan bazı derslerin fiilen zorunlu olacağı ve bu dersleri seçmeyen öğrencilerin dışlanacağı, eğitimde ticarileştirme uygulamalarının hızla artacağı, Fatih Projesi'nin AKP'nin rant projesi olduğu vurgulanmıştır. 4-4-4 eğitim sisteminin, öğrencilerin okula devamlarını olumsuz etkilediğine, Millî Eğitim Bakanlığının 2012-2013 eğitim istatistiklerine göre, sekizinci sınıftan mezun olan ancak Açık Öğretim Lisesi de dahil olmak üzere, hiçbir ortaöğretim kurumuna kayıt olmayan 49 bin 449 öğrenci bulunduğu değerlendirilmiştir. 4-4-4 sistemi uygulanmadan önce ortaöğretime gitmeyen kız öğrenci sayısı 16 bin 137 iken, 2012-2013 öğretim yılında zorunlu olmasına rağmen ortaöğretime devam etmeyen kız öğrenci sayısının iki katından fazla artmış olmasının dikkat çekici olduğu vurgulanmıştır.

Cumhuriyet Halk Partisi Bilim Yönetim ve Kültür Platformu'nun (2012), "AKP'nin Dört Dörtlük Eğitim Tuzağı: 4-4-4 Kanun Teklifi" adlı çalışmasında 4-4-4 Kanun Teklifinin belirsizliklerle dolu olduğu, amaç ve araçlarının belli olmadığı,

mevcut sistemin bir etki analizinin bile olmadığı, kesintisiz sekiz yıllık eğitim sisteminin belirgin bir yanlışının bile saptanmadığı, aksine okullaşma oranının bu sistem sayesinde arttığı belirtilmiştir. Bu veriler ışığında, kesintisiz temel eğitimden geri adım atılmaması, sistemin uygulamadan kaynaklanan aksaklıklarının giderilmesi, kesintisiz eğitimin daha nitelikli bir yönde geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. 4-4-4 Kanun Teklifi'nin geri çekilmesi gerektiği savunulmuştur.

Gazi Üniversitesi Öğretim Üyeleri Derneğinin yayın organı Akademik Bülten'deki (2013) "Eğitim Tablosunda Son Durum" adlı çalışmada kesintili eğitimin sorunlarına ve yansımalarına yer verilmiştir. Okula başlama yaşının 66 aya indirilmesinin birçok aileye sıkıntılar yaşattığı, okulöncesinde okullaşma oranının düştüğü, ortaöğretime devam etmeyen kız öğrencilerin sayısının iki katın üzerinde artış gösterdiği vurgulanmıştır. Kesintili eğitimle ilgili en çarpıcı sonuç olarak, İmam Hatip Lisesi sayısının yeni sistemle 537'den 708'e, İmam Hatip Ortaokullarının ise 1099'a ulaştığı; en donanımlı okulların İmam Hatip Ortaokullarına ve Liselerine dönüştürüldüğü, dinsel içerikli derslerin genel ortaokullarda ve liselerde de seçmeli ders olarak verilmeye başlandığı belirtilmiştir.

Eğitimciler Birliği Sendikası (2013) tarafından Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in Hayatı derslerinin veliler tarafından olumlu karşılandığı ve bu derslerin genellikle veliler tarafından seçildiği; Matematik Uygulamaları ve Yabancı Dil derslerinin en çok seçilen ve talep edilen dersler olduğu belirtilmektedir. Öte yandan, din eğitimi dışındaki seçmeli dersler, genellikle veli ve öğrencinin tercihindən çok, öğretmen ve altyapı eksiklikleri dolayısıyla okulun yönlendirmesi ile belirlendiği, okul idarelerinin derslik oluşturmak için okulların tüm imkânlarını kullandığı vurgulanmıştır. İlköğretim okullarının ayrışmasının genel olarak olumlu karşılandığına, norm fazlası öğretmen sorununun yeni sınıflar açılarak büyük oranda ortadan kaldırıldığına, 66 aylık çocukların okula başlamasının genel olarak olumsuz karşılandığına değinilmiştir. Haftalık ders saatinin artırılmasının eleştirildiği, seçmeli ders uygulamasının çoğunluk tarafından olumlu bulunduğu, zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasının meslek liselerindeki öğrenci sayısında ciddi artışa neden olduğu ve meslek liselerinin olumsuz etkilendiği belirtilmiştir.

Bu konuda bilimsel araştırmalar yapılmış, makaleler yayınlanmış ve tezler yazılmıştır. Tok'un (2013) ve Kılınç'ın (2014) çalışmalarında 2012-2013 öğretim

yılında yürürlüğe giren 12 yıllık zorunlu eğitimin olumsuz yönlerinin, olumlu yönlerinden daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Karadeniz'in (2012) çalışmasında da uygulamanın olumsuz yönlerine dikkat çekilmiş, Kanun'un ihtiyaçları (İmam-Hatip ortaokulları dışında) karşılamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Boz'un (2013) ve Dirlik'in (2014) araştırmaları, 60-66 aylık öğrencilerin okulda sık sık sorun yaşadıklarını göstermektedir. Çam'ın (2015) çalışmasında ise okula başlama yaşının aileler tarafından belirlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Basında çıkan haberlerden/yorumlardan, yazılan makalelerden ve yapılan araştırmalardan da anlaşılacağı gibi 4-4-4 eğitim sistemi ile ilgili sendikaların, sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin ve halkın eleştirileri olmuştur. Yeni eğitim sisteminin olumlu-olumsuz yönleri ele alınmış, bu konularda incelemeler ve araştırmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda öğretmenlerin 4-4-4 eğitim sistemi ile ilgili düşünce ve görüşleri belirlenmiş, bunlar üzerinden yorum ve öneriler belirtilmiştir. Eğitimciler tarafından da bu sistemin olumlu ve olumsuz yönleri tartışılmıştır.

Bu araştırmada, birçok yönüyle eleştirilen 4-4-4 uygulamasına ilişkin Tokat il merkezinde görevli ilköğretim öğretmenleri ve yöneticilerinin görüşlerine başvurulmaktadır. Halk tarafından "4-4-4 eğitim sistemi" olarak bilinen bu sistemin uygulama sonuçları üzerinden değerlendirilmesi, bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, 4-4-4 modelinin uygulama sürecine ilişkin olarak Tokat il merkezinde 2014-2015 öğretim yılında görev yapan ilköğretim öğretmenleri ve yöneticilerinin görüşlerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

İlköğretim öğretmenleri ve yöneticilerinin;

- a- İlkokula başlama yaşının 60 aya çekilmesi,
- b- Sekiz yıllık kesintisiz eğitim sisteminden, 4-4-4 kesintili eğitim sistemine geçilmesi,
- c- İlkokul süresinin dört yıla indirilmesi,
- d- Ortaokul süresinin dört yıla çıkarılması,
- e- Zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması ve
- f- Seçmeli derslere ilişkin görüşlerinde kişisel özelliklerine göre (görev yaptığı okul türü, cinsiyet, mesleki kıdem, yaş, branş, görev, en son mezun olduğu eğitim kurumu/düzeyi) anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma 4-4-4 eğitim sisteminin uygulama sonuçlarının bilimsel olarak değerlendirilmesine katkı yapacaktır. Araştırma sonuçlarının, 4-4-4 eğitim sistemi ile ilgili karşılaşılabilecek olası sorunların ortadan kaldırılması için yol göstermesi beklenmektedir. Uygulamada görülen olumsuzlukları ortaya çıkararak alınması gereken önlemlere kaynaklık etmesi açısından önemlidir. Elde edilecek bulgular, hem Milli Eğitim Bakanlığına hem de akademik çevrelerin bundan sonraki planlama ve çalışmalarına katkıda bulunacaktır.

Sayıtlar

Katılımcıların ankette yer alan soruları yanıtlarken gerçek duygu ve düşüncelerini içtenlikle yansıttıkları varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

- 1- Araştırma 2014-2015 öğretim yılıyla sınırlıdır.

- 2- Araştırma Tokat il merkezinde görev yapan ilköğretim öğretmenleri ve yöneticileri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Kesintisiz Temel Eğitim: Çocuklara en azından üst ortaöğretime, yani liseye başlayana kadar sadece bir öğretim programı ile eğitim hizmeti sunuluyor olması, aynı yaştaki çocukların temel eğitim boyunca farklı program ve okul türlerine ayrılmamasıdır (ERG, 2012).

Zorunlu Eğitim: Bir yurttaşın belirtilen bir çağa girince, eğitim kurumlarında belli bir süre öğrenim görmesini zorunlu kılan yasal bir deyimdir. Devletin, her vatandaşını devamlı yükümlü kıldığı eğitim süresini ifade eder. Zorunlu eğitim, belirli bir çağda belirli bir süre eğitim görmeyi içerirken, temel eğitim belli bir düzeyde ve nitelikte eğitimi ifade eder (Gültekin, 1998; Tezcan, 1993).

Temel Eğitim: Devletin bütün vatandaşlara vermek zorunda olduğu örgün ve yaygın eğitim yoluyla verilen ve ilköğretimi kapsayan eğitimidir (TDK, 2015).

Seçmeli Ders: Seçmeli ders, öğrencilerin öğretim programının zorunlu dersleri dışında kalan kendi isteklerine göre tercih yaptıkları ders yelpazesidir (Aslantaş, 2011, s. 13)

4-4-4 Eğitim Modeli: Zorunlu eğitimin 12 yıl olduğu ve eğitimin dört yıl ilkokul, dört yıl ortaokul, dört yıl lise olarak basamaklandırıldığı eğitim modelidir.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde önce 4-4-4 eğitim sistemi kapsamında yapılan değişikliklerle ilgili tarihsel ve kuramsal arka plan açıklanacak, daha sonra konu ile ilgili araştırmalar özetlenecektir.

İlgili Alanyazın

Bu başlık altında araştırmanın alt amaçlarında yer alan zorunlu eğitim, okula başlama yaşı, ilköğretimin ve ortaöğretimin süresi, seçmeli ders uygulaması ve açık öğretim başlıkları altında tarihsel ve teorik çerçeve ortaya konulacaktır.

Türkiye’de Zorunlu Eğitim

Zorunlu eğitim, bir yurttaşın belirtilen bir çağa girince, eğitim kurumlarında belli bir süre öğrenim görmesini zorunlu kılan bir uygulamadır. Devletin, her vatandaşını devamlı yükümlü kıldığı eğitim süresini ifade eder. Zorunlu eğitim, belirli bir çağda belirli bir süre eğitim görmeyi içerirken, temel eğitim belli bir düzeyde ve nitelikte eğitimi ifade eder (Gültekin, 1998; Tezcan, 1993).

Osmanlı Devleti’nde 1824 yılında II. Mahmut’un yayınladığı bir fermanla ilköğretim zorunlu hale getirilmiştir. Daha önceki dönemlerde de okuma yazmanın gereği üzerinde duran fermanlar çıkarılmışsa da, 1824 Fermanı bu konuyu geniş olarak ele aldığı için zorunluluğu getiren ilk belge olarak kabul edilmektedir (Akyüz, 2008).

İlköğretim zorunluluğu ile ilgili önemli girişimlerden birisi de Tanzimat Dönemi’nde Nisan 1847 tarihli “Etfâlin Tâlim ve Tedris ve Terbiyelerini ve Veçhile İcra Eylemeleri Lâzım Geleceğine Dair Sıbyan Mekâtibi Hâceleri Efendilere İta Olunacak Tâlimat” adlı belgedir (Akyüz, 1994). Bu belgeyle yedi yaşına giren çocukların sıbyan mekteplerine devamının zorunlu olduğu belirtilmiştir. Bu talimata göre yedi yaşından küçük çocukların bu okullara başlaması velisinin isteğine bırakılmıştır. Eğer çocuk yedi yaşına girip de okula gitmezse velisinin cezalandırılacağı, 7-13 yaş arasında olup ailesinin geçimini sağlamak için çalışması gerekli olan çocukların ise dini bilgiler öğrenmeleri için sabahları bir saat okula gelmelerinin

gerektiği vurgulanmıştır. Talimat'la dört yıllık sıbyan mekteplerine iki yıllık rüştiye mektepleri de eklenerek zorunlu eğitim altı yıla çıkarılmıştır.

İlköğretimde daha önemli adımlar, Tanzimat Dönemi'nin sonlarında çıkarılan 1869 tarihli “Maarif-i Umumiye Nizâm-nâmesi” ile atılmıştır (Nurdoğan, 2005). Bu Kanun'la kızların 6-10, erkeklerin 7-11 yaşları arasında okula devam etmelerinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. İlköğretim zorunluluğu daha sonra 1876 tarihli Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası olan Kanun-i Esasi'de yer almış, bundan böyle tüm anayasalara da geçmiştir.

İkinci Meşrutiyet Dönemi'nde 1913 tarihli “Tedrisât-ı İptidaiye Kanun-i Muvakkâti (İlköğretim Geçici Kanunu)” çıkarılmıştır. Bu Kanun ile ilköğretimin zorunlu ve devlet okullarında parasız olduğu hükme bağlanmıştır (Akyüz, Türk Eğitim Tarihi, 2008). Parasız eğitim ilk kez bu Kanun'la kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Dönemi'nde ise ilköğretimin zorunluluğu ve devlet okullarında parasız olması 1924 Anayasası'nın 87. maddesinde, 1961 Anayasası'nın 50. Maddesinde ve 1982 Anayasası'nın 42. maddesinde de tekrarlanmıştır. MEB 1970'li yıllarda ilköğretimin sekiz yıla çıkarılması için bir çalışma başlatmıştır. 1973 tarihli “Milli Eğitim Temel Kanunu”yla ilköğretim 8 yıl halinde düzenlenmiş, fakat bu yıllarda sık sık hükümet değişikliği olduğu için bu uygulamaya 1981-1982 öğretim yılında deneme halinde başlanmıştır (Akyüz, 2008). Bu Kanun'a göre temel eğitim 7-14 yaşlarındaki çocukları kapsamaktadır ve yalnızca beş yıllık ilkokullar zorunludur. Ülke çapında sekiz yıllık kesintisiz ve zorunlu ilköğretim uygulamasına, 18 Ağustos 1997 tarihinde 23084 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 4306 sayılı yasa ile 1997-1998 öğretim yılından itibaren geçilmiştir. İlkokullar ve ortaokullar tek çatı altında birleştirilmiştir.

30 Mart 2012 tarihinde kabul edilen ve 11 Nisan 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren “İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”la sekiz yıl kesintisiz eğitim yapan ilköğretim okulları, ilkokul ve ortaokul olmak üzere ikiye ayrılmıştır. İlkokul süresi beş yıldan dört yıla indirilmiş, ortaokul süresi ise üç yıldan dört yıla çıkartılmıştır. Ortaöğretim zorunlu eğitim kapsamına alınmıştır. Zorunlu eğitim kapsamına alınan lise eğitiminin açık öğretim yoluyla da tamamlanabilmesinin önü açılmıştır. Böylelikle

kesintisiz sekiz yıllık zorunlu eğitime son verilmiş, kesintili 12 yıllık zorunlu eğitime geçilmiştir.

İlkokula Başlama Yaşı

Tanzimat Dönemi'nde yayınlanan 1847 Talimatı'nda ilkokula (sıbyan mektebi) başlama yaşının yedi olduğu, fakat çocuğun velisi isterse yedi yaşından önce de sıbyan mekteplerine gönderebileceği belirtilmiştir. 1869 Maarif-i Umumiye Nizâmnamesi (Genel Eğitim Tüzüğü)'nde kız çocuklarının okula başlama yaşının altı, erkek çocuklarının yedi olduğu belirtilmiştir.

Ekim 1983'te çıkarılan "2917 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu" ile okula başlama yaşı altıya düşürülmüş, bu uygulama bazı okullarda başlatılmıştır. 9 Mart 1992'de yayınlanan "İlköğretim Kurumları Yönetmeliği"ne göre, "Mecburi öğrenim çağı çocuğun beş yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 14 yaşını bitirip 15 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter." ibaresi yer almaktadır.

Resmi Gazete'de 11 Nisan 2012 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren "İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"la, okula başlama yaşı 72 aydan 60 aya indirilmiştir (Madde-1). 2012-2013 öğretim yılında 60-66 ay arası çocukların velisinin yazılı isteği ile gelişim yönünden hazır olduğu anlaşılanların ilkokula devamlarının sağlanması öngörülmüştür. 2013-2014 öğretim yılında ise bu uygulamadan vazgeçildiği şeklinde yorumlanan bir genelge yayınlanmıştır. Genelge ile 66, 67, 68 ayını doldurmuş çocukların velileri isterse okulöncesi eğitim kurumlarına devam edebilecekleri belirtilmiştir. Bu yaşlarda çocuğu olan bir veli istemezse okul idaresine bir dilekçe yazarak çocuğunu ilkokula başlatmayabilecektir. 69, 70, 71 ayını doldurmuş çocukların velileri ise doktor raporu ile çocuklarının ilkokula kaydını erteleyebilecektir. 72 ayını doldurmuş çocukların ise ilkokula başlaması zorunludur.

İlköğretim ve Ortaöğretimin Basamaklandırılması ve Süresi (Kesintisiz ve Kesintili Eğitim)

Okullar çoğaldıkça ve okulların öğretim düzeyi farklılaştıkça, okulları basamaklandırma girişimleri olmuş; öğretimi basamaklandırma ancak 19. yüzyılın ikinci yarısında görülmeye başlanmıştır (Başaran, 2008). Okullar önce ayrı ayrı kurulup

birbiriyle bağlantısız çalışırken zamanla birbirlerine bağı, yan yana veya üst üste sıralı bir sistem haline gelmeye başlamıştır. Okullar kendi iç sınıflarında bir program düzenlemesi yaparken derslerin adları ve içerikleri kademelere uygun olarak düzenlenmiştir (Ergün, 2014). Çeşitli ülkelerde, her ne kadar örgün eğitimde süre ve yaş yönlerinden farklılıklar varsa da her ülke eğitiminin üç kademe düzenlendiği, bu üç kademenin, genellikle kendi içinde alt kademe programlarına ayrıldığı görülmektedir (Varış, 1986).

Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Dönemi'ne kadar öğretimin basamaklandırılması ile ilgili hiçbir çalışma olmamıştır. Tanzimat Dönemi'nde örgün eğitimde ilk, orta ve yüksek şeklinde bir derecelendirmeye gidilmiştir. 1861 yılında "Geçici Eğitim Meclisi"nce Osmanlı'da öğretim ilk kez basamaklandırılmıştır. Meclis, sıbyan okulunu ilköğretim, rüştiyeyi ortaöğretim, meslek okullarının rüştiyenin üstünde olan kesimini de yüksek okul olarak benimsemiştir (Başaran, 2008).

Örgün eğitimin ilk basamağı sıbyan mektepleridir. Daha sonraları sıbyan mektebi yerine iptidaiye mektebi terimi de kullanılmıştır. Sıbyan mektepleri Osmanlılarda halkın dinsel eğitim gereksinimlerini karşılamak için çoğunlukla mescitlerde, camilerde, camiye bitişik ek binalarda açılan; çoğunlukla imamlar tarafından, kızlar içinse okuma yazma bilen kadınlar tarafından öğretim yapılan okullardır (Başaran, 2008). Bu okulların öğretim süresi dört yıldır, fakat gerekli eğitimi tamamlayamayan öğrenciler üç yıl daha okulda tutulabilir. Yedinci yılın sonunda da öğrenci okulu bitiremezse devam edip etmemesi velisinin isteğine bırakılır.

Tanzimat Dönemi'nde ortaöğretim rüştiye, idadiye, sultaniye olmak üzere üç düzey halinde şekillenmiştir. Rüştiyeler, genel ortaöğretimin en alt basamağını oluşturmaktadır. 1869 Nizamnamesi'nde öğretim sürelerinin dört yıl olduğu ve sıbyan mekteplerini bitiren öğrencilerin öğrenim görebileceği, 500 haneyi geçen kasabalarda kurulabileceği belirtilmiştir. İdadiyeler, ortaöğretimin ikinci basamağıdır. 1869 Nizamnamesi'nde öğretim süresinin üç yıl olduğu, rüştiyeyi bitiren öğrencilerin öğrenim görebileceği ve sancak merkezlerinde kurulabileceği belirtilmiştir. Böylelikle ortaöğretimin süresi rüştiyelerle birlikte yedi yıla çıkarılmıştır. Sultaniyeler, ortaöğretimin üst basamağını oluşturmaktadır. 1869 Nizamnamesi'nde rüştiyelerin üzerine altı yıl öğretim vereceği, il merkezlerinde açılacağı belirtilmiştir. Bu okullar

açılmamış, 1908'den önce 12 vilayet merkezinde bulunan idadiler, sultaniye çevrilmiştir.

İkinci Meşrutiyet Dönemi'nde 1913 tarihli “Tedrisât-ı İptidaiye Kanun-i Muvakkâti (İlköğretim Geçici Kanunu)” okulların örgütsel yapısı bakımından önemli bir değişiklik getirmiştir. O zamana kadar İptidai ve Rüştî adlarıyla mevcut olan okullar birleştirilmiş ve Mekatip-i İptidaiye-i Umumiye adını almışlar ve ilköğretim bu şekilde altı yıl olarak belirlenmiş, her biri iki yıl süreli üç devreye ayrılmıştır (Akyüz, 2008). Meşrutiyet'in başlarında idadiler, rüştiyeleri de kapsıyor ve taşrada ortaöğretimi oluşturuyordu. 1913 tarihli “Tedrisât-ı İptidaiye Kanun-i Muvakkâti ile rüştiyeler ilk mekteplerle birleştirilmiş ve ortaöğretimden alınmıştır. Böylece altı yıllık ilkokul ortaya çıkmıştır. Meşrutiyet Dönemi'nde sultaniler, beş veya altı yıllık ilköğretim üzerinde, birinci devresi dört, ikinci devresi üç yıl olmak üzere öğretim yapıyorlardı (Akyüz, 2008).

Cumhuriyet döneminde iptidaiye mekteplerinin adı “ilk mektep”e çevrildi. İlk mekteplerin öğretim süresi beş yıldır, Anayasa'ya göre çağ çocuklarının kız, erkek ilk mektebe devamı zorunluydu. 1926'da çıkarılan “789 Sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun”da dört tür ilk mektepten söz edilmektedir. Bunlar: şehir ve kasaba gündüz, şehir ve kasaba yatılı, köy gündüz, köy yatılı mektepleridir. 1930'larda ilk mektebin adı “ilkokul” olmuştur.

19 Haziran 1942'de kabul edilen “4274 Sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu” ile köyü canlandırmak amacıyla getirilen Köy Eğitim Sistemi'nde değişik ad ve süreli şu okullar yer aldı: Eğitimli köy okulu (üç yıllık), öğretmenli köy okulu (beş yıllık), öğretmenli ve eğitimli köy okulu (beş yıllık), köy bölge okulları (yatılı-yatısız ve ilkokullarla birlikte dokuz yıl), köy ve bölge meslek kursları (ilkokul mezunları ve yetişkinler için) (Başaran, 2008). 1948 yılında eğitimli okulların süresi beş yıla çıkarılarak kent ilkokullarının süresiyle eşitlenmiştir.

5 Ocak 1961'de kabul edilen 222 sayılı “İlköğretim ve Eğitim Kanunu” ile ilköğretim okulları: ilkokul, tamamlayıcı kurslar ve özel eğitim okulları zorunlu; okulöncesi eğitim yapan kurumlar ile zorunlu öğrenim çağını geçmiş ve yetişkinlere açılan kurslar zorunlu olmayan şekilde ikiye ayrıldı.

İlkokulu bitirenleri lise ve dengi okullara hazırlayan üç yıl süreli, kimi kez bağımsız, kimi kez ortaöğretimin ilk kısmı, kimi kez de ilköğretimin son kısmı olarak öğretim yapan kurumlara ortaokul denilmektedir. 18 Ağustos 1997 tarihinde 23084 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 4306 sayılı Yasa ile ilkokul ile birleştirilerek ilköğretim adı verilmiştir.

Cumhuriyet Dönemi’nde idadilerin adı “ortaokul”, sutanilerin ikinci devresinin adı da “lise” olmuştur. 1924 yılında kızların daha az öğrenim görmelerine son verildi, kız ve erkekler için açılan lise ve ortaokulların öğrenim yılı eşitlendi (Başaran, 2008).

22 Mart 1926’da çıkarılan “789 Sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun”a göre ortaöğretim basamağındaki liseler üç yıl, ilk öğretmen okulları üç yıl, köy öğretmen okulları iki yıl süreli öğretim yapmaktaydı. Bu okullar ortaokulu bitiren öğrencilere eğitim vermekteydi.

1952’de lisenin öğretim süresi dört yıla çıkarıldı ama sonra 1955’te tekrar üç yıla indirildi. 1981’de toplanan Onuncu Milli Eğitim Şurası’nda ortaöğretim basamağında çok amaçlı okulun açılması, ortaokulun ilköğretim kapsamına alınması kararlaştırıldı. 2005-2006 öğretim yılında tüm liselerin öğretim süresi dört yıl oldu.

11 Nisan 2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”la ortaöğretim zorunlu eğitim kapsamına alınmıştır. Zorunlu eğitim kapsamına alınan lise eğitiminin açık öğretim yoluyla da tamamlanabilmesinin önü açılmıştır (Madde-10).

Seçmeli Ders Uygulaması

Seçmeli ders, öğrencilerin öğretim programının zorunlu dersleri dışında kalan kendi isteklerine göre tercih yaptıkları ders yelpazesidir (Aslantaş, 2011, s.13). Bu bölümde Osmanlı Devleti’nde ve Türkiye’de seçmeli ders uygulamalarının tarihsel gelişimi anlatılacaktır.

Tanzimat Dönemi’nde sıbyan mekteplerinde yetenekli ve istekli öğrencilerin hafızlığa çalıştırılacağı “Hıfz-ı Kuran” dersi seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Yine aynı dönemde 1869 Nizamnamesi’ne göre rüştiyelerde okuyan zeki öğrencilerden

istekli olanların dördüncü yılda seçmeli ders olarak Fransızca'yı öğrenebilecekleri belirtilmiştir (Başaran, 2008).

Cumhuriyet Dönemi'nde ise 1930'ların başında Din dersleri ilkokullardan kaldırılmıştır. İlkokul 4. ve 5. sınıflarda Din dersi tekrar 1949 yılında “program dışı ve isteğe bağlı” olarak haftada iki saat konulmuştur, bu dersler resmi saatlerin dışında verilecek ve sınıf geçme ile ilgisi olmayacaktır (Başaran, 2008). 1950 yılında ise bu dersler programa dahil edilmiştir. Velinin isteği üzerine öğrenci bu dersi seçmeyebilecek ve muaf tutulacaktır. 1924 yılında ortaokullarda Din dersi vardır, fakat liselerde yoktur; 1930 programında ortaokullardan da Din dersi kaldırılmıştır, liselerde Din dersi isteğe bağlı olarak 1967-1968 öğretim yılında tekrar konulmuştur (Başaran, 2008). 1950'lerde bazı büyük liselerde “Latince” dersi seçmeli ders olarak okutulmaktadır. İstanbul Erkek Lisesinde ise “Resim, Müzik, Latince” dersleri seçmeli ders olarak seçilebilmektedir.

1974 yılında toplanan IX. Milli Eğitim Şurası'nda seçmeli derslerin amaçları belirlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı 9 Eylül 1974 tarihinde bir genelge yayınlamaya IX. Şura'da belirlenen yenilikleri hayata geçirmiştir. 1974-1975 öğretim yılında 24 ortaokulda denemeye başlanmış ve sonraki yıllarda tüm okullarda uygulamaya konmuştur.

Seçmeli derslerle ilgili olarak Eylül 1998 tarih ve 2492 sayılı Tebliğler Dergisi'nde, 1998 yılında yapılan değişiklikle seçmeli ders sayısının yedi olarak belirlendiği, haftalık ders saatinin de 1-2 saat arasında değiştiği, yıl olarak süresinin 1-5 yıl olduğu derslerden dördüncü ve beşinci sınıflardan başladığı, halen ilköğretim ikinci basamak öğretim programında bu derslerin seçmeli ders olarak yer aldığı, seçmeli derslerin ilk olarak ortaöğretim kurumlarında gündeme geldiği belirtilmiştir (MEB, 1983).

11 Nisan 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren “İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”la ortaokul ve liselerde seçmeli ders saatleri artırılmış ve Kur'an-ı Kerim ve Peygamber'in Hayatı derslerinin bu okullarda seçmeli ders olarak okutulması yasa hükmüne konulmuştur. Bu okullarda okutulacak diğer seçmeli dersler ile imam-hatip

ortaokulları ve diğer ortaokullar için oluşturulacak program seçeneklerini Millî Eğitim Bakanlığının (MEB) belirlemesi öngörülmüştür (Madde-9).

Açık Öğretim Uygulaması

Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak, eğitime erişemeyenlere de bu olanağı tanımak üzere Millî Eğitim Bakanlığının 2 Haziran 1992 tarih ve 12633 sayılı yazısı ile açık öğretim lisesi (AÖL) kurulmuştur (Tosun ve Bayram, 2015). AÖL'nin geçmişini maddeler halinde ifade etmek gerekirse şöyledir (MEB, 2009):

- 1992-1993 öğretim yılında yalnız ortaokul mezunları kabul edilmiştir.
- 1993-1994 öğretim yılında lise ara sınıflardan ayrılmış öğrencilerin de kayıtları alınmaya başlanmıştır.
- 1995-1996 öğretim yılında Meslekî Açık Öğretim programları ve Batı Avrupa'da yurtdışı programları faaliyete geçmiştir.
- 1996-1997 öğretim yılında uygulama yazılımı geliştirme çalışmaları başlamış ve 2005 yılına kadar bu yazılım kullanılmıştır.
- 1999-2000 yılında Suudi Arabistan ve Libya'daki vatandaşlarımıza da aynı olanaklar sağlanmıştır.
- 2005 yılı itibarı ile web tabanlı yazılım kullanılmaya başlanmıştır.

İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 26. maddesinde "Ortaöğretim, ilköğretime dayalı, dört yıllık zorunlu, örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar. Bu okulları bitirenlere ortaöğretim diploması verilir." İbaresini almaktadır. Bu maddeye göre öğrenciler zorunlu olan dört yıllık ortaöğretime açık öğretim yoluyla tamamlayabileceklerdir.

Türkiye'de, özellikle 4-4-4 yapısal modellenmiş eğitim sisteminin 6287 sayılı yasa İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun 11 Nisan 2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe girerek yaşama geçirilmesiyle birlikte örgün ortaöğretim kurumlarına devam eden kız öğrencilerin

sayısında düşüş, açık öğretim lisesi kız öğrenci sayısında ise artış meydana gelmiştir (Tosun ve Bayram, 2015).

İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırma ile ilgili daha önce yazılmış kitap, tez, makale, araştırma, yayın ve diğer çalışmalar özetlenmiştir. Yapılan alanyazın taraması sonucunda 1986-2015 yılları arasında yapılmış 49 araştırma ve inceleme yazısına ulaşılmıştır. Ağırlıklı olarak “İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un teklif olarak 20 Şubat 2012 tarihinde meclise sunulduğu, 30 Mart 2012 tarihinde kabul edilip 11 Nisan 2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girdiği dönem ve sonrasındaki çalışmalar incelenmiştir. Bu çalışmalar, “Zorunlu Eğitim İle İlgili Çalışmalar, 4-4-4 Yeni Eğitim Sistemi İle İlgili Çalışmalar, İlkokula Başlama Yaşı İle İlgili Çalışmalar, Seçmeli Dersler İle İlgili Çalışmalar, Açık Öğretim Uygulaması ile İlgili Çalışmalar” başlıkları altında gruplandırılarak, her başlık altında tarihsel olarak sıralanarak aşağıda sunulmuştur.

Zorunlu Eğitim İle İlgili Araştırmalar

Zorunlu eğitim ile ilgili incelenen araştırmalar; amaç, yöntem ve sonuç bakımından incelenmiş, tarihsel olarak sıralanmıştır.

Gültekin’in (1998) çalışmasında Türkiye ve Avrupa Birliğine üye bazı ülkelerdeki zorunlu eğitim durumunun karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, Avrupa Birliğine üye ülkelerde zorunlu eğitim süresinin en az sekiz yıl olduğu, bazı ülkelerde 12 yıla kadar çıkabildiği, genelde ilköğretim ve ortaöğretimin birinci devreyi (ortaokul) içine aldığı, bu sürenin bazı ülkelerde ortaöğretimi de kapsadığı belirtilmiştir. Avrupa Birliğine üye ülkelerde seçimlik ve iş alanlarına yönelik derslere yer verildiği, çoğu ülkede zorunlu eğitimin son yıllarına doğru seçimlik derslere yer vermeye başlandığı, özellikle ortaöğretim birinci devrede seçimlik ve iş alanlarına yönelik derslerin programdaki ağırlığının ve ders çeşidinin arttığı vurgulanmıştır. İlköğretimde haftalık ders saati toplamının ortalama 25 saat olduğuna, buna karşılık ortaöğretim birinci devrede haftalık ders saati toplamının ortalama 30 saat olduğuna değinilmiştir.

Baş'ın (2001) araştırmasının amacı taşımali ilköğretimin sorunlarına ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşlerini ortaya koyup analiz edip yorumlayarak gerekli hallerde önerilerde bulunmaktır. Araştırmanın evrenini, 2000-2001 öğretim yılında Bolu il merkezinde bulunan, ilköğretim okullarındaki yöneticiler, öğretmenler ve bu okullarda çocuklarını okutan veliler oluşturmaktadır. Araştırmada, taşımali ilköğretim ile ilgili eğitimcilerle veliler arasında gerekli olan iletişimin kurulamadığı ve bunun taşımali ilköğretimde sorunlara neden olduğu, okul yönetiminde sorunların çoğaldığı, taşıma araçlarında önemli eksiklerin olduğu, merkez okulun özellikle branş öğretmeni ve hizmetli personelinin eksik olduğu, okulu kapanan köylerde milli bayramların eski coşkusu içinde kutlanamadığı ortak sorunlar olarak göze çarpmaktadır.

Gündüz (2001) çalışmasında, zorunlu eğitimin beş yıldan sekiz yıla çıkarılmasının basın tarafından nasıl ele alındığını konu edinmiştir. Araştırma, 15 Şubat-15 Eylül 1997 tarihleri arasındaki yazılı basın organlarının taranması yöntemiyle yapılmıştır. Çeşitli ölçütler kullanılarak belirlenen altı ulusal, dört yerel gazete ve on dergi incelenmiştir. Basının ve zorunlu eğitimin gelişim tarihçeleriyle birlikte 1997'deki durumlarına da değinilmiştir. Araştırma, bahsedilen süre içinde basının konuya bakışı doğrultusunda ele alınmıştır. Sonuç olarak, basının zorunlu eğitim süresinin beş yıldan sekiz yıla çıkarılması olayına büyük ilgi gösterdiği, özellikle 28 Şubat sonrası ve Ağustos 1997 dönemlerinde konuyu gündeminden hiç düşürmediği, sadece zorunlu eğitimin süresinin uzatılmasını gündeme getirmekle kalmayıp aynı zamanda en çok tartışılan konulardan din eğitimi, imam-hatip liseleri, meslek liseleri, taşımali eğitim, eğitimde nicelik ve nitelik, alt yapı, fiziki imkanlar, personel sorunu, eğitimde model vb. konularının da gündeme getirilip tartışıldığı belirlenmiştir. Eğitimbilimcilerin ve çeşitli alanlardaki uzmanların konu hakkındaki görüşlerini düşüncelerini ve değerlendirmelerini özellikle süreli ve bilimsel yayınlarda dile getirdikleri, zorunlu eğitimde sürenin uzatılmasında bütün kamuoyunun hemfikir olup, tartışmaların daha çok model üzerinde yoğunlaştığı vurgulanmaktadır.

Süzen (2004), araştırmasını sekiz yıllık zorunlu ilköğretim uygulamalarını değerlendirmek ve yasanın uygulanmasında görülen sorunlara ilişkin okul yöneticileri, öğretmen ve öğrencilerin görüşlerini alarak ortaya çıkacak sorunlara yönelik bazı önerilerde bulunmak amacıyla yapmıştır. Araştırma niteli bir çalışma olup evreni Ankara ili Çankaya ilçesindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim

okullarıdır. Toplam 104 ilköğretim okulundan 20'si tesadüfi örnekleme yöntemi ile çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Bilgi toplama amacıyla üç tür anket geliştirilmiş ve bunlardan yönetici anketi 40 okul yöneticisine; öğretmen anketi 95 sınıf öğretmeni ile 97 branş öğretmenine; öğrenci anketi ise dördüncü sınıftan 429, sekizinci sınıftan 300 öğrenciye uygulanmıştır. Sonuç olarak, zorunlu ilköğretimin finansmanı, ilköğretim okullarındaki fiziki koşullar, eğitim programları ve süreç ile ilgili konular hem yöneticiler, hem de öğretmenler tarafından 'yüksek' derecede, "Okulların fiziki altyapısı 12 yıllık zorunlu eğitim için yeterlidir" ve "Okuldaki spor alanları 6-14 yaş grubu öğrencilere uygundur." maddeleri ise 'çok yüksek' derecede bir sorun şeklinde değerlendirilmiştir. Yöneticilerin, işgörenlerin nicel yeterliliklerini, 'düşük' derecede, nitel yeterliliklerini ise 'yüksek' derecede sorun olarak belirttikleri; öğrencilerin, program ve yöneltmeyle ilgili konularda genel olarak olumlu, okul tuvaletleri, okul kütüphanesi ve spor alanları içinse olumsuz görüşler belirttikleri vurgulanmıştır. Bu araştırmanın bulguları ve sonuçları, ilköğretim hizmetlerinin daha verimli ve nitelikli verilebilmesi için daha çok parasal kaynak ayrılmasına, ayrıca fiziki koşulların, eğitim programlarının ve işgörenlerin nicel ve nitel yeterliliklerinin daha da geliştirilmesine gereksinim olduğunu göstermektedir.

Erginer'in (2004) araştırmasında Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin eğitim sistemleri incelenerek karşılaştırmalar yapılması, Türkiye'nin AB ülkelerine uyumunu sağlayacak on iki yıllık bir zorunlu eğitim modelinin tasarlanması ve bu modelin görüşler doğrultusunda uygulanabilirliğinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında, Türkiye ve AB ülkelerinin eğitim sistemleri alanyazın taranarak incelenmiş ve veriler karşılaştırmalı olarak bir araya getirilerek düzenlenmiştir. İkinci aşamada ise hazırlanan modelle ilgili bir ölçme aracı geliştirilmiş ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) merkez örgütü ile taşra örgütünden (Tokat Milli Eğitim Müdürlüğü) görüş alınmış, modelle ilgili görüşlere yönelik verilerin analizi yapılmıştır. Araştırmanın çalışma evreni, MEB merkez örgütünde 219 yönetici ve 307 uzman/öğretmen, taşra örgütünde 40 il/ilçe milli eğitim müdürlüğü yöneticisi, 45 ilköğretim müfettişinden oluşmuştur. Taşra örgütü örnekleme ise 177 okul yöneticisi ve 334 öğretmenden oluşmuştur. Araştırmada, 259'u merkez örgütü, 585'i taşra örgütü olmak üzere toplam 844 kişi üzerinde çalışılmıştır. Katılımcılara araştırmacının hazırladığı "Türkiye'de On iki Yıllık Zorunlu Eğitim İçin Bir Model Önerisi ve Uygulanabilirliği Araştırması Anketi" uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı

kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, AB ülkelerinin tek tip eğitim sistemini oluşturmak amacıyla hareket etmedikleri için bu ülkelerin eğitim sistemlerinde Türkiye ile kendi aralarında benzer yönler bulunmasına karşın, çok çeşitli değişkenlerle karşılaştığını göstermiştir. Yine araştırmadan elde edilen bulgularla, katılımcıların tümünün on iki yıllık zorunlu eğitim modelini tamamen veya büyük ölçüde onayladıkları, daha kıdemli grupların ve merkez örgütünde çalışanların zorunlu eğitimin on iki yıl olmasına daha olumlu baktığı, üç yıllık ön lisanslı olan grubun modele daha çekimser yaklaşırken, lisansüstü eğitim düzeyindeki ve iki yıllık ön lisanslı olan grupların modele daha olumlu baktıkları, müfettişlerin modelin geneli için ve özellikle eğitim sistemiyle ilgili kurullara olumlu yaklaştığı, taşra örgütü yöneticilerinin modele ve eğitim sistemiyle ilgili kurullara daha temkinli yaklaştığı, genç grupların teknolojik, yaşlı grupların ise ek kaynak gerektirecek konulara daha duyarlı yaklaştıkları, genel olarak tüm katılımcıların modelde kendilerini ilgilendiren konularda daha duyarlı oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar on iki yıllık zorunlu eğitim modelinin Türkiye’de uygulanabileceğini göstermektedir.

Ayhan’ın (2004) çalışmasında sekiz yıllık kesintisiz ilköğretimin mesleki eğitime olumlu ve olumsuz etkilerinin incelenmesi ile eğitim ve öğretime katkısının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Yapılan bu araştırmada mesleki eğitim kurumlarında görev yapan kadrolu öğretmenlere, zorunlu eğitim süresinin arttırılmasının mesleki eğitim merkezlerine etkilerini belirlemeye yönelik bir anket uygulanmıştır. Araştırmanın ikinci bölümünde genel olarak eğitim sistemi ve mesleki (çıraklık) eğitim ana başlıkları altında literatür çalışması yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular bağımsız değişkenlere göre istatistiksel yöntemler kullanılarak tablolar halinde verilmiştir. Çalışmanın sonucunda zorunlu eğitim süresinin arttırılmasından sonra mesleki eğitim merkezlerine gelen öğrencilerde nitelik bakımından ve sosyal yönleri bakımından bir gelişme olduğu görülmüştür.

Dilli (2006), çalışmasını zorunlu eğitim çağında bulunan kız çocuklarının okula gitmeme nedenlerini belirlemek amacıyla yapmıştır. Araştırma tarama modeline dayalı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evreni, 2005-2006 öğretim yılında Şırnak il merkezinde; Cizre, Silopi, Beytüşebab ilçe merkezinde ulaşılabilen okula devam etmeyen 200 kız çocuğu ve kız çocuğunu okula göndermeyen 202 veliden oluşmaktadır. Araştırmanın evreni aynı zamanda örneklem grubunu oluşturmaktadır. Veri toplama

aracı olarak hazırlanan görüşme cetveli için gerekli veriler, ilgili literatürün taranması ve görüşme cetveli olmak üzere iki kaynaktan toplanmıştır. Görüşme cetvelleri kız çocuklarına ve velilere araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Verilerin analizinde SPSS for Windows 13.0 paket programından faydalanılarak frekans ve aritmetik ortalama ve chi-squari (x^2) analizi yapılmıştır. Görüşme cetvelinin çözümlenmesi ve yorumlanması aşamasında görüşme cetveli maddeleri birbiriyle ilişki durumuna göre gruplandırılmıştır. Çalışma sonucunda, kız çocukları maddi imkânsızlıklardan ve velilerinin okula göndermemelerinden dolayı okula gitmediği, bunun yanında veliler açısından kız çocuklarının büyümesi (ergenlik çağına girmiş olması) gibi sebeplerin okula göndermeme nedenlerini oluşturduğu belirlenmiştir. Kız çocuklarının okuma-yazma öğrenmesinin veliler için yeterli görüldüğü ve daha fazla okula devam etmesine izin verilmediği, erkek çocuklarına eğitim konusunda öncelik verildiği, kız çocuklarının ise evde annelerine yardım etmelerinin okula gitmelerinden daha önemli görüldüğü vurgulanmıştır.

Aydın (2006), çalışmasında Avrupa Birliği ülkelerinden Almanya, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere (Galler, Kuzey İrlanda), İspanya, İsveç ve Yunanistan ile Türkiye’de zorunlu eğitim konusunu, var olduğu biçimiyle ele almayı ve irdelemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla Avrupa Birliği ülkelerinde ve Türkiye’de zorunlu eğitim ile ilgili yasal metinler, yerli ve yabancı alan yazın taranmıştır. Elde edilen veriler probleme yanıt olabilecek şekilde analiz edilmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak, en uzun zorunlu eğitim süresinin (12 yıl) Almanya ve Hollanda’da olduğu, Almanya, İsveç ve Yunanistan’da zorunlu eğitim düzeyindeki tüm öğrencilerin okul materyallerinin devlet tarafından karşılandığı, Fransa’da okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim içerisinde yer alırken Türkiye’de ve diğer üye ülkelerde yer almadığı, Hollanda ve İspanya’da din dersleri zorunlu değilken diğer üye ülkelerde zorunlu olduğu belirlenmiştir. En önemli derslerin ülkelerin dili, Matematik ve Fen Bilgisi olduğu, Türkiye’deki zorunlu eğitimin (sekiz yıl) Avrupa Birliği ülkelerinden daha az olduğu, Türkiye’deki rehberlik ve yönetme faaliyetlerinin Avrupa Birliği ülkelerindeki kadar işlevsel olmadığı, Türkiye’deki eğitim sisteminin yapısının merkeziyetçi bir durum arz ettiği vurgulanmıştır.

Demirtaş’ın (2011) çalışmasında, neredeyse gelişmiş ülkelerin çoğunda zorunlu eğitim sürecinin kesintili olduğu Türkiye’de ise zorunlu eğitimin sekiz yıl olup

kesintisiz olarak devam ettiği belirtilmiştir. Büyük yaş grubuna ait ergenler ile küçük yaş grubundaki çocukların aynı bahçeden, merdivenlerden, kantinden, lavabodan yararlanmasının küçük çocuklar aleyhine eşitsizlik oluşturduğu, zorunlu eğitime kesintili olarak devam edilmesi durumunda bu eşitsizlik durumunun ortadan kalkacağına değinilmiştir. Zorunlu eğitimin ilkokul ve ortaokul çatıları altında yeniden yapılmasına gereksinim duyulduğu vurgulanmıştır. Zorunlu eğitimin 1997 öncesinde olduğu gibi ilkokullarda ve ortaokullarda ayrı ayrı verilmesinin daha iyi olacağı, ilkokul ve ortaokulların süresinin 5+3 ya da 4+4 şeklinde düzenlenmesinin gerektiği gibi önerilerde bulunulmuştur.

Bora (2012), çalışmasında zorunlu eğitim sonrası kız çocuklarının ortaöğretime devam etmeme nedenlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinin uygulandığı betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Şanlıurfa merkez ve ilçelerinde, ilçelere bağlı köylerde zorunlu eğitim sonrası kız çocuklarını ortaöğretime göndermeyen 46 veli oluşturmaktadır. Veriler görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu ve ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Toplanan veriler içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. Sonuç olarak kız çocuklarının ortaöğretime devam etmemesinde etkili karar vericinin aile olduğu; ailenin eğitim seviyesinin düşük olmasının ve yaşanan yerde ortaöğretim kurumunun bulunmamasının, karma eğitim ve kılık kıyafet uygulamalarının, maddi olanaksızlıkların okula devam etmemede en önemli faktör olduğu belirlenmiştir. Kız çocuklarının ev işi yapma, kardeşlerine bakma yükümlülüklerinin, erken yaşta evlendirilmelerinin, mevsimlik işçi olarak çalıştırılmalarının ortaöğretime devam etmemelerinde önemli rol oynadığı vurgulanmıştır.

Tok'un (2013) çalışmasının amacı 2012-2013 öğretim yılında uygulamaya konulan 12 yıllık (4-4-4) zorunlu eğitim uygulamasına ilişkin öğretmen, yönetici ve velilerin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma kapsamında 12 yıllık zorunlu eğitimin yapısı açıklanmış, Cumhuriyet'ten günümüze kadar uygulanan eğitim sistemleri incelenmiştir. Nitel araştırma deseninin kullanıldığı çalışmada, veriler yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma örneklemini Gaziantep ili Şehitkamil merkez ilçesinden rastgele seçilen 42 sınıf öğretmeni, 20 branş öğretmeni, 14 okul yöneticisi, 17 veli toplam 93 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırmada

katılımcılara, öğretmen, yönetim, eğitim programı ve derslerin işleyişi açısından 12 yıllık zorunlu eğitim uygulamasının getirdiği avantajlar ve uygulamada karşılaşılan sorunlarla ilgili açık uçlu sorular sorularak cevap aranmıştır. Sonuç olarak araştırmada elde edilen veriler, 2012-2013 öğretim yılında yürürlüğe giren 12 yıllık zorunlu eğitimin olumsuz yönlerinin olumlu yönlerine göre daha fazla olduğunu göstermektedir.

Örs, Erdoğan ve Kipici'nin (2013) çalışmalarında 12 yıl kesintili zorunlu eğitim sisteminin, eğitim yöneticilerinin görüşleri açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. 2012-2013 öğretim yılında, Iğdır il genelinde müstakil ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 132 eğitim yöneticisinin katıldığı bu araştırmada nicel ve nitel yöntemlerle veri toplama aracı olarak anket ve yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Sonuç olarak, birinci sınıfa kaydedilen öğrencilerin yaş seviyesinin 66 aya çekilmesi, 60 ve 66 ay arası yaş grubundaki öğrenci kayıtlarının velilerin isteğine bırakılması süreç içerisinde veli, öğretmen ve idarecileri karşı karşıya getirdiği belirlenmiştir. Müfredatın 60-66 ay arası çocukların seviyesine göre düzenlenmesi, sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitimden geçirilerek 60-66 ay yaş grubu öğrenciler ile ilgili bilgilendirilmesi, okulların fiziki durumlarının iyileştirilerek okul binalarının birbirinden ayrılması ve mevcut sınıfların öğrencilerin yaş seviyesine göre düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Okulların dönüşümlerinden dolayı öğretmenlerin ve öğrencilerin okul değişikliklerinin, ve birçoğunun istemediği yeni okullara gitmesinin ortama uyum ve motivasyon problemi oluşturduğundan eğitimde sorunlara sebep olduğuna değinilmiştir. Kırsal kesimde yaşayan ailelerin sekiz yıllık kesintisiz eğitime bile tam uyum göstermediğine, 12 yıllık kesintili zorunlu eğitime uyum probleminin artacağına, özellikle ortaöğretimin zorunlu olmasının birçok aileyi açık liseye yönlendireceğine vurgu yapılmıştır. Okul dönüşümlerinin hızla tamamlanarak öğrenci hareketliliğinin sonuçlandırılması, birleştirilmiş sınıf uygulamasının azaltılması için mevzuatın yeniden düzenlenmesi, yeni sistemde öğrencinin okula devamı zorunlu olduğundan, okul terklerinin önüne geçebilmek için ulusal stratejilerin belirlenerek ailelere ciddi yaptırımların getirilmesi ve bu yaptırımların uygulanması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Yıldız'ın (2013) çalışmasında öğretmen ve okul yöneticilerinin okulöncesi eğitimin zorunlu olmasına yönelik görüşleri ve okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasıyla doğabilecek sorunlar ile öğretmen ve okul yöneticilerinin sorunlara dair çözüm önerileri ele alınmıştır. Çalışmanın evreni, Van ili belediye

sınırları içerisindeki 76 resmi ilköğretim okulu ve bağımsız 20 anaokulunda görev yapan 339 öğretmen ve 192 yöneticiden oluşmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 20 ilköğretim okulu ve bağımsız 15 anaokulunda görev yapan toplam 45 yönetici ve 122 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmen ve okul yöneticilerine, uzman görüşleri alınarak hazırlanan 31 maddeden oluşan bir anket uygulanmıştır. Anketten elde edilen verilerin analizleri, SPSS 15.00 paket programı kullanılarak yapılmış ve sonrasında da tanımlayıcı istatistiklerde değişkenlere ait gerekli karşılaştırmalar uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin okulöncesi eğitimi gerekli gördüğü ve bu eğitimin zorunlu olmasının faydalı olacağı yönünde görüşler ortaya çıkmıştır. Araştırmada öğretmen ve yöneticiler, fiziksel altyapı ve eğitim kalitesine yönelik sorunların çözülmesine ilişkin kaygılarını ifade etmiştir. Ayrıca öğretmen ve yöneticiler okul öncesine yönelik altyapı ve personel sıkıntısı olduğunu ve bu sorunların giderilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Çamlıbel'in (2015) araştırmasının amacı, İzmir'de bulunan anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan okul müdürü ve öğretmenlerin 12 yıllık zorunlu eğitime yönelik bakış açılarını belirleyip, uygulamada aksayan yönleri saptayıp bu aksaklıkların giderilmesi için öneriler geliştirmek ve karar vericiler ile paylaşmaktır. Araştırmanın evreni, okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde görevli olan eğitimcilerdir. Araştırmada, çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden, maksimum çeşitlilik örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırma kapsamına farklı branşlardan beş öğretmen ve farklı okul türlerinde görev yapan altı okul müdürü alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma kapsamında 300 dakikalık görüşme yapılmış, ses kayıtları herhangi bir elemeye tabi tutulmadan, ham veri olarak Microsoft Word programına aktarılmıştır. Ses kayıtları tümevarımcı içerik çözümleme yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın en önemli bulgusu, araştırma kapsamına alınan okul müdürü ve öğretmenlerin hemen hemen tamamının 12 yıllık zorunlu eğitim uygulamasına ilişkin olumlu bakış açısına sahip olmaları fakat sistemde yapılan değişiklikler sırasında izlenen yöntemden rahatsız olmalarıdır. Araştırmanın diğer önemli bir bulgusu ise 4-4-4 modelinin bilimsel veriler ve bulgular ile örtüşmediği, gelişimle ilgili bilimsel ilkelere uygun olmadığı ve mesleki yönlendirmenin çok erken yaşlarda yapılmasının sakıncalı olduğunun ortaya

konmasıdır. On iki yıllık zorunlu eğitimin etkililiğini artırmak için ilgili iş ve işlemlerin sadeleştirilmesi, okullardaki alt yapı eksikliğinin giderilmesi, 12 yıllık zorunlu eğitim kapsamındaki yeni uygulamaların öğretmenlerce ve paydaşlarca daha iyi anlaşılması için önlemler alınması, gelişmiş ülkelerin eğitim sistemlerinden örnek alınarak uygulamaya geçilen bu sistemin kültürümüze ve eğitim sistemimize uygun hale getirilmesi önerilmiştir. Eğitim fakültelerinden başlayarak öğretmen adaylarının 12 yıllık zorunlu eğitim sistemi konusunda yetiştirilerek sisteme girmelerinin, açık ilkököl, ortaokul ve lise kayıtlarına bir ölçüt getirilerek çok zorunlu olmayan durumlar dışında öğrencilerin örgün eğitimden ayrılarak bu kurumlara geçişlerinin engellenmesinin uygun görüldüğü belirtilmiştir. Okulöncesi eğitimin zorunlu ve parasız hale getirilerek tüm öğrencilerin okulöncesi eğitim alması için yasal düzenlemelerin yapılması, özellikle ortaokullarda ders saat sayısı azaltılarak öğrencilerin sosyal faaliyetlere ayıracakları zamanın arttırılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Çapar'ın (2015) çalışmasının temel amacı zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasını sağlayan yasal düzenleme üzerine öğretmen ve öğrencilerde oluşan algıları tespit etmektir. Farklı algıları, nedenleriyle açıklamak için İstanbul Beylikdüzü ilçesinde faaliyet gösteren yedi ilköğretim okulu ile üç lisenin öğrenci ve öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Anketlere 400 beşinci sınıf, 192 dokuzuncu sınıf öğrencisi ve aynı okullarda görev yapmakta olan 151 öğretmen katılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde yüzde ve frekans değerlerine başvurulmuştur. Çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin düzenleme ile ilgili olumlu değerlendirmeler yaptığına, çoğunlukla derslerine zevkle girmekte ve dersleri daha iyi anlamakta olduklarına, öğretmenler arasında ise yasal düzenlemeye karşı direnç olduğuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin yarısının sistemin başarıya ulaşmayacağına inanıp düzenlemeyi gereksiz olarak nitelendirdiği belirlenmiştir.

Zorunlu eğitim ile ilgili araştırmalar incelenerek sonuçları bakımından özetlenmiştir. Konu ile ilgili araştırmalarda Avrupa Birliği ülkeleri ile Türkiye'deki zorunlu eğitim süresi karşılaştırıldığında çoğu Avrupa Birliği ülkesinde zorunlu eğitimin en az sekiz yıl olduğu, bazılarında on iki yıl olduğu; zorunlu eğitimin genelde ilköğretimi kapsadığı bazı ülkelerde ise ortaöğretimi de içine aldığı görülmektedir (Gültekin, 1998; Erginer, 2004; Aydın, 2006). Sekiz yıllık zorunlu eğitim konusunda, basının zorunlu eğitim süresinin beş yıldan sekiz yıla çıkarılması olayına büyük ilgi

gösterdiği fakat zorunlu eğitimin süresinin uzatılmasından çok din eğitimi üzerinde durulduğu, zorunlu sekiz yıllık eğitim hizmetinin daha verimli olabilmesi için daha fazla parasal kaynak ayrılmasının gerekli olduğu, ortaokulun zorunlu olmasıyla beraber köylerdeki öğrencilerin şehir merkezlerine getirildiği taşınmalı sisteminin bazı sorunlara neden olduğu, zorunlu eğitim süresinin arttırılmasından sonra mesleki eğitim merkezlerine gelen öğrencilerde nitelik ve sosyal yönleri bakımından bir gelişme olduğu görülmektedir (Baş,2001; Gündüz, 2001; Süzen, 2004; Ayhan, 2004). Kız çocuklarının maddi imkansızlıklardan, önceliğin erkek çocuklara verilmesinden, evde annelerine yardım ettiklerinden dolayı okula gidemedikleri belirlenmiştir. Genellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde okul çağında olan kız çocuklarının evlendirildiği, mevsimlik işçi olarak çalıştırıldığı, okula devam konusunda karar vericilerin aileleri olduğu, karma eğitim ve kılık-kıyafet uygulamalarının okula göndermeme konusunda etkili olduğu saptanmıştır (Dilli, 2006; Bora, 2012).

Yapılan bazı araştırmalarda ise 2012-2013 öğretim yılında yürürlüğe giren 12 yıllık zorunlu eğitimin olumsuz yönlerinin olumlu yönlerine göre daha fazla olduğunu belirlenmiştir. Birinci sınıfa kaydedilen öğrencilerin yaş seviyesinin öne çekilmesinin, fiziksel altyapının yetersiz olmasının, sekiz yıllık zorunlu eğitimin bile uygulanmasında sorun yaşanırken 12 yıllık zorunlu eğitime geçilmesinin sorun oluşturduğu görülmektedir. 4-4-4 modelinin bilimsel veriler ve bulgular ile örtüşmediği, öğretmenlerin bir kısmının yeni sistemin başarıya ulaşmayacağına inandığı belirlenmiştir (Tok, 2013; Örs, Erdoğan ve Kipici, 2013; Yıldız, 2013; Çamlıbel, 2015; Çapar, 2015).

4-4-4 Eğitim Sistemi İle İlgili Araştırmalar

4-4-4 eğitim sistemi ile ilgili incelenen araştırmalar; amaç, yöntem ve sonuç bakımından incelenmiş, tarihsel olarak sıralanmıştır.

Karadeniz'in (2012) çalışmasının amacı, 4-4-4 eğitim sistemi adıyla bilinen yeni eğitim sistemine ilişkin öğretmenlerin görüşlerini değerlendirmektir. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmada önce teorik arka planı oluşturmak üzere bir kaynak taraması yapılmıştır. Sonra örneklem grubuna anket uygulanarak veriler elde edilmiştir. Toplanan verilerden hareketle öğretmenlerin tutum ve görüşleri açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmaya 468 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin tutum ve görüşlerini

betimlemeye yönelik veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan inanç ve tutum maddelerinden oluşan anket kullanılmıştır. Anket sorularına verilen cevapların istatistiksel analizi SPSS paket programı kullanılarak 22 maddeye ilişkin frekans, yüzde dağılımı ve aritmetik ortalama değerlerine bakılmıştır. Sonuç olarak, yeni eğitim sistemine geçişteki kanun teklifinin gerekçelerinin sekiz yıllık kesintisiz eğitimin yarattığı “sorunları” gidermek, gelişmiş ülkelerdeki kademeli eğitim sistemini uygulamak olduğu ancak bu gerekçelerin hiçbiri yeterli olmayıp idareci ve öğretmenlerin genelinin sistem değişikliğinin gerekçeleri üzerinde ikna olmadığı, eğitim sistemindeki değişikliği uygun bulmayan öğretmenlerin sistem değişikliğinde önceliğin eğitim süresini uzatmaya değil, eğitim kalitesini arttırmaya yönelik olması gerektiğini düşündükleri belirlenmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin dörtte üçünün yeni sisteme birçok açıdan tereddütle baktığı, kanunun beklenen ihtiyaçları (imam hatip ortaokulları dışında) karşılamadığı, detaylı akademik çalışmalarla eğitim sistemimizin eksikliklerinin ve ihtiyaçlarının belirlenmeden ve tespitler üzerinde gerekli araştırmalar yapılmadan çocukların geleceğini belirleyecek önemli değişikliklerin uygulamaya konmasının herkes için üzücü olduğu, ayrıca çocukları erken yaşta başarılarına göre birbirinden ayıran bir eğitim sisteminin adil olmadığı vurgulanmıştır. Eğitim-öğretimin sadece ders kitaplarından ibaret olmadığı, eğitim-öğretimin okula geliş-gidiş, bahçede, sınıfta, koridorda arkadaşları ile birlikte olmak, öğretmenlerle yüz yüze iletişim ile sosyalleşmeyi getiren bir olgu olduğu, zorunlu eğitim çağındaki çocukların açık öğretime yönlendirilmesinin sakıncalı olduğu vurgulanmıştır.

Külekcı'nın (2013) çalışmasının amacı, 4-4-4 eğitim sisteminin birleştirilmiş sınıflara olumlu/olumsuz yansımalarını, birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirmektir. Çalışma nitel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubu, 2012-2013 öğretim yılında Kilis ve Gaziantep illerinde birleştirilmiş sınıflarda görev yapan 12 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Veriler, yazıya dökülerek incelenmiştir. Bütün veriler üzerinden içerik analizi yapılmıştır. 4-4-4 kesintili zorunlu eğitim sisteminin birleştirilmiş sınıflarda az da olsa olumlu katkısının olduğu ama çoğunlukla birleştirilmiş sınıfları olumsuz yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. İlkokul beşinci sınıfların yeni sistemle ortaokullara geçmesi ile birlikte ilkokullardaki öğrenci sayısının azalması, böylece birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin daha az öğrenciyle ilgilenmek zorunda olması birleştirilmiş sınıf

öğretmenlerine de öğrencilerine de olumlu katkı sağlamaktadır. Ancak hazır bulunuşluk düzeyi yeterli olmayan 60 aylık öğrencilerin okula başlaması ise yeni eğitim sisteminin olumsuz sonuçlarındandır. Bu durum birden çok sınıfla ilgilenmek zorunda olan birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin işini daha da zorlaştırmaktadır. Görüşme yapılan öğretmenler özellikle yeni eğitim sisteminin hiçbir hazırlık yokken bir anda uygulanmaya başlanmasından dolayı yeterli şekilde bilgilendirilmediklerini; kendileriyle aynı durumda olan öğretmenler ile fikir alışverişinde bulunarak uygulamalar yaptıklarını, bazı durumlarda yetersiz kaldıklarını ve bunlardan dolayı eğitim öğretimde aksaklıklar yaşandığını belirtmişlerdir. 60-66 aylık öğrenciler için sınıf öğretmenlerine eğitim verilmesi, eğitim fakültelerinde sınıf öğretmenlerine verilen derslerin içeriğinin yeni sisteme göre gözden geçirilmesi, 60-66 aylık öğrencilerin okula kaydı yapılırken okulöncesi eğitim almış olma şartı koşulması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Boz (2013), çalışmasını 2012 yılında yürürlüğe giren 4-4-4 yeni okul sisteminin ilkokul birinci sınıf düzeyinde getirdiği değişikliklerle öğretmenlerin karşılaştıkları zorlukları ortaya çıkarmak ve bu zorlukları etkileyen faktörler ile öğretmenlerin problemlerle başa çıkarken kullandıkları stratejileri saptamak amacıyla gerçekleştirmiştir. Veriler, Ankara ve Antalya illerinin belirli bölgelerindeki resmi ve özel okullarda çalışan 301 birinci sınıf öğretmeninden anket yoluyla toplanmıştır. Katılımcıların kişisel özellikleri ile uyum ve hazırlık çalışmalarının uygulanmasında, birinci sınıf eğitim-öğretim programının planlama sürecinde, oyun ve fiziki etkinlikler dersini uygulamada, temel ve akademik becerileri kazandırmada ve sınıf yönetiminde karşılaştıkları sıkıntı, zorluk veya sorunlar frekans, yüzde ve aritmetik ortalamalarıyla sunulmuştur. Aynı zamanda, katılımcıların kişisel özelliklerinin bu sıkıntı, zorluk ve sorunlar üzerindeki etkisini incelemek amacıyla bir dizi tek yönlü varyans analizi ve bağımsız örneklem t- testi teknikleri kullanılmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlerin 66-71 aylık öğrencilerle orta düzeyde sorun yaşarken 60-65 aylık öğrencilerle sık sık sorun yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda öğretmenlerin bu sorunlarla başa çıkmak için kullandıkları çeşitli yöntemler belirlenmiştir. Okulun türünün, sınıf mevcudunun, 60- 65 aylık ve 66- 71 aylık yaş gruplarının sınıf dağılımının, yaşanan sorunlar ile ilişkili olduğu saptanmıştır.

Katmer'in (2013) çalışmasının amacı 4-4-4 yeni eğitim sisteminde ortaokul yöneticileri ve öğretmenler arasındaki iletişim problemlerinin yönetici ve öğretmenler tarafından nasıl algılandığını belirlemektir. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili Ataşehir, Ümraniye ve Çekmeköy ilçelerinde yer alan toplam 36 okulda görev yapan 618 yönetici ve öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanması amacıyla Ersoy (2006) tarafından geliştirilen ve araştırmacı tarafından yeniden düzenlenen anket kullanılmıştır. Araştırma verilerinin istatistiksel çözümlenmesinde SPSS 17.00 for Windows paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde ikiden fazla gruplar arasındaki farklılıkları tespit etmek amacıyla Kruskal-Wallis H-Testi ve iki grup arasındaki farklılıkların tespiti için de Mann-Whitney-U Testi kullanılmıştır. Öğretmen ve yöneticileri kapsayan olumlu iletişim konulu hizmetiçi eğitim faaliyetleri düzenlenmesi, ileri yaş grubu öğretmen ve yöneticiler ile düşük yaş grubu öğretmen ve yöneticileri bir araya getirip tecrübe paylaşımı sağlanması, ilkökul, ortaokul ve lise düzeyinde mesleki yönlendirme faaliyetlerine ağırlık vererek, öğretmenlik mesleğini isteyerek ve severek yapacak insanların istihdam edilmesi, yönetici ve öğretmenlerin olumlu iletişim becerilerini geliştirmek için maaş ve ücretlerinin artırılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Adıgüzel'in (2013), çalışması ilkokullarda ve ortaokullarda eğitimde 4-4-4 düzenlemesinin işleyişi hakkında bu işi yapan asıl idareci ve öğretmenlerin uygulama esnasında karşılaştıkları güçlükleri ve düzenlemenin olumlu ve olumsuz yönlerini göstermek amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışma nicel araştırma modeline göre tasarlanmıştır. Bu araştırmanın evrenini 2012-2013 öğretim yılında İstanbul ili Kadıköy ilçesinde görev yapan ilkökul idarecileri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem yoluna gidilmeyip evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmış, alt problemlere ait veriler okullarda mesleki kıdem olarak çeşitli yıllardaki idarecilerin ankete katılmalarıyla toplanmıştır. İki demografik değişkenli anket verilerinde ilişkili gruplar t testi uygulanmış, ikiden fazla demografik değişkenin olduğu verilerde ise varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Anovaların anlamlı oldukları durumlarda tamamlayıcı testi olan Post Hoc (Scheffe) testi uygulanarak sonuçları tablolar halinde sunulmuştur. Okul yöneticilerinin niteliklerinin artırılması amacıyla süreklilik taşıyan hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmesi, okul yöneticilerinin, öğretmenlerin, velilerin uygulamalarla ilgili daha çok bilgi alışverişinde bulunmalarının sağlanması, idarecilere, öğretmenlere eğitim sistemindeki son

gelişmelerin, yeni çıkan mesleki yayınların tanıtılması ve 4-4-4 sürecinde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin sürece ilişkin düşüncelerinin alınması, beklentilerini ortaya koyabilmeleri için sağlıklı bir iletişim sürecinin sürdürülmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

Akkan (2013), çalışmasında öğretmenlerin Türk eğitim sisteminde 4-4-4 eğitim modelinin “planlanma” ve “hazırlık” aşamasına ilişkin görüşlerini değişim yönetimi ilkeleri bakımından değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini, Uşak il sınırları içerisindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Bu araştırmanın örneklemini Uşak ilindeki ilkokullarda görev yapan toplam 314 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin konuyla ilgili görüşlerinin belirlenmesinde veri toplama aracı olarak Helvacı (2012) tarafından geliştirilen “4-4-4 Eğitim Modelinin İlişkin Öğretmen Görüşleri Anketi”, öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modelinin uygulanmasında değişim yönetimi ilkeleri bağlamında öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla “4-4-4 Eğitim Modelinin Planlanma ve Hazırlık Aşamasına İlişkin Algı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekten elde edilen verilerin analizinde SPSS 17.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modelinin değişim yönetimi bağlamında “planlama” ve “hazırlık” aşamasının “çok az” düzeyinde gerçekleştiğini belirttiklerine; 4-4-4 eğitim modelinin “planlama” ve “hazırlık” düzeyine ilişkin erkek öğretmenlerin, kadın öğretmenlere göre daha olumlu görüş bildirirken, öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modelinin “planlama” ve “hazırlık” düzeyine ilişkin görüşlerinin branşa, mesleki kıdeme ve yaşa göre farklılık göstermediğine ulaşılmıştır.

Soylu'nun (2013) çalışmasında Türkiye’de din eğitimi ve öğretimi alanında İmam-Hatip Liselerinin yerini saptamak; bu okullara olan talebi etkileyen etmenleri, öğrencilerin beklenti ve sorunlarını, öğrenci profillerini, din eğitimi konusundaki yeterliliklerini ve gerekliliğini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırma için literatür taraması yapılmıştır. 4-4-4 yeni eğitim sistemi ile birlikte din eğitiminin, uygulamaya konulan seçmeli Hz. Muhammed’in Hayatı, Kur’an-ı Kerim ve Temel Dini Bilgiler dersleri gibi din eğitimi dersleri ile birlikte dinin anlaşılmasının faydalı olacağı tespit edilmiştir.

Yılmaz (2014), çalışmasında yeni sistemin bugünün Türkiye şartlarına uyumunun, Matematik eğitimi ve Matematik başarısı üzerine etkisinin ayrıca yapılan

anket çalışması ile de Marmara Bölgesi'ndeki çoğunlukla Bursa'daki sınıf öğretmenlerinin sistemle ilgili bilgi düzeylerinin ve kabulleniş oranlarının belirlenmesini amaçlamıştır. Bu çalışma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Survey yöntemi (saha taraması) de kullanılarak sınıf öğretmenlerinin yeni eğitim sisteminde Matematik programının değerlendirmesine yönelik görüşlerini değerlendiren ve araştırmacı tarafından geliştirilen bir ölçme aracı (anket) uygulanmıştır. Bu araştırmanın evreni, 2013-2014 öğretim yılı güz döneminde Bursa ve Bilecik illerinde eğitim veren sınıf ve Matematik öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırma örneklemini 2013-2014 öğretim yılında Bursa (n=324) ve Bilecik illinde (n=40) bulunan devlet ve özel okullarındaki sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Veri analizi için, ilk aşamada demografik sorulara yönelik sıklık dağılım tabloları oluşturulmuş ve yorumlanmıştır. Sonra anketin ikinci ve üçüncü bölümleri için faktör analizi uygulanarak boyut indirilmesi gerçekleştirilmiştir. Daha sonra bu faktörlere Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk normallik testleri uygulanmıştır. Normal dağılım sağlanmadığı için non-parametrik yöntemler tercih edilmiştir. Grup farklılıklarının sınanmasında ikiden fazla grup için Kruskal Wallis, iki grup için ise, Mann Whitney-U testleri uygulanmıştır. Grup farklılığı belirlendiğinde farkın nedeni için "Mean Rank" değerlerine bakılmıştır. Sonuç olarak, sekiz yıllık kesintisiz eğitim yerine, öğrencileri kabiliyetleri doğrultusunda belli bir hedefe yönlendirecek olan yeni kesintili sistem bir umut ışığı olarak değerlendirilmiştir. Bu sistem ile fırsat eşitliği sağlandığı, yaş ve fiziksel uyumsuzluk sorununun ortadan kalktığı, mesleki eğitime erken yönlendirmenin öneminin anlaşıldığı saptanmıştır. Bunların yanında, sistemin eksikliklerinin okulöncesi eğitime yönelik olduğu, birçok sınıf öğretmenin norm fazlası durumuna düştüğü, erken yaşta başlanan ilkökulda Matematik öğretiminde öğrenme zorluklarının yaşandığı ve fiziksel şartların sisteme hazır olmadığı sonuçlarına da varılmıştır.

Kılınç'ın (2014) araştırmasının amacı 4-4-4 eğitim modeline ilişkin öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmanın evrenini İstanbul ili Sarıyer ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Bu araştırmanın örneklemini Sarıyer ilçesindeki resmi ilkökullarda ve ortaokullarda görev yapan toplam 112 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma tarama modelidir. Araştırmanın veri toplama aracı olarak Helvacı ve arkadaşları (2012) tarafından geliştirilen "Değişimi Yönetme Bağlamında 4-4-4

Modeline İlişkin Görüşler Anketi" kullanılmıştır. Araştırmada iki bağımsız değişkenli verilerde t-testi uygulanmış, ikiden fazla demografik değişkenli verilerde ise varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modeline ilişkin görüşlerinin, cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenleri bakımından anlamlı bir fark gösterdiği belirtilmiştir. Cinsiyet bakımından 4-4-4 eğitim modeline kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha az katıldıkları tespit edilmiştir. Mesleki kıdem açısından ise 26 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modeline ilişkin görüşlerinin ortalamaları diğerlerine göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu vurgulanmıştır. Diğer altı gruptaki öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modeline ilişkin görüşlerinin ortalamaları 'olumsuz' düzeyinde iken 26 ve üzeri yıla sahip öğretmenlerin görüşleri ise 'tarafsız' düzeyindedir. Branş ve yaş değişkenleri bakımından ise anlamlı bir farklılık görülmediği sonucuna varılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modeline ilişkin görüşlerinin “olumsuz” düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Şahin'in (2014) çalışmasının amacı, zorunlu eğitimin kesintili olarak 12 yıl olmasıyla ilgili yönetici ve öğretmen görüşlerinin ortaya konulmasıdır. Yönetici ve öğretmen görüşlerinin ortaya konulması için seçkisiz yöntemle oluşturulan çalışma grubu toplamda 108 ilkokul, 128 ortaokul, 102 lise öğretmeni ile 78 ilkokul, 77 ortaokul, 76 lise yöneticisi olarak belirlenmiştir. Beşli Likert tipi yanıtlama yöntemiyle oluşturulan yönetici ve öğretmen görüş anketi uygulanmıştır. Sonuç olarak, yöneticilerin ve öğretmenlerin 4-4-4 sisteminin Türkiye'yi çağdaş medeniyetler seviyesine çıkaracağı inancında oldukları ve bu sistemle getirilen yönlendirme eğitiminin ortaokul birinci sınıfından itibaren başlatılmasının başlı başına bir reform özelliği taşıdığı, eğitim sisteminde yapılan bu değişikliği gerektiren sebepler, yapılan değişiklikler ile ulaşılmak istenen hedefler hakkında Bakanlık tarafından öğretmenlerin ve yöneticilerin yeterli düzeyde bilgilendirilmedikleri ortaya çıkmaktadır. Yönlendirme eğitiminin çocuğun zekâ tipine uygun gerçekçi bir şekilde yapılabilmesi için uygulayıcıların mutlaka konuyla ilgili hizmetiçi eğitimden geçirilmeleri gerektiği, öğretmenlerin ve yöneticilerin bilgilendirilmesi amacıyla hizmetiçi eğitim faaliyetlerinden yararlanılarak kesintili zorunlu eğitimi tanıtıcı ve bilgilendirici kursların düzenlenmesi gerektiği gibi önerilerde bulunulmuştur.

Demir'in (2014) çalışmasının temel amacı, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin beşinci sınıf Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Tarama modelinde olan araştırmada öğretmenlerin beşinci sınıf Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili görüşlerini belirlemek için 5'li Likert tipi bir ölçek geliştirilmiştir. Veriler 2013-2014 öğretim yılında Balıkesir il merkezinde bulunan ortaokullarda görev yapan 60 Sosyal Bilgiler öğretmeninden toplanmıştır. Uygulama sonucu elde edilen verilerin analizinde Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 15.0 programı kullanılmıştır. Sonuç olarak, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin beşinci sınıf öğrencilerinin ortaokula dâhil edilmesi ile ilgili olumlu görüşlere sahip oldukları; ancak ders kitapları, beşinci sınıflarda öğretim yeterlilikleri ve beşinci sınıf öğrencilerinin ortaokula uyumu noktasında bir takım sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin beşinci sınıf Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili görüşlerinde cinsiyet ve mesleki kıdem açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmamış, ancak mezuniyet alanı açısından anlamlı bir farklılık bulunduğu tespit edilmiştir.

Sirem (2014), çalışmasında 4-4-4 okul sisteminde sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma öğretim sürecine yönelik görüşlerini cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun olunan okul değişkenlerine göre belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmaya Düzce il genelinde görev yapan birinci sınıf ve ikinci sınıf okutan toplam 289 öğretmen katılmıştır. öğretmenlerin görüşlerini belirlemek üzere, araştırmacı tarafından geliştirilen anket uygulanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde SPSS Programından yararlanılmıştır. Öğretmenlerin ilkokuma yazma öğretim sürecine yönelik görüşleri ile cinsiyet, mesleki kıdem ve mezun olunan okul arasındaki ilişki Kay-Kare İlişki Testi (Chi-Square Tests) ile analiz edilmiştir. Araştırma ile ilkokuma yazma öğretim sürecinde ek kaynak kitaba ihtiyaç duyulduğu, 60-66 aylık çocukların okula uyum sağlamada sorun yaşadığı, 4-4-4 okul sisteminin ilkokuma yazma sürecini olumsuz etkilediği, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin ilkokuma yazma dersinde daha başarılı olduğu ve öğretmenlerin ilkokuma yazma etkinlikleri yaptırmak için yeterli becerilere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yavaş'ın (2015) çalışması kesintili ve zorunlu (4-4-4) eğitim sisteminin öğretmenlerin mesleki tükenmişlikleri üzerinde etkisini belirlemek ve öğretmenlerin tanımlayıcı özelliklerine göre tükenmişlik düzeylerini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Amaç doğrultusunda hazırlanan anket formu 2013-2014 öğretim

yılında Uşak ilinde görev yapan 491 öğretmene uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS istatistik programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde normallik testi olarak Kolmogorov Smirnov testi kullanılmıştır. Normal dağılım gösteren gruplar için t testi ve tek yönlü varyans analizi, varyansların eşitliğini test etmekte Levene testi kullanılmıştır. Sonuç olarak, okul yöneticileri ve öğretmenlerin kesintili ve zorunlu (4-4-4) eğitim sistemine geçilmesi sonrasında düşük düzeyde duyarsızlaşma yaşadıkları, orta düzeyde duygusal tükenmişlik ve kişisel başarı boyutlarında tükenmişlik yaşadıklarına ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin okuttukları sınıflara, branşlarına, alan değiştiren öğretmenlerin değiştirdikleri alanlara göre tükenmişlik düzeylerinde farklılaşma olmadığı, cinsiyet, yaş, kıdem, eğitim durumlarına göre tükenmişlik düzeylerinde farklılaşmaların olduğu belirlenmiştir.

Çam (2015), çalışmasını sınıf öğretmenleri ve idareciler açısından 4-4-4 olarak belirtilen eğitim öğretimdeki köklü değişikliğin uygulanabilirliğini belirlemek amacıyla yapmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya uygun veri toplama aracı olarak anket geliştirilerek uygulanmıştır. Anketin tamamına Ki-kare (Chi-Square) analizi uygulanmıştır. Araştırmada beşinci sınıflarda rehberlik ve kulüp çalışmalarının devam etmesinin, dördüncü sınıflarda branş öğretmenlerinin derse girmesinin, okula başlama yaşı aileler tarafından belirlenmesinin uygun olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yılmaz'ın (2015) çalışmasında öğretmenlerin okul dönüşümlerine yönelik algılarını tespit etmek ve bu algıların iş doyumunu ile ne düzeyde ilişkili olduğu belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul ili Bakırköy, Zeytinburnu, Bağcılar ve Fatih ilçelerindeki ilkököl ve ortaokullarda görev yapan öğretmenler, örneklemini bu öğretmenler arasından seçilen 149 öğretmen oluşturmaktadır. Katılımcılara Minnesota iş tatmin ölçeği ve okul dönüşümü ile ilgili bir mülakat formu uygulanmıştır. Anket sonuçları SPSS 20 programına girilerek mülakat sonuçları ile birlikte değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin genel olarak okul dönüşüm programı hakkında olumlu görüş bildirdikleri ve iş tatmin düzeylerinin de olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4-4-4 yeni eğitim sistemi ile ilgili araştırmalar incelenerek sonuçları bakımından özetlenmiştir. Araştırmaların çoğunda sisteme ilişkin olumsuz sonuçlar ortaya çıkmıştır. Eğitimde sistem değişikliğinde önceliğin eğitim süresini uzatmaya değil, eğitim kalitesini arttırmaya yönelik olması gerektiği, yeni sistemin imam-hatip okulları dışında

beklentiyi karşılamadığı, öğretmenlerin 4-4-4 eğitim modeline ilişkin olumsuz görüşlerinin olduğu, yapılan değişiklikler ile ulaşılmak istenen hedefler hakkında bakanlık tarafından öğretmenlerin ve yöneticilerin yeterli düzeyde bilgilendirilmedikleri saptanmıştır. (Karadeniz, 2012; Kılınç, 2014; Şahin, 2014; Yavaş, 2015)

Hazırbulunuşluk düzeyi yeterli olmayan 60 aylık öğrencilerin okula başlamasının eğitim açısından sorun oluşturduğu, 66-71 aylık öğrencilerle orta düzeyde sorun yaşanırken 60-65 aylık öğrencilerle sık sık sorun yaşandığı en fazla sorunun ise 60-66 aylık ile 67 ve üzeri aylık çocukların birlikte eğitim gördüğü sınıflarda yaşandığı, okula başlama yaşının aile tarafından belirlenmesinin daha uygun olacağı görülmektedir (Külekcı, 2013; Boz, 2013; Dirlik, 2014; Çam, 2015).

Şahin'in (2014) yaptığı çalışmada yöneticilerin ve öğretmenlerin 4-4-4 sisteminin Türkiye'yi çağdaş medeniyetler seviyesine çıkaracağı inancında oldukları ve bu sistemle getirilen yönlendirme, eğitiminin ortaokul birinci sınıfından itibaren başlatılmasının başlı başına bir reform özelliği taşıdığı sonucuna ulaşmıştır. İncelenen araştırmalarda sisteme ilişkin olumlu sonuçlar sadece bu çalışmada görülmektedir. Bu çalışmada, yeni sistem ile yönlendirmenin ortaokul birinci sınıftan itibaren başlatılması olumlu bir sonuç olarak görülmektedir fakat 4-4-4 düzenlemesi ile sadece İmam-Hatip okullarının ortaokul kısımları açılmıştır, diğer meslek liselerinin ortaokul kısımları açılmamıştır. Onun için öğrencilere ilkokuldan sonra mesleki yönlendirme yapılamamaktadır.

İlkokula Başlama Yaşı İle İlgili Araştırmalar

İlkokula başlama yaşı ile ilgili incelenen araştırmalar; amaç, yöntem ve sonuç bakımından incelenmiş, tarihsel olarak sıralanmıştır.

Karbuğa'nın (2011) çalışmasında, ilköğretim birinci sınıfa başlama yaşının ilköğretim okul yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modeline uygun düzenlenmiştir ve bağımsız değişkenlerinin sonuç üzerindeki etkisini test etmek amacıyla ilişkisel tarama yapılmıştır. Araştırma örneklemini Erzurum iline bağlı on farklı ilçede görev yapan 55 yönetici ve 178 öğretmen, toplam 232 katılımcı oluşturmaktadır. Veriler, uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde ki-

kare analizi uygulanmıştır. Araştırma ile ilköğretim birinci sınıfa başlayacak öğrencinin, sadece takvim yaşına bakılmaması, öğrencinin, sosyal, fiziksel, zihinsel özelliklerinin de dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmıştır. Velilerin okulöncesi eğitimin yararları hakkında bilgilendirmesi ve çocuğunu okulöncesi eğitime göndermesi için teşvik edilmesi, öğrencinin ilköğretime başlamadan önce kazanması gereken özelliklerin ve göstermesi gereken davranışların belirlenmesi, aile yapısının (anne ve babanın eğitim düzeyi, maddi olanakları, çocuğa karşı tutumları ve aralarındaki ilişkileri...vb.) çocuk üzerindeki etkilerinin analiz edilip velilerin ve öğretmenlerin bu konu hakkında detaylı bilgilendirilmesi, ilköğretime alınacak öğrencinin sosyal hayatının okulöncesi eğitimle beraber incelenmesi, birinci sınıf okutacak öğretmene öğrencinin durumu hakkında bilgi verilmesi, ilköğretime başlayacak öğrencinin hazır olup olmadığının aile ile birlikte belirlenmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

Kartal'ın (2013) çalışmasında okula başlama yaşının düşürülmesinin eğitim politikaları açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma, 2011-2012 öğretim yılı bahar döneminde Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan 89 öğretmen adayı üzerinde yapılmıştır. Katılımcılara açık uçlu sorular sorulmuş, cevaplar yazılı olarak alınmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Sonuç olarak, bu dönemdeki çocukların oyun döneminde oldukları ve okula başlamalarının oyundan kopmalarına neden olacağı, öz bakım becerilerinin ve parmak kaslarının yeterince gelişmediğinden çocukların kalem tutamayacakları ve öğrenme hızlarının yavaş olacağı, bu yaş çocukların psikomotor, zihinsel, duygusal gelişimlerinin düşük olduğu, hazır bulunuşluk düzeylerinin düşük olacağı ve okulöncesi eğitim yaygın olmadığından okula hazır olmadıkları, 40 dakikalık derslerde bu çocukların oturmalarının ve dikkatlerini derse vermelerinin mümkün olmadığı, erken yaşta okula başlamalarının erken yaşta okuldan soğumalarına neden olacağı, çocukların aileden bu yaşta koparılmasının çeşitli uyum sorunlarına neden olacağı belirlenmiştir. Beş yaşında okula başlama uygulamasının yeni bir uygulama olduğundan uygulamanın yerindeliğinin alanda yapılacak çalışmalara bağlı olduğu, ancak öğretmen yetiştirme programlarının buna göre yeniden düzenlenmesinin bir zorunluluk olduğu vurgulanmıştır.

Tutal'ın (2013) araştırmasında okula başlama yaşının öğrencilerin ilk okuma-yazma başarılarına etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, tarama modelindedir. Araştırma Diyarbakır ili merkez Kayapınar ilçesinden amaçlı örnekleme tekniğiyle seçilen, beş farklı ilkokulun birinci sınıflarından iki şubede öğrenim gören toplam 432 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Betimsel nitelikte olan bu çalışmada gerekli olan veriler öğrenci bilgi formu, okuma ölçeği, yazma ölçeği ve okuduğunu anlama testiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde t-testi, tek faktörlü varyans analizi ve iki faktörlü varyans analizinden yararlanılmıştır. 60-66 aylık olan öğrencilerin ilk okuma ve yazma, okuduğunu anlama başarılarının, 67-72 aylık ile 73 aylık ve daha büyük olan öğrencilerden daha düşük olduğu, kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin ilk okuma-yazma ve okuduğunu anlama başarıları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı, okulöncesi eğitim alan öğrencilerin ilk okuma-yazma ve okuduğunu anlama başarılarının, okulöncesi eğitim almayanlardan daha yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kılıç (2014), çalışmasında ilkokul birinci sınıfa devam eden 60-66-72 aylık öğrencilerin dil becerilerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma tarama modelindedir. Araştırmada, dört temel dil becerisini (dinleme-konuşma-okuma-yazma) kapsayan dil becerileri ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi, 2012-2013 öğretim yılında İstanbul ilindeki 8 ilçeden (Ataşehir, Bayrampaşa, Bağcılar, Beylikdüzü, Büyükçekmece, Esenler, Küçükçekmece, Sultangazi) sosyo-ekonomik durumları göz önünde bulundurularak seçilen on okulda birinci sınıfa devam eden 60-66-72 aylık 418 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, 72 ay ve üzeri öğrencilerin dil becerileri düzeyinin, 66-72 aylık öğrencilere göre; 66-72 aylık öğrencilerin dil becerileri düzeyinin de 60-66 aylık öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda, 60-66-72 aylık öğrencilerin dil becerileri düzeyinde 72 ay ve üzeri öğrenci grubu lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, ilkokul birinci sınıfa devam eden öğrencilerin dil becerilerinde (dinleme, konuşma, okuma, yazma) okul öncesi eğitim alma durumuna göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Polat'ın (2014) çalışmasında 2012-2013 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan 12 yıllık zorunlu ve kademeli eğitim sisteminde ilkokul birinci sınıfta eğitim veren öğretmenlerin okulun ve sınıfın fiziki ortamı, öğrencilerin birinci sınıf eğitimine

başlama yaşları, farklı seviyelerdeki öğrencilerin bir arada bulunması, birinci sınıflarda verilen derslerin saatleri, öğrencilerin hazırbulunuşluluk düzeyleri, birinci sınıflarda uygulanmaya başlanan hazırlık dönemi eğitimi, öğretmenlere yapılan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri, öğretmenlerin eğitim ve tecrübesi, ders kitapları konularında yaşadıkları sorunları belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma betimsel bir çalışma olup araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışma evrenini Amasya merkez ve Suluova ilçesindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 111 ilkokulda görev yapan birinci sınıf öğretmenlerinin tamamı oluşturmaktadır. Çalışma örneklemini çalışma evreninden seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlenen 48 ilkokulda görev yapan 121 birinci sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Sonuç olarak ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerin okula başlama yaşlarından, farklı seviyelerdeki öğrencilerin bir arada bulunmasından kaynaklanan sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Okulların ve sınıfların fiziki ortamı, ders saatleri, öğrencilerin hazırbulunuşluluk düzeyleri, birinci sınıflarda verilmeye başlanan hazırlık dönemi eğitimi, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri, öğretmenlerin eğitim ve tecrübesi, ders kitapları ile ilgili konularda sorunlar yaşadıkları saptanmıştır.

Aslan (2014), çalışmasında 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu uygulayan birinci ve ikinci sınıf okutan sınıf öğretmenlerinin görüşlerini saptayarak 60 aylık çocukların okula başlamaları ve 60-72 aylık çocukların aynı sınıfta bulunmalarının ortaya çıkardığı sorunları belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Bitlis ilinde, Milli Eğitim Bakanlığına ait ilkokullardaki birinci ve ikinci sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılarak toplanmıştır. Nicel verilerin (anketin tümü) analizi bilgisayar ortamında yapılmış ve bazı verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama gibi betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen görüşlerine göre 60-72 aylık çocukların gelişim durumları incelendiğinde okula başlamada takvim yaşının yeterli olmadığı bunun yanında çocukların zihinsel, sosyal, bedensel, duygusal açıdan olgunlaşması gerektiği, okulöncesi eğitime devam eden çocukların daha başarılı oldukları ve ailelerin çocuk gelişimi hakkında bilgilendirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. 60-72 aylık çocukların okula uyum konusunda öğretmenleri ve arkadaşlarıyla iletişim sıkıntısı yaşadıkları, ailelerinden zor ayrıldıkları, yazma becerisi ve kendini

ifade becerisi konusunda zorlandıkları, birinci sınıf uyum kitapları ve birinci sınıf programının çocukları zorladığı, bu yaştaki çocukların öz bakım becerilerini yapamadıkları tespit edilmiştir. 60-72 aylık çocukların öğretim sürecinde sınıf öğretmenlerinin çocukların seviyesine indiği ve çocukların ihtiyaçlarını bildikleri, bu dönemdeki çocukların okula iyi başlamalarının gelecekteki eğitimlerini etkilediği, sınıflarda aynı yaş grubunun bulunması gerektiği, 2012’de uygulanan ayrı yaş grubunun aynı sınıfta bulunmasının sıkıntılara sebep olduğu, 60 aylık çocukların anasınıfına gitmesi gerektiği belirlenmiştir. Ayrıca ilkokula başlarken okul olgunluk testleri ile öğrencilerin hazır bulunuşluk durumlarının değerlendirilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Dirlik’in (2014) araştırmasında 60-66 aylık öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin okula sosyal-duygusal uyumlarına etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma, nicel bir araştırmadır. Bu çalışmanın evrenini, İstanbul Bağcılar ilçesinde üç ilkokul ve Bahçelievler ilçesinde bir ilkokul oluşturmaktadır. Örneklemini ise bu okulların birinci sınıflarında eğitim gören 283 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma üç ayrı grup üzerinde yapılmıştır. Birinci grup 60-66 aylık çocuklardan oluşurken, ikinci grup 67 aydan yukarı olan çocuklardan ve üçüncü grup 60-66 aylık ile 67 ve üzeri aylık çocuklardan oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak 36 maddeden oluşan Marmara Üniversitesi Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği (MASDU) kullanılmıştır. Veriler, toplam dokuz öğretmenin kendi sınıflarındaki öğrencileri için değerlendirdikleri MASDU ölçeği sonuçlarıdır. Gruplar arasındaki sosyal-duygusal uyum farklılıkların anlamlılığı tek yönlü varyans ANOVA, bağımsız grup T-testi ve Tamhane’s tekniği kullanılarak bulunmuştur. Sonuç olarak bütün yaş gruplarında okula uyum sorunlarının görüldüğü, öğrenci grupları arasında ise uyum açısından anlamlı farklılıklar bulunmadığı ve uyum sorununun en fazla 60-66 aylık ile 67 ve üzeri aylık çocukların birlikte eğitim gördüğü sınıflarda tespit edildiği, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha uyumlu olduğu belirlenmiştir.

Yoldaş’ın (2014) çalışması eğitim sürecinin ilk basamağı olan okulöncesi kademesini atlamış öğrencilerin velilerinin, birinci sınıfa başlamadaki okul tercihlerinin çocuklarının kendi okullarından yana olup olmadığını, öğrenciler ve veliler tercihlerini başka okuldan yana kullanıyorlarsa yöneticilerin buna ilişkin yaptığı faaliyetleri öğrenmek amacıyla yapılmıştır. Bu çalışma nitel bir araştırmadır. Araştırmada görüşme türlerinden yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın

katılımcılarını İstanbul ili Kartal, Maltepe ve Pendik ilçelerinde bulunan ilkokullardaki müdürler oluşturmuştur. Toplam olarak randevu alınabilen 19 ilkokul müdürü ile görüşme yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yapılmıştır. Daha sonra bu betimlemeler açıklanmış ve yorumlanmıştır. Sebep-sonuç ilişkileri irdelenerek sonuçlara ulaşılmıştır. Sonuç olarak, ilkokul müdürlerinin en çok çocukların okulöncesi eğitimi almasının mutlaka gerekli olduğunu, bunun akademik başarıyı doğrudan etkilediğini ve okulöncesi eğitimin daha da yaygınlaştırılması gerektiğini düşündükleri saptanmıştır. İlkokul müdürlerinin yarısından fazlasının, okulöncesi öğrencisinin birinci sınıfa başlamalarını desteklemede öğretmenlerin de katkısı olabileceğini, ancak öğretmenlerin bunun için bir çalışma yapmadıklarını düşündükleri belirtilmiştir.

Çakıcı (2015), çalışmasında 60-72 aylık ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşlukları ile ilgili öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma genel tarama modelindedir. 60-72 aylık birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla veri toplamak için bir anket hazırlanmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini 2013-2014 öğretim yılında; İstanbul ili, Maltepe, Kartal ve Tuzla ilçelerindeki resmi ilkokulda görev yapmakta olan birinci sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Anket 317 öğretmene uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda 60-72 aylık ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarının, bilişsel gelişim alanına göre ortalamasının “bazen”, dil gelişimi alanına göre ortalamasının “bazen”, motor gelişimi alanına göre ortalamasının “çoğunlukla”, öz bakım gelişim alanına göre ortalamasının “bazen” ve sosyal, duygusal gelişim alanına göre ortalamasının da “bazen” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenler beş gelişim alanına göre bu yaş grubu öğrencilerinin yetersiz olduğu belirtmişlerdir. Tüm gelişim alanlarda erkek öğretmenler bayan öğretmenlere göre daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Kıdemli öğretmenler yeni öğretmenlere göre öğrenciyi daha iyi gözlemlemektedirler. Alt amaçlara göre elde edilen sonuçlarda, öğretmenlerin değerlendirmelerine göre 60-72 aylık 1.sınıf öğrencilerinin hazır bulunuşlukları, “bazen” düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

İlkokula başlama yaşı ile ilgili araştırmalar incelenerek sonuçları bakımından özetlenmiştir. İlköğretime başlayacak öğrencinin, sadece takvim yaşına bakılmaması, öğrencinin sosyal, fiziksel, zihinsel özelliklerinin de dikkate alınması gerektiği, ilköğretime başlayacak öğrencinin hazır olup olmadığının aile ile birlikte

belirlenmesinin daha uygun olacağı saptanmıştır. 60-66 aylık olan öğrencilerin ilk okuma ve yazma, okuduğunu anlama başarılarının, 67-72 aylık ile 73 aylık ve daha büyük olan öğrencilerden daha düşük olduğu, çocukların okulöncesi eğitimi almasının mutlaka gerekli olduğunu, bunun akademik başarıyı doğrudan etkilediğini ve okulöncesi eğitimin daha da yaygınlaştırılması gerektiği belirlenmiştir. Çocukların beş yaşında okula başlamasının öğrenme hızlarının yavaş olması, bu yaş çocukların psikomotor, zihinsel, duygusal gelişimlerinin, hazır bulunuşluk düzeylerinin düşük olması, 40 dakikalık derslerde oturmalarının ve dikkatlerini derse vermelerinin mümkün olmaması nedeniyle sakıncalı olduğu tespit edilmiştir (Karbuğa, 2011; Kartal, 2013; Yoldaş, 2014).

Seçmeli Dersler İle İlgili Araştırmalar

Seçmeli dersler ile ilgili incelenen araştırmalar; amaç, yöntem ve sonuç bakımından incelenmiş, tarihsel olarak sıralanmıştır.

Taş'ın (2004) çalışması, seçmeli dersleri öğretmen ve öğrenciler bakımından değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Bu araştırma genel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Çalışma, Adana ili merkez ilçeleri Seyhan ve Yüreğir'deki ilköğretim okullarında derse giren öğretmenler ile sekizinci sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Okutulan her seçmeli ders için farklı bir şubeye anket uygulanmıştır. Verilerin analizi SPSS-10.0 paket programında gerçekleştirilmiştir. Seçmeli ders öğretmenleri ve öğrencilerinden alınan yanıtların ayrı ayrı frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Araştırma sonucunda okutulan seçmeli derslerin okul idaresi ve öğretmenler tarafından belirlendiği görülmüştür. Öğretmenler ve öğrencilerin, yeterli olanaklar sağlandığı takdirde bu derslerin öğrenciler tarafından seçilmesi gerektiğini düşündükleri belirtilmiştir. Genel olarak seçmeli derslerin öğrenciler için gerekli ve yararlı olduğu ifade edilmiştir. Buna karşılık hem öğretmen hem de öğrencilerin seçmeli derslerin daha verimli yürütülmesini istedikleri belirlenmiştir. Seçmeli dersler programında yenileşme ve gelişme çalışmalarına ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır.

MEB Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığının (2008) çalışmasında ilköğretim okullarında görev yapmakta olan okul müdürleri ve öğretmenlerin görüşlerine göre seçmeli ders uygulaması değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, ilköğretim okullarında seçmeli derslerin

belirlenmesinde etkili olan faktörler içerisinde okulun imkânlarının önem kazandığı, ilköğretim okullarında en fazla okutulan seçmeli dersin Bilişim Teknolojileri dersi olduğu, sınıf öğretmenlerinin seçmeli derslerle ilgili olarak, branş öğretmenlerine göre daha çok sorunlar yaşadıkları ve buna bağlı olarak hizmetiçi eğitim kurslarına daha çok rağbet ettikleri, seçmeli dersler hakkında öğrencilerin ve velilerin ise az bilgilendirildikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. İlköğretim okulu müdürlükleri tarafından seçmeli derslerle ilgili bilgileri de içeren tanıtım broşürleri ve kitapçıklar hazırlanarak öğrenciler ile velilerin bilgilendirilmesi, seçmeli derslerin öğretmenleri belirlenirken dersin özelliğine göre eğitim almış öğretmenlere görev verilmesine dikkat edilmesi, seçmeli derslere girecek öğretmenlere sertifika sistemi getirilmesi, seçmeli derslerle ilgili olarak dönem sonlarında etkinlikler düzenlenmesi, yeni seçmeli derslerin pilot çalışma yapılmadan yürürlüğe konulmaması, seçmeli derslerin en az dördüncü sınıf düzeyinde verilmeye başlanması, seçmeli derslerin öğretimiyle ilgili model geliştirilmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

Aslantaş (2011), araştırmasında ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin seçmeli ders tercihlerinde rehber öğretmenlerin ne ölçüde etki ettikleri incelenmiştir. Araştırmada öğrencilerin seçmeli ders tercihlerine etki edebilecek çeşitli demografik değişkenler arasındaki ilişkiler de araştırılmıştır. Bu araştırma, Kayseri ilindeki resmi ortaöğretim okullarındaki öğrencilerin seçmeli ders seçimlerini incelemek amacı ile öğrencilerin değerlendirmelerini çeşitli değişkenler açısından inceleyen genel tarama modelindedir. Araştırmanın evrenini 2010-2011 öğretim yılında Kayseri ilindeki ortaöğretim kurumları oluşturmaktadır. Evrenden tesadüfi olarak seçilen altı ortaöğretim kurumundan, 325 öğrenci örneklem grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın belirlenen amacına ulaşabilmesi için gerekli olan veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen anket ile toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 13.0 programı kullanılarak çözümlenmiştir. Grafikselleştirimler MS Word programı ile hazırlanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde ve ortalamalar arası farkın anlamlılığını test etmek üzere “t” testi ve çoklu değişkenlerde varyans analizi kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda rehber öğretmenlerin ders seçimine etkisinde genel lise öğrencilerinin ders seçimine etkisi meslek lisesi öğrencilerin ders seçimine etkisinden; meslek lisesi öğrencilerinin ders seçimine etkisi de Anadolu Lisesi öğrencilerinin ders seçimine etkisinden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu; erkek rehber öğretmenlerin öğrencilerin ders seçimine etkisi kadın rehber öğretmenlerin ders seçimine etkisinden

anlamli düzeyde yu'kse'k olduğu; rehber oğretmenlerin ders se'çimine etkisinde rehber oğretmenlerin yaşlarına g'ore anlamli düzeyde farklılık olduğu; oğrencilerin ailelerinin ekonomik durumuna g'ore anlamli düzeyde farklılık olduğu g'or'ulmuştur. Kız ve erkek oğrenciler arasında, başarı düzeyleri farklı olan oğrenciler arasında ve oğrencilerin velilerinin eğitim durumuna g'ore anlamli farklılık bulunmadığı belirlenmiştir.

Özüt (2014), çalışmasında se'çmeli derslere ilişkin bazı boyutların oğretmen ve y'onetici g'oruşlerine g'ore değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırma tarama modeline g'ore y'ur'utulmuştur. Araştırmanın evrenini, 2011-2012 oğretim yılında Elazığ ve Bing'ol illerindeki ilkoğretim okullarında g'orev yapan oğretmen ve okul y'onetici'leri oluşturmaktadır. Bu kapsamda rastgele 'orne'kle'm metoduyla Elazığ ve Bing'ol il merkezinden beşer okul ve Bing'ol'un Genç ve Solhan ilçeleri ile Elazığ'n Maden ve Karakoçan ilçelerinden uer okul se'çilmiştir. Araştırmada Demirbaş (2008) tarafından geliştirilen "Se'çmeli Derslerin Se'çim Kriterlerinin Belirlenmesi" anketi kullanılmıştır. Bu araştırmada kullanılan temel veri toplama araçları okul m'ud'uru ve oğretmen anketidir. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin 'oz'umlenmesinde şu şekilde bir yol izlenmiştir; ikili grupların karşılaştırılmasında bağımsız gruplar t-testi, ikiden fazla grupların karşılaştırılmasında ise tek y'onlu varyans analizinden yararlanılmıştır. Bu s'urete homojenlik şartının sağlanamadığı durumlarda Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis H-Testlerine başvurulmuştur. Ayrıca veri toplama aracının kişisel bilgi formu b'ol'um'indeki sorulara verilen yanıtlar y'uzde ve frekans değerlerine g'ore değerlendirilmiştir. Sonuç olarak oğretmenlere ve y'onetici'lere g'ore okuldaki araç-gereç eksikliğinin ve uygun mekan olmamasının se'çmeli derslerin y'ur'utulmesinde 'oncelikli sorun olduğu, oğretmenlerin çoğunun branşı dışında se'çmeli derslere girdiği belirlenmiştir. Oğretmenlerin okullarda se'çmeli derslerin belirlenmesinde dikkate alınan fakt'or'lere ilişkin g'oruşleri incelendiğinde se'çmeli derslerin belirlenmesinde birinci sırada "okulun imk'anları" g'oruşu ağır basarken, y'onetici'lere g'ore "oğrenci istekleri" g'oruş'ünün daha ağır bastığı vurgulanmıştır.

Aslan'ın (2014) araştırması ortaokullarda okutulan derslerin se'çiminde velilerin kriterlerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın amacına uygun olarak velilerin, se'çmeli derslerin amaçları, içeriği, oğrenme oğretme s'ureleri ve değerlendirme s'ureleri ve se'çimine ilişkin g'oruşleri ile se'çmeli dersler programı uygulamalarına ilişkin genel g'oruşleri alınmıştır.

Araştırmanın evrenini 2012-2013 öğretim yılında Diyarbakır ili merkez ilçelerinde (Yenişehir, Bağlar, Sur ve Kayapınar) ortaokul beşinci sınıf öğrenci velileri oluşturmaktadır. Araştırmaya 400 öğrenci velisi katılmıştır. Bu araştırmada kullanılan anket formu araştırmacı tarafından bu alandaki literatür taranarak ve uzman görüşlerine başvurularak hazırlanmıştır. Yapılan görüşmeler informal bir şekilde okulların uygun sınıfları seçilerek gerçekleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen nicel veriler SPSS – 20.0 paket programları kullanılarak çözümlenmiştir. Elde edilen sonuçların frekans ve yüzdeleri alınmıştır. Araştırmanın sonucunda velilerin seçmeli ders seçiminde öğrencinin ilgi ve yeteneklerinden ziyade okulun fiziksel şartlarını göz önüne aldığı belirlenmiştir. Genel olarak seçmeli derslerin öğrenciler için gerekli ve yararlı olduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte velilerin öğrencilerin seçmeli derslerinin verimli yürütülmesini istedikleri belirlenmiştir. Ayrıca seçmeli dersin branş öğretmenin olmaması öğrenci velilerini kaygılandığı belirlenmiştir. Fiziksel şartların yetersizliği nedeniyle okul yönetimi velilere başka ders seçmek için tavsiyelerde bulunduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan çalışma neticesinde öğrenci cinsiyetinin ders seçiminde etkili olmadığı saptanmıştır. Seçmeli dersler programında yenileşme ve gelişme çalışmalarına ihtiyaç duyulduğu belirlenmiştir. Dersler seçilirken öğrencinin görüşünün mutlaka alınması, velilerin seçmeli dersleri seçerken öğrencinin ilgi ve yeteneğini göz önünde bulundurması, okul yönetimlerinin seçmeli derslerde daha fazla verim elde edebilmek için veli ve öğrencilere seminer ve tanıtım çalışması yapması, bazı dersleri seçmeleri için ısrarlı tavsiyelerde bulunmaması, seçmeli derslerde not kaygısının ortadan kaldırılması ve bununla birlikte öğrencinin istediği dersi seçebilmesi, MEB'in hizmetiçi eğitim kursları açarak seçmeli derslerle ilgili gerekli eğitimi öğretmenlere sağlaması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Kaya (2015), çalışmasını 2012-2013 öğretim yılından itibaren ortaokullarda uygulanmaya başlanan haftalık ders çizelgesinde yer alan seçmeli dersler uygulamasının öğrenci görüşleri doğrultusunda incelenmesi amacıyla yapmıştır. Çalışma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Bakanlığın uygulamaya koyduğu seçmeli dersler uygulamalarına öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin ve okul idarelerinin nasıl bir yaklaşım içerisinde oldukları, öğrencilerin bakış açısından değerlendirilmiştir. Araştırmanın evrenini 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Kocaeli ili Gebze ilçesindeki ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya Gebze ilçesindeki dört eğitim bölgesindeki özel ortaokul, İmam-Hatip Ortaokulu, ilk ve ortaokul aynı binada, ortaokul

ve köy ortaokulları evrenini temsil edecek 15 okulda 1.123 öğrencinin görüşlerine, anketteki sorular vasıtasıyla ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin problemsiz bir şekilde yürütüldüğünü düşündükleri seçmeli derslerin okul idaresi, öğretmen, veli ve öğrenci tarafından zorunlu dersler kadar önemsendiğine ulaşılmıştır. Araştırmanın hareket noktası olan “Seçmeli dersler kim tarafından belirlenir?” sorusuna, öğrencinin kendisinin belirlediğine, bu belirlemede velilerinin ve öğretmenlerinin tavsiyelerini dikkate alındığına, mevcut şubelerinden farklı dersliklerde yapılan seçmeli derslerin yeni arkadaşlıklar ve yeni işbirlikleri kurabilmelerine, öz güvenlerini, ilgi ve yeteneklerini geliştirmelerine olanak sağladığı sonuçlarına varılmıştır.

Kotan'ın (2015) çalışmasında Antalya il merkezindeki liselerde 2012-2013 öğretim yılı itibarıyla okullarda ilk olarak okutulmaya başlanan Hz. Muhammed'in Hayatı, Kur'an-ı Kerim ve Temel Dini Bilgiler seçmeli derslerine dair öğrenci, öğretmen ve yönetici görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu araştırma, durum (örnek olay) çalışması yöntemiyle yürütülen bütüncül Çoklu Durum Desenli, nitel bir çalışmadır. Veri toplama teknikleri olarak bireysel görüşme ve doküman analizinden yararlanılmıştır. Veri çözümleme işlemleri, NVivo10.0 yazılım programı kullanılarak yapılmıştır. Çalışma grubunu, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı iki ortaöğretim okulunda görev yapan yedi yönetici, yedi öğretmen ve on iki öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın genel sonucu Hz. Muhammed'in Hayatı, Kur'an-ı Kerim ve Temel Dini Bilgiler seçmeli derslerinin öğrenci davranışları üzerinde olumlu etkilerinin olduğudur.

Seçmeli dersler ile ilgili araştırmalar incelenerek sonuçları bakımından özetlenmiştir. Genelde seçmeli derslerin öğrenciler tarafından seçilmediği, okutulan seçmeli derslerin okul idaresi ve öğretmenler tarafından belirlendiği, bazı okullarda rehber öğretmenlerin de ders seçimi konusunda etkilerinin olduğu, velilerin seçmeli ders seçiminde öğrencinin ilgi ve yeteneklerinden ziyade okulun fiziksel şartlarını göz önüne aldığı, bazılarında ise öğrencinin veli ve öğretmen tavsiyelerini dikkate alarak ders seçiminde bulunduğu belirlenmiştir (Taş, 2004; Aslantaş, 2011; Aslan, 2014; Kaya, 2015). Okullardaki araç-gereç eksikliğinin ve uygun mekan olmamasının seçmeli derslerin yürütülmesinde öncelikli sorun olduğu, öğretmenlerin çoğunun branşı dışında seçmeli derslere girdiği, mevcut şubelerden farklı dersliklerde yapılan seçmeli derslerin

öz güvenlerini, ilgi ve yeteneklerini geliştirmelerine olanak sağladığı saptanmıştır. (Özüt, 2014; Kaya, 2015).

Açık Öğretim Uygulaması ile İlgili Araştırmalar

Açık öğretim uygulaması ile ilgili incelenen araştırmalar; amaç, yöntem ve sonuç bakımından incelenmiş, tarihsel olarak sıralanmıştır.

Gürbüz (1999), çalışmasında genel lise öğrencilerinin açık öğretim lisesine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesini amaçlamıştır. Bu araştırmada yöntem olarak tarama modeli kullanılmıştır. Literatür tarama tekniği kullanılarak öğrencilerin görüşlerini yansıtacak anket formu geliştirilmiştir. Anket, Ankara ili belediye sınırları içerisinde bulunan okullardaki toplam 415 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulama sonunda elde edilen veriler frekans, yüzde ve Khi-kare kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada sonuç olarak öğrencilerin sınıfların aşırı kalabalık olmasından rahatsız oldukları ve bu yüzden derslerde konuların yeterli düzeyde tekrar edilemediği, deney ve gözleme yer verilmediği belirlenmiştir. Öğrencilerin genel olarak başarılı olmakta zorlandıkları derslerde açık öğretim lisesi için hazırlanmış radyo ve televizyon derslerini takip etmek ya da kaydedilmiş kaset ve videolardan yararlanmak istedikleri tespit edilmiştir. Açık öğretim lisesi için hazırlanan radyo ve televizyon derslerini özellikle alt gelir grubunda bulunan öğrencilerin takip ettiği saptanmıştır. Ayrıca açık öğretim lisesi tarafından oluşturulacak bir eğitim merkezinden bütün öğrencilerin yararlanmak istedikleri belirlenmiştir.

Atasoy (2001), çalışmasını Açık Öğretim Lisesi uygulamasını öğretim süreçleri açısından öğrenci görüşlerine dayalı olarak değerlendirmek amacıyla hazırlamıştır. Araştırmanın çalışma evrenini, Ankara il merkezinde oturan tüm Açık Öğretim Lisesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, 2000-2001 öğretim yılında kayıt yaptırmak ve kitap almak için Açık Öğretim Lisesi İl İrtibat Bürosuna gelen 335 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket kullanılmıştır. Kişisel bilgiler ile ilgili olarak, araştırma kapsamına giren öğrencilerin yaklaşık yarısının erkek, yarısının kadın, çoğunluğunun evli çalışan, yaşlarının örgün ortaöğretim yaşının üstünde, büyük çoğunluğunun üçüncü ve dördüncü dönemi takip eden, yarısından fazlasının ilköğretim diploması alalı beş yıldan daha fazla olan, çeşitli meslek gruplarında yer alan ve aylık gelir düzeyleri düşük olan

kesimin oluşturduğu kişiler olduğu belirlenmiştir. Ders kitaplarının öğretim sürecine katkısına ilişkin olarak, araştırma kapsamına giren öğrencilerin ders kitaplarının öğretim sürecine katkısına ilişkin görüşlere katılma düzeylerinin genel olarak orta düzeyde olduğu, erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden daha fazla ders kitaplarının öğretim sürecine katkısı olduğuna inandığı belirlenmiştir. Televizyon ders programlarının öğretim sürecine katkısına ilişkin olarak, araştırma kapsamına giren öğrencilerin televizyon ders programlarının öğretim sürecine katkısına ilişkin görüşlere katılma düzeylerinin genel olarak orta düzeyde olduğu, erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden daha fazla televizyon ders programlarının öğretim sürecine katkısı olduğuna inandığı belirlenmiştir.

Sağlık ve Demiray'ın (2003) araştırmalarında Açık Öğretim Fakültesi ve Açık Lise uygulamalarını araştırma konusu edinen çalışmaların içerik analizi yöntemine dayalı olarak konulaştırılması amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelindedir. Kaynakça çalışmaları incelenerek içerik çözümlemesi yapılmıştır. Araştırma kapsamındaki çalışmalarla ilgili olarak, saptanan başlıklarda nicel ve nitel çözümlenmeler yapılmıştır. Türkiye'de uzaktan eğitim uygulamalarını konu edinen çalışmaların tümü bu araştırmanın hem evrenini hem de örneklemini oluşturmaktadır. AÖF için 286, AÖL için 110 olmak üzere toplam 396 çalışmanın yer aldığı kaynakçada, belirlenen araştırmalar özetleriyle birlikte yer almış, özetleri verilen çalışmalar da bu araştırmanın verilerini oluşturmuştur. Araştırma; hem AÖF hem de AÖL için ayrı ayrı olmak üzere; inceleme konuları açısından çalışmanın yayın türü; yazım amacı, yayın dili, yazar sayısı, cinsiyet ve yayım yılı açılarından tek tek sorgulanmak üzere oluşturulan bir kayıtlama yönergesi ve bu yönerge doğrultusunda hazırlanan kodlama yönergesi aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Tablolar, iki bölüm için oluşturulan iki ayrı kodlama yönergesinden yola çıkarak oluşturulmuş, veriler sayı ve yüzde olarak ifade edilmiştir. AÖF ve AÖL çalışmalarına ilişkin veriler hem her bir uygulama alanı için, hem de karşılaştırmalı incelemeye olanak tanınması açısından aynı tablo içinde verilmiştir. Sonuç olarak, AÖF ve AÖL uygulamaları konusunda yapılan çalışmaların önemli bir bölümünün lisansüstü tez çalışmaları, bildiri ve makale gibi akademik çalışmalarda kullanıldığı, yabancı araştırmacıların AÖL uygulamasına ilişkin hiçbir araştırma yapmadığı, yapılan araştırmaların çok büyük bir çoğunluğunun erkek araştırmacılar tarafından gerçekleştirildiği, AÖL uygulamasında, daha fazla kurum içi araştırmaya rastlandığı ve bunların hizmete özel olarak kurum içinde dağıtıldığı, AÖF

uygulamasında bu duruma hemen hemen hiç rastlanılmadığı tespit edilmiştir. Yerli ve yabancı araştırmacıların motive ve teşvik etmesi, kurumların ellerindeki veri kaynakları ile belgeleri araştırmacıların kullanımına açması tersine onlara engel olmaması, çalışmaların yabancı dil versiyonlarının yabancı kurum, kuruluş ve araştırmacıların dikkatini çekeceğinden yabancı dile çevrilmesi, yabancı dille yazılmış öz ya da özetlerinin kurum, kuruluş ya da yazarlar tarafından ilgili alandaki veri bankalarına güncel olarak ulaştırılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Kurt'un (2008) araştırması açık ilköğretim okuluna kayıtlı yetişkinlerin açık öğretim sistemine ilişkin görüş ve beklentilerini değerlendirmek amacıyla öğrenci görüşlerine dayalı olarak hazırlanmıştır. Bu araştırmanın çalışma evrenini, Ankara'da kayıtlı toplam 4855 açık ilköğretim okulu öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma örneklemini ise bu evrendeki 500 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından bir anket geliştirilmiştir. Elde edilen verilerin analizi için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 13.0 programı kullanılarak, frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları alınmış, ki kare tekniği uygulanmıştır. Araştırmanın sonucu olarak, açık ilköğretim okuluna kayıtlı yetişkinlerin sistemin iyileştirilmesi için basılı malzemelere zamanında ulaşmayı, kişisel özellikleri ve imkanlarının dikkate alınmasını, yüz yüze eğitim imkanının sağlanmasını, basılı ders materyallerindeki bilgilerin desteklenmesi amacıyla yayınlanan televizyon ve radyo ders saatlerinin zamanlarına uygun olarak düzenlenmesini istedikleri belirlenmiştir.

Sarıhan'ın (2010) çalışması Mesleki Açık Öğretim Lisesi öğrencilerine sunulan öğrenci hizmetleri ile öğrencilerin motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi öğrenci görüşlerine dayalı olarak değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Çubuk ve Pursaklar ilçelerinde Mesleki Açık Öğretim Lisesine devam eden 805 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada verileri toplamak için çalışma grubunu oluşturan 320 öğrenciye iki anket uygulanmıştır. Sonuç olarak araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunun Kız Meslek ve Endüstri Meslek Lisesini tercih ettikleri, erkek ve kız öğrencilerin sayısının eşit olduğu, bekar öğrencilerin çoğunlukta olduğu, öğrencilerin yarısından fazlasının 18-21 yaş aralığında olduğu, çalışmayan öğrencilerin çoğunlukta olduğu, öğrencilerin büyük bölümünün yarım kalan eğitimlerini tamamlamak, bir lise diplomasına sahip olmak ve yüksek öğrenime devam etmek amacıyla Mesleki Açık Öğretim Lisesini tercih ettikleri

belirlenmiştir. Öğrencilerin kayıtlara ilişkin görüşlerinin, cinsiyete ve çalışma durumlarına göre farklılık gösterdiği, öğrencilerin kayıt ücretini yüksek bulduğu, öğrencilerin yüz yüze eğitime ilişkin görüşlerinin cinsiyete ve çalışma durumlarına göre farklılık gösterdiği, ancak öğrencilerin okulda yapılan yüz yüze eğitimden genel anlamda memnun olduğu belirtilmiştir.

Tosun ve Bayram'ın (2015) araştırmaları, açık öğretim lisesine giden kadın öğrencilerin Açık Öğretim Lisesini tercih nedenlerini ve Açık Öğretim Lisesi öğrencilerine kurs veren üniversite öğrencilerinin Açık Öğretim Lisesi hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma betimsel tarama modelinde kurgulanmıştır. Araştırmanın veri türü olarak hem nitel hem de nicel veriler kullanılmıştır. Araştırmanın nicel verileri istatistik verileri sağlayan belgelerden elde edilmiş, buna karşın nitel verilerin elde edilmesinde görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2012-2013 öğretim yılında Bayburt ili Açık Öğretim Lisesi kadın öğrencileri (43 öğrenci) ile 2012-2013 öğretim yılı bahar döneminde Açık Öğretim Lisesi kadın öğrencilerine kurs veren Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği üçüncü sınıf kadın öğrencileri (55 öğrenci) oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, açık öğretim lisesi kadın öğrencileri ve ders veren üniversite öğrencilerine yönelik olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler araştırma amaçları doğrultusunda betimsel analiz yoluyla gözden geçirilmiş ve raporlaştırılmıştır. En önemli sonuç olarak açık öğretim lisesi öğrenci sayılarının 2012-2013 öğretim yılında ciddi bir artış gösterdiği belirlenmiştir. 2012-2013 öğretim yılında yeni kayıt olan öğrenci sayısının artışı ile birlikte bu artışta kadın öğrencilerin payının büyük olduğu da ortaya çıkmıştır. 2012- 2013 öğretim yılında 12 yıllık zorunlu eğitim kapsamında öğrencilerin lise öğrenimlerine açık öğretim lisesinden devam etme hakkının verilmesiyle birlikte sekizinci sınıftan direkt geçiş yapan kadın öğrencilerin sayısında büyük bir artış yaşandığı, bu durumun da kız çocuklarını okula göndermek istemeyen aileler için bir kaçış yolu olduğu düşüncesini doğurduğu vurgulanmıştır. Açık Öğretim Lisesinin, eğitim ve öğrenim hakkı kapsamında öğrenim hayatına çeşitli nedenlerle ara vermiş kişilerin öğrenimlerini tamamlamaları için gerekli bir kurum olduğu, fakat 12 yıllık zorunlu eğitim kapsamında öğrencilerin lise öğrenimlerine açık öğretim lisesinden devam etme hakkının verilmesinin, örgün liselerde öğrenimlerine devam etmek isteyen

kadın öğrencilerin “inanç, baskı, kültür ve yoksulluk” gibi nedenlerle bu haklarından vazgeçmesine yol açtığı belirtilmiştir.

Açık öğretim uygulaması ile ilgili araştırmalar incelenerek sonuçları bakımından özetlenmiştir. Açık öğretim uygulamasından genel olarak ortaöğretim yaşının üstündeki bireylerin yararlandığı, bu bireylerin çoğunun bekar olduğu, çalışmayan öğrencilerin çoğunlukta olduğu belirlenmiştir (Atasoy, 2001; Sarıhan, 2010). Açık Öğretim Fakültesi ve Açık Öğretim Lisesi uygulamaları konusunda yapılan çalışmaların önemli bir bölümünün lisansüstü tez çalışmaları, bildiri ve makale gibi akademik çalışmalarda kullanıldığı tespit edilmiştir (Sağlık ve Demiray, 2003). Açık İlköğretim Okuluna kayıtlı yetişkinlerin sistemin iyileştirilmesi için basılı malzemelere zamanında ulaşmayı, kişisel özellikleri ve imkanlarının dikkate alınmasını, yüz yüze eğitim imkanının sağlanmasını istedikleri belirlenmiştir (Kurt, 2008).

Açık Öğretim Lisesi öğrenci sayılarının 2012-2013 öğretim yılında ciddi bir artış gösterdiği, kadın öğrencilerin bu artışta payının büyük olduğu belirlenmiştir. 2012- 2013 öğretim yılında 12 yıllık zorunlu eğitim kapsamında öğrencilere ortaöğretimi dışarıdan açık öğretim yoluyla tamamlayabilme imkanı verilmesinin kız çocuklarını okula göndermek istemeyen aileler için bir kaçış yolu olduğu saptanmıştır. Yeni eğitim sistemiyle liseyi dışarıdan tamamlama imkanının verilmesinin örgün liselerde öğrenimlerine devam etmek isteyen kadın öğrencilerin “inanç, baskı, kültür ve yoksulluk” gibi nedenlerle bu haklarından vazgeçmesine yol açtığı tespit edilmiştir (Tosun ve Bayram, 2015).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, ölçme araçları, veri toplama süreci ve verilerin nasıl analiz edileceği hakkında bilgiler verilmektedir.

Araştırma Modeli

4-4-4 modelinin uygulama sürecine ilişkin Tokat il merkezinde görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin ve yöneticilerinin görüşlerinin kişisel bilgilere (cinsiyet, mesleki kıdem, görev yapılan okul türü, yaş, mesleki kıdem, branş, görev, en son mezun olunan eğitim kurumu) göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan bu araştırma, tarama (survey) modelindedir. Tarama modelleri, “Geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Bu araştırma modelinde, araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır” (Karasar, 2012). Tarama yöntemi araştırmacıya hedefindeki katılımcıların geniş kapsamda özelliklerini betimsel olarak inceleme fırsatı verdiği için araştırmacılar tarafından sıklıkla kullanılan bir yöntemdir (Elmes, Kantowitz, ve Roediger, 2003).

Çalışma Evreni

Bu araştırmanın çalışma evrenini 2014-2015 öğretim yılında Tokat ili merkez ilçesinde görev yapan ilköğretim öğretmenleri ve yöneticileri oluşturmaktadır (Tablo 1). Araştırmada çalışma evreninin tümüne ulaşılmaya çalışılmıştır (Tablo 2).

Tablo 1. 2014-2015 Öğretim Yılı Tokat İli Merkez İlçesinde (Köy ve Kasabalar Hariç) Bulunan İlkokul, Genel Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokullarına İlişkin Okul, Yönetici ve Öğretmen Sayıları

	Okul Sayısı	Yönetici Sayısı	Öğretmen Sayısı
İlkokul	27	42	470
Genel Ortaokul	21	50	564
İmam-Hatip Ortaokulu	2	4	34
Toplam	50	96	1.068

Kaynak: Tokat İl Millî Eğitim Müdürlüğü

2014-2015 öğretim yılında Tokat ili merkez ilçesinde 27 ilkokul, 21 genel ortaokul ve iki imam-hatip ortaokulu olmak üzere toplam 50 ilköğretim kurumu

bulunmaktadır. İlkokullarda 42, genel ortaokullarda 50, imam-hatip ortaokullarında dört olmak üzere toplam 96 yönetici; ilkokullarda 470, genel ortaokullarda 564, imam-hatip ortaokullarında 34 olmak üzere toplam 1.068 öğretmen görev yapmaktadır.

Tablo 2. 2014-2015 Öğretim Yılı Tokat İli Merkez İlçesinde (Köy ve Kasabalar Hariç) Bulunan İlkokul, Genel Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokullarında Görev Yapanlar İçerisinde Anket Uygulanabilen Öğretmen ve Yönetici Sayıları

	Okul Sayısı	Yönetici Sayısı	Öğretmen Sayısı	Katılımcı Toplamı
İlkokul	22	27	193	220
Genel Ortaokul	17	21	270	291
İmam-Hatip Ortaokulu	2	1	15	16
Toplam	41	49	478	527

Araştırma kapsamında 2014-2015 öğretim yılında Tokat ili merkez ilçesinde 22 ilkokul, 17 genel ortaokul ve iki imam-hatip ortaokulu olmak üzere toplam 41 ilköğretim kurumuna ulaşılmıştır. İlkokullarda 27, genel ortaokullarda 21, imam-hatip ortaokullarında bir olmak üzere toplam 49 yöneticiye; ilkokullarda 193, genel ortaokullarda 270, imam-hatip ortaokullarında 15 olmak üzere toplam 478 öğretmene ulaşılabilmektedir. Anket toplamda 527 katılımcıya uygulanmıştır (Tablo 3).

Tablo 3. Uygulanan Ankete Katılan Öğretmen ve Yöneticilerin Kişisel Bilgileri

Kişisel ve Kurumsal Bilgiler	Frekans	Yüzde	
Okul Türü	İlkokul	220	41,7
	Ortaokul	307	58,3
Cinsiyet	Kadın	137	26,0
	Erkek	390	74,0
Mesleki Kıdem	10 Yıl ve Daha Az	153	29,0
	11-20 Yıl	245	46,5
	21 Yıl ve Daha Fazla	129	24,5
Yaş	35 yaş ve Daha Az	187	35,5
	36-44 Yaşlar Arası	227	43,1
	45 yaş ve Daha Fazla	113	21,4
Branş	Sınıf Öğretmeni	215	40,8
	Branş Öğretmeni	312	59,2
Mezun Olduğu Kurum	Eğitim Fakültesi	441	83,7
	Diğer	86	16,3
Görev	Öğretmen	478	90,7
	Yönetici	49	9,3
	Toplam	527	100,0

Katılımcıların % 41,7'si (220 kişi) ilkokullarda, % 58,3'ü (307 kişi) ortaokullarda görev yapmaktadır. Erkek katılımcıların sayısı (390 kişi) kadın katılımcıların sayısından (137 kişi) fazladır. Katılımcıların yarıya yakınının mesleki

kıdemi 11-20 yıl arasındır. Yaşı 35 ve daha az olan katılımcıların oranı % 35,5 (187 kişi), 36-44 yaş arasında olanların oranı % 43,1 (227 kişi), 45 ve daha fazla olanların oranı % 21,4 (113 kişi)'tür. Katılımcıların % 40,8'i (215 kişi) sınıf öğretmeni, % 59,2'si (312 kişi) branş öğretmenidir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (% 83,7) Eğitim Fakültesi mezunudur, katılımcıların % 16,3'ü (86 kişi) ise diğer eğitim kurumlarından mezun olmuşlardır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (% 90,7) öğretmendir, % 9,3'ü ise yöneticidir.

Ölçme Araçları

Bu araştırmada 4-4-4 modelinin uygulama sürecine ilişkin Tokat il merkezinde görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin ve yöneticilerinin görüşlerine başvurulmuş, bunun için araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracı (anket) kullanılmıştır. Veri toplama aracını geliştirilmek amacıyla araştırma konusu ile ilgili literatür (tez, makale, bildiri, bilimsel araştırma vb.) incelenmiş, elde edilen veriler yardımıyla anketin ana çerçevesi oluşturulmuştur. Hazırlanan anket taslağı için uzman görüşüne başvurulmuştur. Anket taslağı, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyelerine e-posta ile gönderilmiştir. Anketin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alındıktan sonra gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Öğretim üyelerinin görüş ve önerileri ile ankete son hali verilmiştir. 4-4-4 eğitim modelinin uygulamasına ilişkin ilköğretim öğretmenleri ve yöneticilerinin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanan anket iki bölümden oluşmaktadır (Ek 1). Birinci bölüm kişisel bilgilere ilişkin soruları (cinsiyet, mesleki kıdem, görev yapılan okul türü, yaş, mesleki kıdem, branş, görev, en son mezun olunan eğitim kurumu), ikinci bölüm ise araştırmanın alt amaçları çerçevesinde belirlenen konulara ilişkin soruları içermektedir. Bu bölümde 20 soru bulunmaktadır. Sorulardan 10'u ilkokula başlama yaşı ile, beşi ilkokul ve ortaokul sürelerindeki değişiklik ile, ikisi seçmeli dersler ile, üçü de 4-4-4 eğitim sistemi ile ilgili değişik konular ile ilgilidir. Veri toplama aracında yer alan maddelerde beşli derecelendirme ölçeği kullanılmıştır.

Veri Toplama Süreci

Araştırmada kullanılacak anketin öğretmenlere ve yöneticilere uygulanabilmesi için Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmıştır (Ek 2). Anket soruları internet ortamına yüklenmiş ve Tokat ili merkez ilçesindeki tüm ilkokul ve

ortaokullara Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğü aracılığıyla tez araştırma konusunda bilgi verilmiş, anket formunun doldurulacağı internet adresi gönderilmiştir. Gönderilen internet adresi üzerinden soruların cevaplanması istenmiştir. Fakat yeterli düzeyde dönüş olmadığı için anket formu yeteri kadar çoğaltılmış ve katılımcılara birebir uygulanmıştır. Anket uygulanmadan önce, anket uygulaması ile ilgili olarak öğretmenlerle ve yöneticilerle görüşülüp anket hakkında bilgi verilmiştir. Bu anket ile toplanan verilerin, sadece bilimsel amaçlarla değerlendirileceği, isim yazılmasına gerek olmadığı belirtilmiştir. Anket uygulandıktan sonra araştırmacı tarafından elden toplanmıştır. Veri toplama süreci yaklaşık dört hafta sürmüştür.

Verilerin Çözümlemesi

Katılımcılara uygulanan anketlerden elde edilen veriler kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlemesinde SPSS 20 programı kullanılmıştır.

Verilerin çözümlemesinde; öncelikle tüm bağımsız değişkenler için, frekans (f), yüzde (%), ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (ss) değerleri ortaya konmuştur. Veriler analiz edilmeden önce test normallik dağılımı incelenmiştir. Normal dağılım olmadığı için iki kategorili bağımsız değişkenler arasındaki farklılığı test etmek amacıyla Mann Whitney U-Testi, ikiden fazla kategorisi bulunan değişkenler arasındaki farklılığı test etmek için ise Kruskal Wallis H-Testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < .05$ kabul edilmiştir.

Araştırmada kullanılan ankete uygun olarak elde edilen görüşlerin aritmetik ortalamaları değerlendirilirken Tablo 4' te verilmiş olan aralıklar kullanılmıştır.

Tablo 4. Ankette Yer Alan İfadelere Katılma Düzeylerinin Sınırı

Verilen Ağırlık	Seçenekler	Sınır
1	Hiç Katılmıyorum	1,00-1,79
2	Katılmıyorum	1,80-2,59
3	Kısmen Katılıyorum	2,60-3,39
4	Katılıyorum	3,40-4,19
5	Tamamen Katılıyorum	4,20-5,00

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmanın amacı ve alt amaçları doğrultusunda anket ile toplanan verilerin analizinden elde edilen bulgular yer almaktadır. Araştırmanın amacı, 4-4-4 modelinin uygulama sürecine ilişkin Tokat il merkezinde görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin ve yöneticilerinin görüşlerinin incelenmesidir. Bu amaçla ilkokula başlama yaşı, sekiz yıllık kesintisiz eğitim sisteminden 4-4-4 kesintili eğitim sistemine geçilmesi, ilkokul süresinin dört yıla indirilmesi, ortaokul süresinin dört yıla çıkarılması, zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması ve seçmeli dersleri içeren bir anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler, katılımcıların görüşlerinde kişisel özelliklerine (görev yaptığı okul türü, cinsiyet, mesleki kıdem, yaş, branş, görev, en son mezun olduğu eğitim kurumu/düzeyi) göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, araştırmanın alt amaçları çerçevesinde belirlenmiş alt başlıklar altında sunulmuştur.

Öğretmen ve yöneticilere uygulanan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilere ilişkin soruları (cinsiyet, mesleki kıdem, görev yapılan okul türü, yaş, mesleki kıdem, branş, görev, en son mezun olunan eğitim kurumu), ikinci bölüm ise araştırmanın alt amaçları çerçevesinde belirlenen konulara ilişkin soruları içermektedir. Veri toplama aracında yer alan maddelerde beşli derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Ölçek; hiç katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kısmen katılıyorum (3), katılıyorum (4), tamamen katılıyorum (5) şeklinde en olumsuzdan en olumlu seçeneğe doğru artan bir biçimde puanlanmıştır.

Yanıtlara İlişkin Betimsel Bulgular

Araştırmanın genel ve alt amaçları çerçevesinde uygulanmış olan anket sonucunda katılımcıların yanıtlarının betimsel istatistikleri hesaplanmıştır. Katılımcıların anket maddelerine verdikleri yanıtların betimsel istatistiklerine ilişkin bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların Anket Maddelerine Verdikleri Yanıtların Betimsel İstatistiklerine İlişkin Bulgular

<i>İfade</i>	<i>N</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>	$\bar{X}$	<i>KD</i>
1.İlkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci aydır.	527	1,00	3,00	1,23	HK
2.İlkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır.	527	1,00	5,00	4,18	K
3.İlkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	527	1,00	5,00	4,38	TK
4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	527	1,00	5,00	4,22	TK
5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	527	1,00	5,00	2,45	KM
6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	527	1,00	5,00	2,54	KM
7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	527	1,00	5,00	1,46	HK
8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	527	1,00	5,00	1,56	HK
9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	527	1,00	5,00	4,12	K
10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	527	2,00	5,00	4,25	TK
11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	527	1,00	5,00	3,45	K
12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	527	1,00	5,00	1,76	HK
13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	527	1,00	5,00	1,94	KM
14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	527	1,00	5,00	2,92	KK
15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	527	1,00	5,00	3,24	KK
16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	527	2,00	5,00	4,47	TK
17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	527	1,00	5,00	4,40	TK
18.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	527	1,00	5,00	4,53	TK
19.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.	527	1,00	5,00	4,37	TK
20.İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.	527	2,00	5,00	4,51	TK

Kısaltmalar: KD: Katılma düzeyi, HK: Hiç Katılmıyorum, KM: Katılmıyorum, KK: Kısmen Katılıyorum, K: Katılıyorum, TK: Tamamen Katılıyorum

Araştırmanın genel ve alt amaçları çerçevesinde uygulanmış olan ankete katılan 527 katılımcının 20 ifade için verdikleri yanıtlar değerlendirilmiştir. Katılım düzeyleri incelendiğinde yanıtların çoğunlukla 1 (Hiç Katılmıyorum) ve 5 (Tamamen

Katılıyorum) düzeyleri arasında olduğu görülmektedir. “İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.” ifadesi için hiçbir katılımcı 4 (Katılıyorum) ve 5 (Tamamen Katılıyorum) seçeneklerini işaretlememiştir. Bu ifadeye ilişkin yanıtlar 1 (Hiç Katılmıyorum), 2 (Katılmıyorum) ve 3 (Kısmen Katılıyorum) seçeneklerinde toplanmıştır. “İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.”, “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ve “İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.” ifadeleri için hiçbir katılımcı 1 (Hiç Katılmıyorum) seçeneğini işaretlememiştir. Bu ifadelere ilişkin yanıtlar 2 (Katılmıyorum), 3 (Kısmen Katılıyorum), 4 (Katılıyorum) ve 5 (Tamamen Katılıyorum) seçeneklerinde toplanmıştır. Katılımcılar 20 ifadenin 4’ünde Hiç Katılmıyorum, 3’ünde Katılmıyorum, 2’sinde Kısmen Katılıyorum, 3’ünde Katılıyorum, 8’inde Tamamen Katılıyorum seçeneklerinde toplanmışlardır.

Katılımcılar “İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.” ($\bar{X}=1,23$), “12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.” ($\bar{X}=1,46$), “61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.” ($\bar{X}=1,56$), “İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.” ($\bar{X}=1,76$) ifadelerine hiç katılmamaktadırlar.

Katılımcılar “İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.” ($\bar{X}=2,45$), “Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.” ($\bar{X}=2,54$), “Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.” ($\bar{X}=1,94$) ifadelerine katılmamaktadırlar.

Katılımcılar “Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler”. ($\bar{X}=2,45$), “Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.” ($\bar{X}=2,45$) ifadelerine kısmen katılmaktadırlar.

Katılımcılar “İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.” ($\bar{X}=4,18$), “İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.” ($\bar{X}=4,12$), “İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak

ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.” ($\bar{X}=3,45$) ifadelerine katılmaktadırlar.

Katılımcılar “İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.” ($\bar{X}=4,38$), “Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.” ($\bar{X}=4,22$), “İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.” ($\bar{X}=4,25$), “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ($\bar{X}=4,47$), “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ($\bar{X}=4,40$), “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ($\bar{X}=4,53$), “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.” ($\bar{X}=4,37$), “İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.” ($\bar{X}=4,51$) ifadelerine tamamen katılmaktadırlar.

Katılımcıların Görüşlerinin Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların anket maddelerine verdikleri yanıtların görev yaptıkları okul türü değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için yapılmış olan Mann Whitney U-Testi sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

<i>İfade</i>	<i>OT</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
1.İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.	İlkokul	220	244,57	53806,00	29496,000	,000**
	Ortaokul	307	277,92	85322,00		
2.İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.	İlkokul	220	351,59	77350,00	14500,000	,000**
	Ortaokul	307	201,23	61778,00		
3.İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	İlkokul	220	287,91	63340,00	28510,000	,000**
	Ortaokul	307	246,87	75788,00		
4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	İlkokul	220	306,19	67362,00	24488,000	,000**
	Ortaokul	307	233,77	71766,00		
5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla	İlkokul	220	217,33	47813,50	23503,500	,000**

<i>İfade</i>	<i>OT</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	Ortaokul	307	297,44	91314,50		
6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	İlkokul Ortaokul	220 307	230,27 288,17	50658,50 88469,50	26348,500	,000**
7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	İlkokul Ortaokul	220 307	230,48 288,02	50704,50 88423,50	26394,500	,000**
8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	İlkokul Ortaokul	220 307	230,23 288,20	50649,50 88478,50	26339,500	,000**
9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	İlkokul Ortaokul	220 307	320,65 223,41	70542,50 68585,50	21307,500	,000**
10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	İlkokul Ortaokul	220 307	321,45 222,83	70718,00 68410,00	21132,000	,000**
11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	İlkokul Ortaokul	220 307	289,28 245,88	63642,50 75485,50	28207,500	,001**
12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	İlkokul Ortaokul	220 307	242,70 279,27	53393,00 85735,00	29083,000	,003**
13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	İlkokul Ortaokul	220 307	250,85 273,43	55186,00 83942,00	30876,000	,072
14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	İlkokul Ortaokul	220 307	235,72 284,27	51858,00 87270,00	27548,000	,000**
15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	İlkokul Ortaokul	220 307	311,00 230,32	68421,00 70707,00	23429,000	,000**
16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	İlkokul Ortaokul	220 307	323,72 221,20	71219,00 67909,00	20631,000	,000**
17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	İlkokul Ortaokul	220 307	333,79 213,99	73434,50 65693,50	18415,500	,000**
18.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	İlkokul Ortaokul	220 307	344,81 206,09	75858,50 63269,50	15991,500	,000**
19.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.	İlkokul Ortaokul	220 307	349,07 203,04	76795,00 62333,00	15055,000	,000**
20.İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.	İlkokul Ortaokul	220 307	314,65 227,70	69223,50 69904,50	22626,500	,000**

*p < .05, **p < .01

Kısaltmalar: OT: Okul türü, SO: Sıra Ortalaması, ST: Sıra Toplamı.

Tablo 6’da görüldüğü gibi katılımcıların yanıtlarının ortalamalarının “okul türü” değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U-Testi sonucunda 20 maddenin 19’unda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. İlkokul ve ortaokullarda görev yapan katılımcıların anlamlı farklılık gösteren yanıtlarının hepsinde de “p değeri” .01’den küçüktür ($p < .01$).

Katılımcıların görüşleri arasında okul türü değişkenine göre fark çıkmayan madde “Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.” maddesidir. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar da ortaokulda görev yapanlar da katılmamaktadırlar. Bu bulgu, ilköğretimin, ilkokul ve ortaokul olarak ayrılmasının daha uygun olacağı şeklinde yorumlanabilir.

Aşağıda sıralanan 18 madde katılımcıların görüşleri arasında okul türü değişkenine göre “p değerinin” .01’den ($p < .01$) küçük olduğu maddelerdir:

“İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar da ortaokulda görev yapanlar da hiç katılmamaktadırlar. $U=29496.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ortaokulda görev yapanların bu ifadeye katılmama düzeylerinin ilkokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula başlamak için en uygun yaşın 61’inci ay olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar tamamen katılmakta, ortaokulda görev yapanlar katılmaktadırlar. $U=14500.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula başlamak için en uygun yaşın 73’üncü ay olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar da ortaokulda görev yapanlar da tamamen katılmamaktadırlar. $U=28510.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları

dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu ilkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşandığı şeklinde yorumlanabilir.

“Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar tamamen katılmakta, ortaokulda görev yapanlar katılmaktadırlar. $U=24488.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar katılmamakta, ortaokulda görev yapanlar kısmen katılmaktadırlar. $U=23503.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ortaokulda görev yapanların bu ifadeye katılmama düzeylerinin ilkokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesinin ilkokulda görev yapanlar için yerinde bir uygulama olmadığı, ortaokulda görev yapanlara göre ise kısmen yerinde bir uygulama olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar katılmamakta, ortaokulda görev yapanlar kısmen katılmaktadırlar. $U=26348.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ortaokulda görev yapanların bu ifadeye katılmama düzeylerinin ilkokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılmasının ilkokulda görev yapanlar için yerinde bir uygulama olmadığı, ortaokulda görev yapanlara göre ise kısmen yerinde bir uygulama olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark

olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar da ortaokulda görev yapanlar da hiç katılmamaktadırlar. $U=26394.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ortaokulda görev yapanların bu ifadeye katılmama düzeylerinin ilkokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapının mevcut olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar da ortaokulda görev yapanlar da hiç katılmamaktadırlar. $U=26339.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ortaokulda görev yapanların bu ifadeye katılmama düzeylerinin ilkokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, 61 aylık çocukların ilkokula başlamasının fiziksel ve duygusal açıdan uygun olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar tamamen katılmakta, ortaokulda görev yapanlar ise kısmen katılmaktadırlar. $U=21307.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesinin, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar tamamen katılmakta, ortaokulda görev yapanlar katılmaktadırlar. $U=21132.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrencilerin, derste çabuk sıkıldıkları ve başka şeylerle ilgilendikleri şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61-66’ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar katılmakta, ortaokulda görev yapanlar ise kısmen katılmaktadırlar. $U=28207.500$, $p=.001$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokulda görev yapanlara göre ilkokula 61-66’ncı aylarda başlayan öğrencilerin, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirdikleri; ortaokulda görev yapanlara göre ise kısmen kaza geçirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

“İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar katılmamakta, ortaokulda görev yapanlar ise hiç katılmamaktadırlar. $U=29083.000$, $p=.003$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ortaokulda görev yapanların bu ifadeye katılmama düzeylerinin ilkokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, okulların bu şekilde ayrılmasının kız çocuklarının okullaşmasını olumlu olarak etkilediği şeklinde yorumlanamayacağı gibi, katılımcıların kız çocuklarının okullaşma oranının düşüklüğünde okulların ayrılmasının etkisi olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar da ortaokulda görev yapanlar da kısmen katılmaktadırlar. $U=27548.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ortaokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ilkokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, katılımcıların görev yaptıkları okullardaki öğrencilerin kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçtikleri şeklinde yorumlanabilir.

“Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar katılmakta ortaokulda görev yapanlar kısmen katılmaktadırlar. $U=23429.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate

alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokulda görev yapanlara göre görev yaptıkları okullarda ders seçiminin öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığı, okul idaresinin yönlendirmesinin olmadığı şeklinde, ortaokullarda görev yapanlara göre ise görev yaptıkları okullarda ders seçiminin kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığı, kısmen okul idaresinin yönlendirmesinin olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar da ortaokulda görev yapanlar da tamamen katılmaktadırlar. $U=20631.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar tamamen katılmakta, ortaokulda görev yapanlar katılmaktadırlar. $U=18415,500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar da ortaokulda görev yapanlar da tamamen katılmaktadırlar. $U=15991.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve

üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar tamamen katılmakta, ortaokulda görev yapanlar katılmaktadırlar. $U=15055.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

“İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.” ifadesi için ilkokulda görev yapanlar ile ortaokulda görev yapanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye ilkokulda görev yapanlar da ortaokulda görev yapanlar da tamamen katılmaktadırlar. $U=22626,500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında ilkokulda görev yapanların bu ifadeye katılma düzeylerinin ortaokulda görev yapanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımlarının açılmasının istendiği şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların Görüşlerinin Cinsiyete Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların anket maddelerine verdikleri yanıtların cinsiyet değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için yapılmış olan Mann Whitney U-Testi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Cinsiyetine Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

<i>İfade</i>	<i>C</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
1.İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.	Kadın	137	241,63	33103,00	23650,000	,002**
	Erkek	390	271,86	106025,00		
2.İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.	Kadın	137	241,72	33115,00	23662,000	,032*
	Erkek	390	271,83	106013,00		
3.İlkokula 61’inci ayda başlayan	Kadın	137	291,83	39981,00	22902,000	,005**

<i>İfade</i>	<i>C</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	Erkek	390	254,22	99147,00		
4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	Kadın	137	279,08	38234,00	24649,000	,141
	Erkek	390	258,70	100894,00		
5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	Kadın	137	278,53	38158,50	24724,500	,180
	Erkek	390	258,90	100969,50		
6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	Kadın	137	268,73	36816,50	26066,500	,662
	Erkek	390	262,34	102311,50		
7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	Kadın	137	277,58	38029,00	24854,000	,150
	Erkek	390	259,23	101099,00		
8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Kadın	137	238,94	32735,00	23282,000	,011*
	Erkek	390	272,80	106393,00		
9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Kadın	137	211,75	29010,00	19557,000	,000**
	Erkek	390	282,35	110118,00		
10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Kadın	137	302,79	41482,00	21401,000	,000**
	Erkek	390	250,37	97646,00		
11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Kadın	137	307,81	42170,00	20713,000	,000**
	Erkek	390	248,61	96958,00		
12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Kadın	137	310,36	42519,50	20363,500	,000**
	Erkek	390	247,71	96608,50		
13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Kadın	137	329,87	45192,00	17691,000	,000**
	Erkek	390	240,86	93936,00		
14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Kadın	137	258,97	35479,00	26026,000	,645
	Erkek	390	265,77	103649,00		
15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Kadın	137	232,36	31833,00	22380,000	,004**
	Erkek	390	275,12	107295,00		
16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Kadın	137	220,47	30204,00	20751,000	,000**
	Erkek	390	279,29	108924,00		
17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Kadın	137	238,95	32736,00	23283,000	,012*
	Erkek	390	272,80	106392,00		
18.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Kadın	137	238,61	32689,50	23236,500	,009**
	Erkek	390	272,92	106438,50		
19.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Kadın	137	225,53	30897,50	21444,500	

<i>İfade</i>	<i>C</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.	Erkek	390	277,51	108230,50		,000**
20.İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.	Kadın	137	230,16	31531,50	22078,500	
	Erkek	390	275,89	107596,50		,000**

*p < .05, **p < .01

Kısaltmalar: C: Cinsiyet, SO: Sıra Ortalaması, ST: Sıra Toplamı.

Tablo 7’de görüldüğü gibi katılımcıların yanıtlarının ortalamalarının “cinsiyet” değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U-Testi sonucunda 20 maddenin 15’inde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kadın ve erkek katılımcıların anlamlı farklılık gösteren yanıtlarının üçünde p değeri .05’ten küçük ($p < .05$), 12’sinde .01’den küçüktür ($p < .01$).

Katılımcıların görüşleri arasında cinsiyet değişkenine göre fark çıkmayan maddeler şunlardır:

“Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.” ifadesine kadınlar tamamen katılmakta, erkekler katılmaktadırlar. Bu bulgu, okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.” ifadesine kadınlar da erkekler de katılmamaktadırlar. Buna bulgu, ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesinin yerinde bir uygulama olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.” ifadesine kadınlar da erkekler de katılmamaktadırlar. Bu bulgu, ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılmasının yerinde bir uygulama olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.” ifadesine kadınlar da erkekler de hiç katılmamaktadırlar. Bu bulgu, 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapının mevcut olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.” ifadesine kadınlar da erkekler de kısmen katılmaktadırlar. Bu bulgu, katılımcıların görev yaptıkları okullarda öğrencilerin, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçtikleri şeklinde yorumlanabilir.

Aşağıda sıralanan üç madde katılımcıların görüşleri arasında cinsiyet değişkenine göre “p değerinin” .05’ten ($p < .05$) küçük olduğu maddelerdir:

“İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar da erkekler de katılmaktadırlar. $U=23662.000$, $p=.032$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılma düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, okula başlamak için en uygun yaşın 73’üncü ay olacağı şeklinde yorumlanabilir.

“61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar da erkekler de hiç katılmamaktadırlar. $U=23282.000$, $p=.011$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılmama düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, 61 aylık çocukların ilkokula başlamasının fiziksel ve duygusal açıdan uygun olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar da erkekler de tamamen katılmaktadırlar. $U=23283.000$, $p=.012$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılma düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Aşağıda sıralanan 12 madde ise katılımcıların görüşleri arasında cinsiyet değişkenine göre “p değerinin” .01’den ($p < .01$) küçük olduğu maddelerdir:

“İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar da erkekler de hiç katılmamaktadırlar. $U=23650.000$, $p=.002$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılmama düzeylerinin kadınlardan daha yüksek

olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula başlamak için 61’inci ayın hiç uygun olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar da erkekler de tamamen katılmaktadırlar. $U=22902.000$, $p=.005$ sıra ortalamaları dikkate alındığında kadınların bu ifadeye katılma düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorununun yaşandığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar katılmakta, erkekler tamamen katılmaktadırlar. $U=22902.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılma düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesinin, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyolar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar tamamen katılmakta, erkekler katılmaktadırlar. $U=21401.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında kadınların bu ifadeye katılma düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrencilerin, derste çabuk sıkıldıkları ve başka şeylerle ilgilendikleri şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61-66’ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar katılmakta, erkekler kısmen katılmaktadırlar. $U=20713.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında kadınların bu ifadeye katılma düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, kadınlara göre ilkokula 61-66’ncı aylarda başlayan öğrencilerin, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirdikleri; erkeklere göre ise kısmen daha fazla kaza geçirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

“İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar katılmamakta, erkekler hiç katılmamaktadırlar. $U=20363.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında kadınların bu ifadeye katılmama düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, okulların bu şekilde ayrılmasının kız çocuklarının okullaşmasını olumlu olarak etkilediği şeklinde yorumlanamayacağı gibi, katılımcıların kız çocuklarının okullaşma oranının düşüklüğünde okulların ayrılmasının etkisi olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar katılmamakta, erkekler hiç katılmamaktadırlar. $U=17691.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılmama düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesinin uygun olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar da erkekler de kısmen katılmaktadırlar. $U=22380.000$, $p=.004$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılma düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, katılımcıların görev yaptıkları okulda ders seçiminin, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığı, kısmen okul idaresinin yönlendirmesinin olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar da erkekler de tamamen katılmaktadırlar. $U=20751.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılma düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar da erkekler de tamamen katılmaktadırlar. $U=23236.500$, $p=.009$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılma düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar katılmakta erkekler tamamen katılmaktadırlar. $U=21444,500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılma düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

“İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.” ifadesi için kadınlar ile erkeklerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye kadınlar da erkekler de tamamen katılmaktadırlar. $U=22078.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin bu ifadeye katılma düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımlarının açılmasının istendiği şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların Görüşlerinin Branşa Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların anket maddelerine verdikleri yanıtların branş değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için yapılmış olan Mann Whitney U-Testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Branşa Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

<i>İfade</i>	<i>Branş</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
1.İlkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci aydır.	Sınıf Öğr.	215	245,19	52716,00	29496,000	,000**
	Branş Öğr.	312	276,96	86412,00		
2.İlkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır.	Sınıf Öğr.	215	353,26	75950,00	14350,000	,000**
	Branş Öğr.	312	202,49	63178,00		
3.İlkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	Sınıf Öğr.	215	290,27	62407,50	27892,500	,000**
	Branş Öğr.	312	245,90	76720,50		
4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	Sınıf Öğr.	215	307,17	66042,00	24258,000	,000**
	Branş Öğr.	312	234,25	73086,00		
5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	Sınıf Öğr.	215	212,14	45609,50	22389,500	,000**
	Branş Öğr.	312	299,74	93518,50		
6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	Sınıf Öğr.	215	226,03	48597,50	25377,500	,000**
	Branş Öğr.	312	290,16	90530,50		
7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	Sınıf Öğr.	215	230,75	49611,50	26391,500	,000**
	Branş Öğr.	312	286,91	89516,50		
8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Sınıf Öğr.	215	230,40	49537,00	26317,000	,000**
	Branş Öğr.	312	287,15	89591,00		
9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Sınıf Öğr.	215	323,09	69465,00	20835,000	,000**
	Branş Öğr.	312	223,28	69663,00		
10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Sınıf Öğr.	215	323,47	69546,50	20753,500	,000**
	Branş Öğr.	312	223,02	69581,50		
11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Sınıf Öğr.	215	287,00	61705,50	28594,500	,002**
	Branş Öğr.	312	248,15	77422,50		
12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullarını olumsuz etkilemiştir.	Sınıf Öğr.	215	239,55	51502,50	28282,500	,001**
	Branş Öğr.	312	280,85	87625,50		
13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Sınıf Öğr.	215	246,19	52931,50	29711,500	,017*
	Branş Öğr.	312	276,27	86196,50		
14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Sınıf Öğr.	215	240,45	51697,00	28477,000	,003**
	Branş Öğr.	312	280,23	87431,00		
15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Sınıf Öğr.	215	308,30	66285,50	24014,500	,000**
	Branş Öğr.	312	233,47	72842,50		
16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Sınıf Öğr.	215	324,70	69811,50	20488,500	,000**

<i>İfade</i>	<i>Branş</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Branş Öğr.	312	222,17	69316,50		
17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Sınıf Öğr.	215	333,73	71751,00	18549,000	,000**
	Branş Öğr.	312	215,95	67377,00		
18.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Sınıf Öğr.	215		345,37	74254,00	16046,000
	Branş Öğr.	312	207,93	64874,00		,000**
19.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.	Sınıf Öğr.	215	349,41	75123,00	15177,000	,000**
	Branş Öğr.	312	205,14	64005,00		
20.İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.	Sınıf Öğr.	215	314,52	67622,00	22678,000	,000**
	Branş Öğr.	312	229,19	71506,00		

*p < .05, **p < .01

Kısaltmalar: B: Branş, SO: Sıra Ortalaması, ST: Sıra Toplamı.

Tablo 8’de görüldüğü gibi katılımcıların yanıtlarının ortalamalarının “branş” değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U-Testi sonucunda 20 maddenin 20’sinde de anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni katılımcıların anlamlı farklılık gösteren yanıtlarının birinde p değeri .05’ten küçük ($p < .05$), 19’unda .01’den küçüktür ($p < .01$).

P değeri .05’ten küçük ($p < .05$) olan “Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri de branş öğretmenleri de katılmamaktadırlar. $U=29711.500$, $p=.017$ sıra ortalamaları dikkate alındığında branş öğretmenlerinin bu ifadeye katılmama düzeylerinin sınıf öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilköğretimin ilkokul ve ortaokul olarak ayrılmasının daha uygun olacağı şeklinde yorumlanabilir.

Aşağıda sıralanan 19 madde ise katılımcıların görüşleri arasında branş değişkenine göre “p değerinin” .01’den ($p < .01$) küçük olduğu maddelerdir:

“İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri de branş öğretmenleri de hiç katılmamaktadırlar. $U=29496.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında branş öğretmenlerinin bu ifadeye katılmama düzeylerinin sınıf öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula başlamak için en uygun yaşın 61’inci ay olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri tamamen katılmakta branş öğretmenleri katılmaktadırlar. $U=14350.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula başlamak için en uygun yaşın 73’üncü ay olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri de branş öğretmenleri de tamamen katılmaktadırlar. $U=27892.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorununun yaşandığı şeklinde yorumlanabilir.

“Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri tamamen katılmakta, branş öğretmenleri katılmaktadırlar. $U=24258.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri katılmamakta, branş

öğretmenleri kısmen katılmaktadırlar. $U=22389.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında branş öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin sınıf öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, sınıf öğretmenlerine göre ilköğretim süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesinin yerinde bir uygulama olmadığı, branş öğretmenlerine göre ise kısmen yerinde bir uygulama olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri katılmamakta, branş öğretmenleri kısmen katılmaktadırlar. $U=25377.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında branş öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin sınıf öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, sınıf öğretmenlerine göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılmasının yerinde bir uygulama olmadığı; branş öğretmenlerine göre ise kısmen yerinde bir uygulama olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri de branş öğretmenleri de hiç katılmamaktadırlar. $U=26391.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında branş öğretmenlerinin bu ifadeye katılmama düzeylerinin sınıf öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapının mevcut olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“61 aylık çocukların ilköğretime başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri de branş öğretmenleri de hiç katılmamaktadırlar. $U=26317.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında branş öğretmenlerinin bu ifadeye katılmama düzeylerinin sınıf öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, 61 aylık çocukların ilköğretime başlamasının fiziksel ve duygusal açıdan uygun olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlköğretim okullarının ilköğretim ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş

öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri tamamen katılmakta, branş öğretmenleri katılmaktadırlar. $U=20835.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesinin, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyolar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri tamamen katılmakta, branş öğretmenleri katılmaktadırlar. $U=20753.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrencilerin, derste çabuk sıkıldıkları ve başka şeylerle ilgilendikleri şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61-66’ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri katılmakta, branş öğretmenleri kısmen katılmaktadırlar. $U=28594.500$, $p=.002$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, sınıf öğretmenlerine göre ilkokula 61-66’ncı aylarda başlayan öğrencilerin, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirdikleri; branşa öğretmenlerine göre ise kısmen daha fazla kaza geçirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

“İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri hiç katılmamakta, branş öğretmenleri katılmamaktadırlar. $U=28594.500$, $p=.002$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılmama düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, okulların bu şekilde ayrılmasının kız çocuklarının okullaşmasını olumlu olarak etkilediği şeklinde yorumlanamayacağı gibi, katılımcıların

kız çocuklarının okullaşma oranının düşüklüğünde okulların ayrılmasının etkisi olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri de branş öğretmenleri de kısmen katılmaktadırlar. $U=28477.000$, $p=.003$ sıra ortalamaları dikkate alındığında branş öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin sınıf öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, katılımcıların görev yaptıkları okuldaki öğrencilerin, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçtikleri şeklinde yorumlanabilir.

“Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri katılmakta, branş öğretmenleri kısmen katılmaktadırlar. $U=24014.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, sınıf öğretmenlerine göre görev yaptıkları okulda ders seçiminin, öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığı, okul idaresinin yönlendirmesinin olmadığı; branş öğretmenlerine göre ise ders seçiminin kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığı, kısmen okul idaresinin yönlendirmesinin olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri de branş öğretmenleri de tamamen katılmaktadırlar. $U=20488.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri de branş öğretmenleri de tamamen katılmaktadırlar. $U=18549.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri de branş öğretmenleri de tamamen katılmaktadırlar. $U=16046.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri tamamen katılmakta, branş öğretmenleri katılmaktadırlar. $U=15177.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağladıkları şeklinde yorumlanabilir.

“İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.” ifadesi için sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye sınıf öğretmenleri de branş öğretmenleri de tamamen katılmaktadırlar. $U=22678,000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında sınıf öğretmenlerinin bu ifadeye katılma düzeylerinin branş öğretmenlerinden daha

yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmasının istendiği şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların Görüşlerinin En Son Mezun Olunan Eğitim Kurumuna Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların anket maddelerine verdikleri yanıtların en son mezun oldukları eğitim kurumu değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için yapılmış olan Mann Whitney U-Testi sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların En Son Mezun Olduğu Eğitim Kurumuna Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

<i>İfade</i>	<i>MOEK</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
1.İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	260,68 281,03	114959,00 24169,00	17498,000	,086
2.İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	270,72 229,55	119387,00 19741,00	16000,000	,013*
3.İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	274,65 209,37	121122,50 18005,50	14264,500	,000**
4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	273,70 214,25	120702,50 18425,50	14684,500	,000**
5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	258,95 289,92	114195,00 24933,00	16734,000	,075
6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	262,37 272,37	115704,00 23424,00	18243,000	,565
7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	244,18 365,65	107682,00 31446,00	10221,000	,000**
8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	253,03 320,23	111588,00 27540,00	14127,000	,000**
9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	273,16 217,05	120462,00 18666,00	14925,000	,001**
10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	275,68 204,13	121573,00 17555,00	13814,000	,000**
11.İlkokula 61-66’ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	267,18 247,69	117827,00 21301,00	17560,000	,245
12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	261,89 274,81	115494,50 23633,50	18033,500	,433

<i>İfade</i>	<i>MOEK</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>p</i>
13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	259,81 285,51	114574,50 24553,50	17113,500	,125
14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	263,72 265,43	116301,00 22827,00	18840,000	,922
15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	275,34 205,87	121423,00 17705,00	13964,000	,000**
16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	281,71 173,20	124232,50 14895,50	11154,500	,000**
17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	280,23 180,76	123583,00 15545,00	11804,000	,000**
18.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	273,04 217,62	120412,50 18715,50	14974,500	,000**
19.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	274,37 210,84	120995,50 18132,50	14391,500	,000**
20.İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.	Eğitim Fa. Diğer	441 86	269,63 235,15	118905,50 20222,50	16481,500	,026

*p < .05, **p < .01

Kısaltmalar: MOEK: Mezun olunan eğitim kurumu, SO: Sıra Ortalaması, ST: Sıra Toplamı.

Tablo 9’da görüldüğü gibi katılımcıların yanıtlarının ortalamalarının “en son mezun oldukları eğitim kurumu” değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U-Testi sonucunda 20 maddenin 12’sinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Eğitim fakültesinden mezun olan ve diğer eğitim kurumlarından mezun olan katılımcıların anlamlı farklılık gösteren yanıtlarının birinde p değeri .05’ten küçük ($p < .05$), 11’inde .01’den küçüktür ($p < .01$).

Katılımcıların görüşleri arasında en son mezun oldukları eğitim kurumu değişkenine göre fark çıkmayan maddeler şunlardır:

“İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.” ifadesine eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar da hiç

katılmamaktadırlar. Bu bulgu, ilkokula başlamak için en uygun yaşın 61'inci ay olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.” ifadesine eğitim fakültesinden mezun olanlar katılmamakta, diğer kurumlardan mezun olanlar kısmen katılmaktadırlar. Bu bulgu, eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılara göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesinin yerinde bir uygulama olduğu; diğer eğitim kurumlarından mezun olan katılımcılara göre ise kısmen yerinde bir uygulama olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.” ifadesine eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar katılmamaktadırlar. Bu bulgu, ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılmasının yerinde bir uygulama olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.” ifadesine eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar katılmaktadırlar. Bu bulgu, ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrencilerin, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

“İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.” ifadesine eğitim fakültesinden mezun olanlar hiç katılmamakta, diğer kurumlardan mezun olanlar katılmamaktadırlar. Bu bulgu, okulların bu şekilde ayrılmasının kız çocuklarının okullaşmasını olumlu olarak etkilediği şeklinde yorumlanamayacağı gibi, katılımcıların kız çocuklarının okullaşma oranının düşüklüğünde okulların ayrılmasının etkisi olmadığı şeklinde yorumlanabilir

“Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.” ifadesine eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar da katılmamaktadırlar. Bu bulgu, sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesinin uygun olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.” ifadesine eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar da kısmen katılmaktadırlar. Bu bulgu, katılımcıların görev

yaptıkları okuldaki öğrencilerin, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçtikleri şeklinde yorumlanabilir.

“İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.” ifadesine eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar da tamamen katılmaktadırlar. Bu bulgu, İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmasının istendiği şeklinde yorumlanabilir.

“P değerinin” .05’ten ($p < .05$) küçük olduğu “İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar tamamen katılmakta, diğer kurumlardan mezun olanlar katılmaktadırlar. $U=16000.000$, $p=.013$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu ifadeye katılma düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula başlamak için en uygun yaşın 73’üncü ay olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Aşağıda sıralanan 11 madde ise katılımcıların görüşleri arasında en son mezun oldukları kurum değişkenine göre “p değerinin” .01’den ($p < .01$) küçük olduğu maddelerdir:

“İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar tamamen katılmakta, diğer kurumlardan mezun olanlar katılmaktadırlar. $U=16000.000$, $p=.010$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu ifadeye katılma düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorununun yaşandığı şeklinde yorumlanabilir.

“Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar tamamen katılmakta, diğer kurumlardan mezun olanlar katılmaktadırlar. $U=14684.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu

ifadeye katılma düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasının istendiği şekilde yorumlanabilir.

“12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar hiç katılmamakta, diğer kurumlardan mezun olanlar katılmamaktadırlar. $U=10221.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu ifadeye katılmama düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapının mevcut olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar da hiç katılmamaktadırlar. $U=14127.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında diğer kurumlardan mezun olanların bu ifadeye katılmama düzeylerinin eğitim fakültesinden mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, 61 aylık çocukların ilkokula başlamasının fiziksel ve duygusal açıdan uygun olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar da katılmamaktadırlar. $U=14925.000$, $p=.001$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu ifadeye katılma düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesinin, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur.

Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar tamamen katılmakta, diğer kurumlardan mezun olanlar katılmaktadırlar. $U=14925.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu ifadeye katılma düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrencilerin, derste çabuk sıkıldıkları ve başka şeylerle ilgilendikleri şeklinde yorumlanabilir.

“Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar da kısmen katılmaktadırlar. $U=13964.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu ifadeye katılma düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, katılımcıların görev yaptıkları okulda ders seçiminin, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığı, kısmen okul idaresinin yönlendirmesinin olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar tamamen katılmakta, diğer kurumlardan mezun olanlar katılmaktadırlar. $U=11154.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu ifadeye katılma düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar tamamen katılmakta, diğer kurumlardan mezun olanlar katılmaktadırlar. $U=11804.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu

ifadeye katılma düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar da tamamen katılmaktadırlar. $U=14974.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu ifadeye katılma düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.” ifadesi için eğitim fakültesinden mezun olanlar ile diğer kurumlardan mezun olanların görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye eğitim fakültesinden mezun olanlar da diğer kurumlardan mezun olanlar da tamamen katılmaktadırlar. $U=14391.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında eğitim fakültesinden mezun olanların bu ifadeye katılma düzeylerinin diğer kurumlardan mezun olanlardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağladıkları şekline yorumlanabilir.

Katılımcıların Görüşlerinin Görev Türüne Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların anket maddelerine verdikleri yanıtların görev (öğretmen/yönetici) değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için yapılmış olan Mann Whitney U-Testi sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Görevine (Öğretmen/Yönetici) Göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

<i>İfade</i>	<i>Görev</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>P</i>																																																																																																																																																																									
1.İlkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci aydır.	Öğretmen	478	258,38	123504,00	9023,000	,000**																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	318,86	15624,00			2.İlkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır.	Öğretmen	478	257,07	122878,50	8397,500	,000**	Yönetici	49	331,62	16249,50	3.İlkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	Öğretmen	478	271,24	129650,50	8252,500	,000**	Yönetici	49	193,42	9477,50	4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	Öğretmen	478	258,86	123733,50	9252,500	,008**	Yönetici	49	314,17	15394,50	5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,30	120120,00	5639,000	,000**	Yönetici	49	387,92	19008,00	6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,89	120405,00	5924,000	,000**	Yönetici	49	382,10	18723,00	7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	Öğretmen	478	262,07	125268,00	10787,000	,281	Yönetici	49	282,86	13860,00	8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Öğretmen	478	257,92	123287,00	8806,000	,001**	Yönetici	49	323,29	15841,00	9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Öğretmen	478	252,62	120754,00	6273,000	,000**	Yönetici	49	374,98	18374,00	10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Öğretmen	478	268,72	128450,00	9453,000	,016*	Yönetici	49	217,92	10678,00	11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*	Yönetici	49	224,09	10980,50	12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61
2.İlkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır.	Öğretmen	478	257,07	122878,50	8397,500	,000**																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	331,62	16249,50			3.İlkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	Öğretmen	478	271,24	129650,50	8252,500	,000**	Yönetici	49	193,42	9477,50	4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	Öğretmen	478	258,86	123733,50	9252,500	,008**	Yönetici	49	314,17	15394,50	5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,30	120120,00	5639,000	,000**	Yönetici	49	387,92	19008,00	6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,89	120405,00	5924,000	,000**	Yönetici	49	382,10	18723,00	7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	Öğretmen	478	262,07	125268,00	10787,000	,281	Yönetici	49	282,86	13860,00	8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Öğretmen	478	257,92	123287,00	8806,000	,001**	Yönetici	49	323,29	15841,00	9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Öğretmen	478	252,62	120754,00	6273,000	,000**	Yönetici	49	374,98	18374,00	10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Öğretmen	478	268,72	128450,00	9453,000	,016*	Yönetici	49	217,92	10678,00	11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*	Yönetici	49	224,09	10980,50	12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055								
3.İlkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	Öğretmen	478	271,24	129650,50	8252,500	,000**																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	193,42	9477,50			4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	Öğretmen	478	258,86	123733,50	9252,500	,008**	Yönetici	49	314,17	15394,50	5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,30	120120,00	5639,000	,000**	Yönetici	49	387,92	19008,00	6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,89	120405,00	5924,000	,000**	Yönetici	49	382,10	18723,00	7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	Öğretmen	478	262,07	125268,00	10787,000	,281	Yönetici	49	282,86	13860,00	8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Öğretmen	478	257,92	123287,00	8806,000	,001**	Yönetici	49	323,29	15841,00	9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Öğretmen	478	252,62	120754,00	6273,000	,000**	Yönetici	49	374,98	18374,00	10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Öğretmen	478	268,72	128450,00	9453,000	,016*	Yönetici	49	217,92	10678,00	11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*	Yönetici	49	224,09	10980,50	12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																			
4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	Öğretmen	478	258,86	123733,50	9252,500	,008**																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	314,17	15394,50			5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,30	120120,00	5639,000	,000**	Yönetici	49	387,92	19008,00	6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,89	120405,00	5924,000	,000**	Yönetici	49	382,10	18723,00	7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	Öğretmen	478	262,07	125268,00	10787,000	,281	Yönetici	49	282,86	13860,00	8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Öğretmen	478	257,92	123287,00	8806,000	,001**	Yönetici	49	323,29	15841,00	9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Öğretmen	478	252,62	120754,00	6273,000	,000**	Yönetici	49	374,98	18374,00	10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Öğretmen	478	268,72	128450,00	9453,000	,016*	Yönetici	49	217,92	10678,00	11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*	Yönetici	49	224,09	10980,50	12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																														
5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,30	120120,00	5639,000	,000**																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	387,92	19008,00			6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,89	120405,00	5924,000	,000**	Yönetici	49	382,10	18723,00	7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	Öğretmen	478	262,07	125268,00	10787,000	,281	Yönetici	49	282,86	13860,00	8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Öğretmen	478	257,92	123287,00	8806,000	,001**	Yönetici	49	323,29	15841,00	9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Öğretmen	478	252,62	120754,00	6273,000	,000**	Yönetici	49	374,98	18374,00	10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Öğretmen	478	268,72	128450,00	9453,000	,016*	Yönetici	49	217,92	10678,00	11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*	Yönetici	49	224,09	10980,50	12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																									
6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	Öğretmen	478	251,89	120405,00	5924,000	,000**																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	382,10	18723,00			7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	Öğretmen	478	262,07	125268,00	10787,000	,281	Yönetici	49	282,86	13860,00	8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Öğretmen	478	257,92	123287,00	8806,000	,001**	Yönetici	49	323,29	15841,00	9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Öğretmen	478	252,62	120754,00	6273,000	,000**	Yönetici	49	374,98	18374,00	10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Öğretmen	478	268,72	128450,00	9453,000	,016*	Yönetici	49	217,92	10678,00	11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*	Yönetici	49	224,09	10980,50	12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																				
7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	Öğretmen	478	262,07	125268,00	10787,000	,281																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	282,86	13860,00			8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Öğretmen	478	257,92	123287,00	8806,000	,001**	Yönetici	49	323,29	15841,00	9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Öğretmen	478	252,62	120754,00	6273,000	,000**	Yönetici	49	374,98	18374,00	10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Öğretmen	478	268,72	128450,00	9453,000	,016*	Yönetici	49	217,92	10678,00	11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*	Yönetici	49	224,09	10980,50	12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																															
8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	Öğretmen	478	257,92	123287,00	8806,000	,001**																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	323,29	15841,00			9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Öğretmen	478	252,62	120754,00	6273,000	,000**	Yönetici	49	374,98	18374,00	10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Öğretmen	478	268,72	128450,00	9453,000	,016*	Yönetici	49	217,92	10678,00	11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*	Yönetici	49	224,09	10980,50	12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																																										
9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	Öğretmen	478	252,62	120754,00	6273,000	,000**																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	374,98	18374,00			10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Öğretmen	478	268,72	128450,00	9453,000	,016*	Yönetici	49	217,92	10678,00	11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*	Yönetici	49	224,09	10980,50	12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																																																					
10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	Öğretmen	478	268,72	128450,00	9453,000	,016*																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	217,92	10678,00			11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*	Yönetici	49	224,09	10980,50	12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																																																																
11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	Öğretmen	478	268,09	128147,50	9755,500	,039*																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	224,09	10980,50			12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**	Yönetici	49	151,85	7440,50	13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																																																																											
12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	Öğretmen	478	275,50	131687,50	6215,500	,000**																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	151,85	7440,50			13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**	Yönetici	49	160,80	7879,00	14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																																																																																						
13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	Öğretmen	478	274,58	131249,00	6654,000	,000**																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	160,80	7879,00			14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*	Yönetici	49	222,14	10885,00	15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																																																																																																	
14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	Öğretmen	478	268,29	128243,00	9660,000	,038*																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	222,14	10885,00			15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*	Yönetici	49	305,72	14980,50	16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																																																																																																												
15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	Öğretmen	478	259,72	124147,50	9666,500	,039*																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	305,72	14980,50			16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077	Yönetici	49	231,81	11358,50	17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																																																																																																																							
16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,30	127769,50	10133,500	,077																																																																																																																																																																									
	Yönetici	49	231,81	11358,50			17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																																																																																																																																		
17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan	Öğretmen	478	267,61	127917,50	9985,500	,055																																																																																																																																																																									

<i>İfade</i>	<i>Görev</i>	<i>N</i>	<i>SO</i>	<i>ST</i>	<i>U</i>	<i>P</i>
öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Yönetici	49	228,79	11210,50		
18.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	Öğretmen	478	267,40	127817,50	10085,500	,064
	Yönetici	49	230,83	11310,50		
19.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.	Öğretmen	478	266,34	127310,00	10593,000	,216
	Yönetici	49	241,18	11818,00		
20.İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.	Öğretmen	478	264,49	126427,50	11475,500	,788
	Yönetici	49	259,19	12700,50		

*p < .05, **p < .01

Kısaltmalar: SO: Sıra Ortalaması, ST: Sıra Toplamı.

Tablo 10’da görüldüğü gibi katılımcıların yanıtlarının ortalamalarının “görev” değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Mann Whitney U-Testi sonucunda 20 maddenin 14’ünde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen ve yönetici katılımcıların anlamlı farklılık gösteren yanıtlarının dördünde p değeri .05’ten küçük ($p < .05$), 10’unda .01’den küçüktür ($p < .01$).

Katılımcıların görüşleri arasında görev (öğretmen/yönetici) değişkenine göre fark çıkmayan maddeler şunlardır:

“12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.” ifadesine öğretmenler de yöneticilerde hiç katılmamaktadırlar. Bu bulgu, 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapının mevcut olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesine öğretmenler de yöneticilerde tamamen katılmamaktadırlar. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesine öğretmenler de yöneticilerde tamamen katılmamaktadırlar. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde

başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesine öğretmenler de yöneticilerde tamamen katılmaktadırlar. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.” ifadesine öğretmenler de yöneticilerde tamamen katılmaktadırlar. Bu bulgu, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağladıkları şeklinde yorumlanabilir.

“İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.” ifadesine öğretmenler de yöneticilerde tamamen katılmaktadırlar. Bu bulgu, İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımlarının açılmasının istendiği şeklinde yorumlanabilir.

Aşağıda sıralanan dört madde katılımcıların görüşleri arasında görev (öğretmen/yönetici) değişkenine göre “p değerinin” .05’ten ($p < .05$) küçük olduğu maddelerdir:

“İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler tamamen katılmakta, yöneticiler katılmaktadırlar. $U=9453.000$, $p=.016$ sıra ortalamaları dikkate alındığında öğretmenlerin bu ifadeye katılma düzeylerinin yöneticilerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrencilerin, derste çabuk sıkıldıkları ve başka şeylerle ilgilendikleri şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61-66’ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler katılmakta, yöneticiler kısmen katılmaktadırlar. $U=9755.500$, $p=.039$ sıra ortalamaları dikkate alındığında

öğretmenlerin bu ifadeye katılma düzeylerinin yöneticilerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, öğretmenlere göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrencilerin, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirdikleri; yöneticilere göre ise kısmen daha fazla kaza geçirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

“Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler kısmen katılmakta, yöneticiler katılmamaktadırlar. $U=9660.000$, $p=.038$ sıra ortalamaları dikkate alındığında öğretmenlerin bu ifadeye katılma düzeylerinin yöneticilerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, öğretmenlere göre görev yaptıkları okuldaki öğrencilerin, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçtikleri; yöneticilere göre ise öğrencilerin okul idaresinin önerdiği değil, kendi istedikleri dersleri seçtikleri şeklinde yorumlanabilir.

“Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler kısmen katılmakta, yöneticiler katılmamaktadırlar. $U=9666.500$, $p=.039$ sıra ortalamaları dikkate alındığında yöneticilerin bu ifadeye katılma düzeylerinin öğretmenlerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, öğretmenlere göre görev yaptıkları okulda ders seçiminin, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığı, kısmen okul idaresinin yönlendirmesi olduğu; yöneticilere göre görev yaptıkları okulda ders seçiminin öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığı, okul idaresinin yönlendirmesinin olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Aşağıda sıralanan 10 madde ise katılımcıların görüşleri arasında görev (öğretmen/yönetici) değişkenine göre “p değerinin” .01'den ($p<.01$) küçük olduğu maddelerdir:

“İlkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci aydır.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler de yöneticiler de hiç katılmamaktadırlar. $U=9023.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında öğretmenlerin bu ifadeye katılmama düzeylerinin

yöneticilerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula başlamak için en uygun yaşı 61'inci ay olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler de yöneticiler de katılmaktadırlar. $U=8397.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında öğretmenlerin bu ifadeye katılma düzeylerinin yöneticilerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula başlamak için en uygun yaşı 73'üncü ay olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler tamamen katılmakta, yöneticiler katılmaktadırlar. $U=8252.500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında öğretmenlerin bu ifadeye katılma düzeylerinin yöneticilerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorununun yaşandığı şeklinde yorumlanabilir.

“Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler katılmakta, yöneticiler tamamen katılmaktadırlar. $U=9252.500$, $p=.008$ sıra ortalamaları dikkate alındığında yöneticilerin bu ifadeye katılma düzeylerinin öğretmenlerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

“İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler de yöneticiler de hiç katılmamaktadırlar. $U=5639.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında öğretmenlerin bu ifadeye katılmama düzeylerinin yöneticilerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesinin yerinde bir uygulama olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu

bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler katılmamakta, yöneticiler katılmaktadırlar. $U=5924.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında yöneticilerin bu ifadeye katılma düzeylerinin öğretmenlerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, öğretmenlere göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılmasının yerinde bir uygulama olmadığı; yöneticilere göre ise ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılmasının yerinde bir uygulama olduğu şeklinde yorumlanabilir.

“61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler hiç katılmamakta, yöneticiler katılmamaktadırlar. $U=8806.000$, $p=.001$ sıra ortalamaları dikkate alındığında yöneticilerin bu ifadeye katılmama düzeylerinin öğretmenlerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, 61 aylık çocukların ilkokula başlamasının fiziksel ve duygusal açıdan uygun olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler katılmakta, yöneticiler tamamen katılmaktadırlar. $U=6273.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında yöneticilerin bu ifadeye katılma düzeylerinin öğretmenlerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesinin, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

“İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler katılmamakta, yöneticiler hiç katılmamaktadırlar. $U=6215,500$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında yöneticilerin bu ifadeye katılmama düzeylerinin öğretmenlerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, okulların bu şekilde ayrılmasının kız çocuklarının okullaşmasını olumlu olarak etkilediği şeklinde yorumlanamayacağı gibi, katılımcıların kız çocuklarının okullaşma oranının düşüklüğünde okulların ayrılmasının etkisi olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.” ifadesi için öğretmenler ile yöneticilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu

bulunmuştur. Bu ifadeye öğretmenler katılmamakta, yöneticiler hiç katılmamaktadırlar. $U=6654.000$, $p=.000$ sıra ortalamaları dikkate alındığında yöneticilerin bu ifadeye katılmama düzeylerinin öğretmenlerden daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesinin uygun olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların Görüşlerinin Mesleki Kıdeme Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların anket maddelerine verdikleri yanıtların mesleki kıdem değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için yapılmış olan Kruskal Wallis H-Testi sonuçları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Mesleki Kıdemine Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları

<i>İfade</i>	<i>K</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>sd</i>	<i>X²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
1.İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.	A	153	272,36	2	6,21	,045*	A-C, B-C
	B	245	268,77				
	C	129	245,02				
2.İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.	A	153	241,78	2	6,56	,038*	A-C
	B	245	267,22				
	C	129	284,23				
3.İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	A	153	256,46	2	19,72	,000**	A-B, B-C
	B	245	288,91				
	C	129	225,63				
4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	A	153	259,65	2	20,88	,000**	A-B, A-C, B-C
	B	245	289,53				
	C	129	220,67				
5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	A	153	319,67	2	37,59	,000**	A-B, A-C, B-C
	B	245	226,80				
	C	129	268,62				
6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	A	153	300,07	2	21,14	,000**	A-B, B-C
	B	245	233,33				
	C	129	279,47				
7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	A	153	280,53	2	5,14	,076	A-B
	B	245	251,19				
	C	129	268,72				

<i>İfade</i>	<i>K</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>sd</i>	<i>X²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	A	153	307,17	2	34,26	,000**	A-B,
	B	245	263,68				A-C,
	C	129	213,41				B-C
9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	A	153	222,50	2	21,62	,000**	A-B,
	B	245	288,43				A-C
	C	129	266,82				
10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	A	153	217,83	2	36,84	,000**	A-B,
	B	245	302,09				B-C
	C	129	246,43				
11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	A	153	243,84	2	4,48	,107	A-B
	B	245	274,27				
	C	129	268,41				
12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	A	153	240,65	2	33,13	,000**	A-C,
	B	245	246,22				B-C
	C	129	325,46				
13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	A	153	326,17	2	45,10	,000**	A-B,
	B	245	228,25				A-C
	C	129	258,17				
14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	A	153	219,20	2	76,58	,000**	A-B,
	B	245	324,41				B-C
	C	129	202,41				
15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	A	153	232,23	2	10,12	,006**	A-B,
	B	245	274,25				A-C
	C	129	282,22				
16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	A	153	193,25	2	60,78	,000**	A-B,
	B	245	289,74				A-C
	C	129	299,02				
17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	A	153	196,41	2	55,97	,000**	A-B,
	B	245	284,68				A-C
	C	129	304,88				
18.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	A	153	187,35	2	90,44	,000**	A-B,
	B	245	274,96				A-C,
	C	129	334,10				B-C
19.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.	A	153	178,98	2	97,96	,000**	A-B,
	B	245	280,21				A-C,
	C	129	334,04				B-C

<i>İfade</i>	<i>K</i>	<i>n</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>sd</i>	<i>X²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
20.İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.	A	153	200,44	2	55,02	,000**	A-B,
	B	245	300,60				A-C,
	C	129	269,88				B-C
Toplam 527							

*p < .05, **p < .01

Kısaltmalar: K: Kıdem A: 10 Yıl ve Daha Az, B: 11-20 Yıl Arası, C: 21 Yıl ve Daha Fazla

Tablo 11’de görüldüğü gibi katılımcıların yanıtlarının ortalamalarının mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda 20 maddenin 18’inde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olan, 11-20 yıl arası olan, 21 yıl ve daha fazla olan katılımcıların anlamlı farklılık gösteren yanıtlarının ikisinde p değeri .05’ten küçük ($p < .05$), 16’sında .01’den küçüktür ($p < .01$).

Analiz sonuçları, katılımcıların “12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.” ve “İlkokula 61-66’ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.” ifadelerine katılma düzeylerinde, mesleki kıdeme göre anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Aşağıda sıralanan iki madde katılımcıların görüşleri arasında mesleki kıdem değişkenine göre “p değerinin” .05’ten ($p < .05$) küçük olduğu maddelerdir:

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [$X^2 (sd=2, n=527) =6.21, p=.045$]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanların ve 21 yıl ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 21 yıl ve üstünde kıdemi olanların ilkokula başlamak için en uygun yaşın 61’inci ay olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arasında ve 10 yıl ve daha az olanlardan daha düşük olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =6.56, p=.038]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanların ve 10 yıl ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 21 yıl ve üstünde kıdemi olanların ilkokula başlamak için en uygun yaşın 73’üncü ay olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 10 yıl ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Aşağıda sıralanan 16 madde katılımcıların görüşleri arasında mesleki kıdem değişkenine göre “p değerinin” .01’den (p<.01) küçük olduğu maddelerdir:

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =19.72, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olanların ve 21 yıl ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 11-20 yıl arası kıdemi olanların ilkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşandığına ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 21 yıl ve üstünde ve 10 yıl ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =20.88, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olanların ve 21 yıl ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 21 yıl ve üstünde kıdemi olanların okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasına ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 10 yıl ve daha az

olanlar ile 11-20 yıl arası olanlardan; 11-20 yıl arası olanların da 10 yıl ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =37.59, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanların ile 21 yıl ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 10 yıl ve daha az kıdemi olanların ilkökul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesinin yerinde bir uygulama olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan; 21 yıl ve üstünde olanların da 11-20 yıl arası olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =21.14, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlar ile 11-20 yıl arası olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 11-20 yıl arası kıdemi olanların ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılmasının yerinde bir uygulama olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 21 yıl ve üstünde olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha düşük olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “61 aylık çocukların ilkökula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =34.26, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanların ve 21 yıl ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal

Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 10 yıl ve daha az kıdemi olanların 61 aylık çocukların ilkokula başlamasının fiziksel ve duygusal açıdan uygun olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan; 11-20 yıl arası olanların da 21 yıl ve üstünde olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =21.62, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlar ile 10 yıl ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 10 yıl ve daha az kıdemi olanların ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesinin, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağladığına ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan daha düşük olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =36.84, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlar ile 10 yıl ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 11-20 yıl arası kıdemi olanların ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrencilerin, derste çabuk sıkıldıkları ve başka şeylerle ilgilendiklerine ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 21 yıl ve üstünde olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir

[X^2 (sd=2, n=527) =33.13, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 10 yıl ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 21 yıl ve üstünde kıdemi olanların ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılmasının, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilediğine ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =45.10, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlar ile 11-20 yıl arası olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 10 yıl ve daha az kıdemi olanların sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesinin daha uygun olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =76.58, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olanlar ile 21 yıl ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 11-20 yıl arası kıdemi olanların görev yaptıkları okuldaki öğrencilerin, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçtiklerine ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 21 yıl ve üstünde olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =10.12, p=.006]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 10 yıl ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 10 yıl ve daha az kıdemi olanların görev yaptıkları okulda ders seçiminin, öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığı, okul idaresinin yönlendirmesinin olmadığına ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan daha düşük olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =60.78, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 10 yıl ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 10 yıl ve daha az kıdemi olanların ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan daha düşük olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =55.97, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 10 yıl ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların

hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 10 yıl ve daha az kıdemi olanların ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan daha düşük olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =90.44, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 10 yıl ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 21 yıl ve üstünde kıdemi olanların ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan; 11-20 yıl arası kıdemi olanların da 10 yıl ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =97.96, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 10 yıl ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 21 yıl ve üstünde kıdemi olanların ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağladıklarına ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 11-20 yıl arası olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan; 11-20 yıl arası kıdemi olanların da 10 yıl ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =55.02, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin mesleki kıdemi 11-20 yıl arası olanlarda en yüksek olduğu, bunu mesleki kıdemi 21 yıl ve daha fazla olanlar ile 10 yıl ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Mesleki kıdeme ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre 11-20 yıl arası kıdemi olanların İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımlarının açılması gerektiğine ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin kıdemi 10 yıl ve daha az olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan; 21 yıl ve üstünde olanların da 10 yıl ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur

Katılımcıların Görüşlerinin Yaşa Göre Analizinden Elde Edilen Bulgular

Katılımcıların anket maddelerine verdikleri yanıtların yaş değişkenine göre ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için yapılmış olan Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 2. Anket Maddelerine İlişkin Olarak Katılımcıların Yaşına Göre Kruskal Wallis H- Testi Sonuçları

<i>İfade</i>	<i>Y</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>sd</i>	<i>X²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
1.İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.	A	187	262,09	2	8,51	,014*	B-C
	B	227	276,21				
	C	113	242,65				
2.İlkokula başlamak için en uygun yaş 73’üncü aydır.	A	187	253,99	2	8,62	,013*	A-C, B-C
	B	227	255,05				
	C	113	298,56				
3.İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	A	187	277,47	2	4,32	,115	A-C
	B	227	262,56				
	C	113	244,62				
4.Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	A	187	264,43	2	25,66	,000**	A-B, A-C, B-C
	B	227	290,75				
	C	113	209,55				
5.İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	A	187	304,67	2	22,21	,000**	A-B, A-C
	B	227	243,59				
	C	113	237,69				

<i>İfade</i>	<i>Y</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>sd</i>	<i>X²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
6.Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	A	187	295,54	2	13,86	,001**	A-B
	B	227	242,24				
	C	113	255,52				
7.12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	A	187	268,24	2	1,64	,440	-
	B	227	256,00				
	C	113	273,04				
8.61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	A	187	280,38	2	8,81	,012*	B-C
	B	227	265,84				
	C	113	233,19				
9.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	A	187	242,81	2	7,13	,028*	A-B
	B	227	278,42				
	C	113	270,10				
10.İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyolar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	A	187	251,01	2	11,23	,004**	A-B, B-C
	B	227	286,97				
	C	113	239,36				
11.İlkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	A	187	247,44	2	4,01	,135	-
	B	227	271,57				
	C	113	276,20				
12.İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	A	187	241,82	2	20,71	,000**	A-C, B-C
	B	227	256,60				
	C	113	315,58				
13.Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	A	187	296,28	2	17,40	,000**	A-B
	B	227	237,80				
	C	113	263,22				
14.Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	A	187	227,88	2	34,90	,000**	A-B, B-C
	B	227	307,83				
	C	113	235,71				
15.Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	A	187	249,46	2	3,31	,191	-
	B	227	267,86				
	C	113	280,31				
16.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	A	187	219,10	2	32,80	,000**	A-B, A-C
	B	227	290,39				
	C	113	285,29				
17.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	A	187	220,09	2	30,78	,000**	A-B, A-C
	B	227	286,58				
	C	113	291,31				

<i>İfade</i>	<i>Y</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>sd</i>	<i>X²</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
18.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	A	187	215,79	2	51,79	,000**	A-B,
	B	227	272,52				A-C,
	C	113	326,66				B-C
19.İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.	A	187	208,84	2	56,80	,000**	A-B,
	B	227	278,87				A-C,
	C	113	325,42				B-C
20.İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.	A	187	225,67	2	24,73	,000**	A-B,
	B	227	286,57				A-C
	C	113	282,10				
Toplam 527							

*p < .05, **p < .01

Kısaltmalar: Y: Yaş, A: 35 Yaş ve Daha Az, B: 36-44 Yaşlar Arası, C: 45 Yaş ve Daha Fazla

Tablo 12’de görüldüğü gibi katılımcıların yanıtlarının ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda 20 maddenin 16’sinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yaşı, 35 ve daha az, 36-44 arası, 45 ve daha fazla olan katılımcıların anlamlı farklılık gösteren yanıtlarının dördünde p değeri .05’ten küçük ($p < .05$), 12’sinde .01’den küçüktür ($p < .01$).

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula 61’inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.”, “12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.”, “İlkokula 61-66’ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.” ve “Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.” ifadelerine katılma düzeylerinde, yaşa göre anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

Aşağıda sıralanan dört madde katılımcıların görüşleri arasında mesleki kıdem değişkenine göre “p değerinin” .05’ten ($p < .05$) küçük olduğu maddelerdir:

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula başlamak için en uygun yaş 61’inci aydır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 ($sd=2$, $n=527$) =8.51, $p=.014$]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 36-44 arasında olanlarda en yüksek

olduğu, bunu yaşı 35 ve daha az olanlar ile 45 ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 36-44 arasında olanların, ilkokula başlamak için en uygun yaşı 61'inci ay olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 45 ve daha fazla olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =8.62, p=.013]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 45 ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 45 ve daha fazla olanların, ilkokula başlamak için en uygun yaşı 73'üncü ay olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =8.81, p=.012]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 35 ve daha az olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 36-44 arasında olanlar ile 45 ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 36-44 arasında olanların, 61 aylık çocukların ilkokula başlamasının fiziksel ve duygusal açıdan uygun olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 45 ve daha fazla olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =7.13, p=.028]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 36-44 arasında olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin

farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 36-44 arasında olanların, ilköğretim okullarının ilköğretim ve ortaokul olarak bölünmesinin, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağladığına ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 35 ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Aşağıda sıralanan 12 madde katılımcıların görüşleri arasında mesleki kıdem değişkenine göre “p değerinin” .01’den ($p < .01$) küçük olduğu maddelerdir:

Analiz sonuçları, katılımcıların “Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =25.66, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 36-44 arasında olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 35 ve daha az olanlar ile 45 ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 36-44 arasında olanların, okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması gerektiğine ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanlardan; yaşı 35 ve daha az olanların da 45 ve daha fazla olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =22.21, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 35 ve daha az olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 36-44 arasında olanlar ile 45 ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 35 ve daha az olanların ilköğretim süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesinin yerinde bir uygulama olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 36-44 arasında olanlar ile 45 ve daha fazla olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre

anlamli bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =13.86, p=.001]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 35 ve daha az olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 45 ve daha fazla olanlar ile 36-44 arasında olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 35 ve daha az olanların, ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılmasının yerinde bir uygulama olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 36-44 arasında olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =11.23, p=.004]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 36-44 arasında olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 35 ve daha az olanlar ile 45 ve daha fazla olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 36-44 arasında olanların, ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrencilerin, derste çabuk sıkıldıkları ve başka şeylerle ilgilendiklerine ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 35 ve daha az olanlar ile 45 ve daha fazla olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =20.71, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 45 ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 45 ve daha fazla olanların, ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılmasının, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilediğine ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı

bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =17.40, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 35 ve daha az olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 45 ve daha fazla olanlar ile 36-44 arasında olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 35 ve daha az olanların, sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesinin daha uygun olacağına ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 36-44 arasında olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =34.90, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 36-44 arasında olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 36-44 arasında olanların, görev yaptıkları okuldaki öğrencilerin, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçtiklerine ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 35 ve daha az olanlar ile 45 ve daha fazla olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =32.80, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 36-44 arasında olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 35 ve daha az olanların, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 36-44 arasında olanlar ile 45 ve daha fazla olanlardan daha düşük olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =30.78, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 45 ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 35 ve daha az olanların, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 36-44 arasında olanlar ile 45 ve daha fazla olanlardan daha düşük olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =25.66, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 45 ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 45 ve daha fazla olanların, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, Matematik beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğuna ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanlardan; yaşı 36-44 arasında olanların da 35 ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =56.80, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 45 ve daha fazla olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak

amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 45 ve daha fazla olanların, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağladıklarına ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanlardan; yaşı 36-44 arasında olanların da 35 ve daha az olanlardan daha yüksek olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

Analiz sonuçları, katılımcıların “İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.” ifadesine katılım düzeyleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [X^2 (sd=2, n=527) =24.73, p=.000]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında bu ifadeye katılma düzeyinin, yaşı 36-44 arasında olanlarda en yüksek olduğu, bunu yaşı 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanların izlediği görülmektedir. Yaşa ilişkin farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testinin sonuçlarına göre yaşı 35 ve daha az olanların, İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımlarının açılması gerektiğine ilişkin ifadeye katılma düzeylerinin, yaşı 36-44 arasında olanlar ile 45 ve daha fazla olanlardan daha düşük olduğu ve farkların anlamlı olduğu bulunmuştur.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Okula Başlama Yaşı

Katılımcılar, 61'inci ayda ilkokula başlayan çocukların okula uyum konusunda sorun yaşadığını, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağladıklarını düşünmektedirler. Sirem'in (2014) araştırmasının sonuçlarından birisi de 60-66 aylık çocukların okula uyum sağlamada sorun yaşamalarıdır. Dirlik'in (2014) ve Polat'ın (2014) araştırmalarında da 61'inci ayda ilkokula başlayan çocuklarda uyum sorununun olduğu, bu uyum sorununun 60-66 aylık ile 67 aylık ve üzeri olan çocukların birlikte eğitim gördüğü sınıflarda daha da arttığı, sonucuna ulaşılmıştır. Boz'un (2013) çalışmasında da öğretmenlerin 66-71 aylık öğrencilerle orta düzeyde sorun yaşarken 60-65 aylık öğrencilerle sık sık sorun yaşadığı belirlenmiştir. Aslan'ın (2014) araştırmasının sonuçlarından birisi de 60-66 aylık çocukların okula uyum konusunda öğretmenleri ve arkadaşlarıyla iletişim sıkıntısı yaşamalarıdır.

İlkokula 61-66 ay arasında başlayan çocukların derslerde çabuk sıkılıp başka şeylerle ilgilendikleri, büyük öğrencilere göre okulda daha fazla kaza geçirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin, öğrencileri ders içinde birebir gözlemleyebildikleri için öğrencilerin derslerde çabuk sıkılıp başka şeylerle ilgilendikleri görüşüne yöneticilerden fazla katıldıkları düşünülmektedir. Yöneticilerin ise okul içerisinde yaşanan kazalarla daha çok karşılaştıkları için 61-66 ay arası öğrencilerin büyük çocuklara oranla okulda daha fazla kaza geçirdikleri görüşüne öğretmenlerden fazla katıldıkları düşünülmektedir. Kartal'ın (2013) araştırmasında da bu yaş grubu öğrencilerin 40 dakikalık derslerde oturmalarının ve dikkatlerini derse vermelerinin mümkün olmadığı, erken yaşta okula başlamalarının çocukların okula uyumunu zorlaştıracağı ve okuldan soğumalarına neden olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Aslan (2014) ile Örs, Erdoğan ve Kipici'nin (2013) araştırmalarının sonuçlarından birisi de birinci sınıf programlarının 60-66 aylık çocuklar için uygun olmadığı, onları zorladığı ve müfredatın bu yaş grubu öğrencilerinin seviyesine göre yeniden düzenlenmesi gerektiğidir.

İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin, okuduğunu anlama beceri düzeylerinin, matematik beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Çamlıbel'in (2015) araştırmasında da 4-4-4 modelinin bilimsel veriler ve bulgular ile örtüşmediği, çocuk gelişimi ile ilgili bilimsel ilkelere uygun olmadığı vurgulanmaktadır. Yılmaz'ın (2014) araştırmasında erken yaşta ilkokula başlayan öğrencilere Matematik öğretiminde zorluklar yaşandığı, Sirem'in (2014) araştırmasında 4-4-4 düzenlemesinin ilk okuma yazma sürecini olumsuz etkilediği, Kılıç'ın (2014) araştırmasında 72 aylık ve üzeri öğrencilerin dil beceri düzeylerinin 67-72 aylık öğrencilere göre; 66-72 aylık öğrencilerin de 60-66 aylık öğrencilere göre daha yüksek olduğu, Tural'ın (2013) araştırmasında da 60-66 aylık öğrencilerin ilk okuma yazma, okuduğunu anlama başarılarının 67 aylık ve daha büyük olan öğrencilerden daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlkokula 61 aylık çocukların başlamasının fiziksel ve duygusal açıdan uygun olmadığı sonucuna varılmıştır. Külekçi (2013), çalışmasında hazırbulunuşluk düzeyi yeterli olmayan 61 aylık öğrencilerin okula başlamasının uygun olmadığını belirtmektedir. Karbuğa (2011) ve Aslan (2014) çalışmalarında ilkokula başlayacak öğrencilerin sadece takvim yaşına bakılmaması; öğrencinin sosyal, fiziksel, zihinsel özelliklerinin de dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Kartal (2013) çalışmasında 61 aylık çocukların öz bakım becerilerinin ve parmak kaslarının yeterince gelişmediğinden çocukların kalem tutamayacaklarını, öğrenme hızlarının yavaş olacağını; bu yaş çocukların psikomotor, zihinsel, duygusal gelişimlerinin düşük olduğunu, hazırbulunuşluk düzeylerinin de düşük olacağını belirtmektedir. Çakıcı'nın (2015) araştırmasında ise 60-72 aylık öğrencilerin okula hazırbulunuşluklarının, bilişsel gelişimlerinin, özbakım becerilerinin, sosyal ve duygusal gelişimlerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlgili araştırmaların hepsinde 61'inci ayda ilkokula başlayan çocukların okula uyum konusunda sorun yaşadıkları, derslerde çabuk sıkılıp başka şeylerle ilgilendikleri, büyük öğrencilere göre okulda daha fazla kaza geçirdikleri, okula başlamalarının fiziksel ve duygusal açıdan uygun olmadığı; ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan çocukların ise okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağladıkları, sosyal beceri düzeylerinin, okuduğunu anlama beceri

düzeylerinin, matematik beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmanın bulguları da aynı yöndedir. Bu çerçevede ilkokula başlamak için en uygun yaşın 73'üncü ay olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

İlköğretimin İlkokul ve Ortaokul Olarak Ayrılması ve Süreleri

Katılımcılar, ilkokul süresinin beş yılda dört yıla düşürülmesinin, ortaokul süresinin de üç yıldan dört yıla çıkarılmasının uygun olmadığı, sekiz yıllık ilköğretimin kesintisiz olarak devam etmemesi gerektiğini ifade etmektedir. İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılmasının, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemediği tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan branş öğretmenleri, norm durumu, ders saatlerinin artması, tayinlerin kolaylaşması gibi sebeplerden dolayı ilkokul süresinin dört yıla düşürülmesi, ortaokul süresinin dört yıla çıkarılması görüşüne kısmen katılmaktadırlar. Bu görüşe sınıf öğretmenleri norm fazlası olabilecekleri, tayin sıkıntısı yaşayabilecekleri için katılmamaktadırlar. Yöneticiler, ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılmasına katılmakta, öğretmenler katılmamaktadır; fakat ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesine yöneticiler de öğretmenler de katılmamaktadırlar.

Karadeniz (2012) çalışmasında 4-4-4 eğitim sistemine geçişteki Kanun'un gerekçelerinin sekiz yıllık kesintisiz eğitimin yarattığı sorunları gidermek, gelişmiş ülkelerdeki kademeli eğitim sistemini uygulamak olduğunu ancak beklenen ihtiyaçları (İmam-Hatip Ortaokulları) dışında karşılamadığını vurgulamaktadır. Soylu (2013), çalışmasında 4-4-4 kesintili eğitim sistemine geçilmesiyle birlikte din eğitimi ve İmam-Hatip Liseleri adına önemli kazanımlar elde edildiğini belirtmektedir. Yılmaz (2014), çalışmasında sekiz yıllık kesintisiz eğitim yerine, öğrencileri kabiliyetleri doğrultusunda belli bir hedefe yönlendirecek olan yeni kesintili sistemin daha uygun olacağını savunmaktadır. Fakat 4-4-4 eğitim düzenlemesi ile İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının ortaokul kısımları açılmamıştır, doğal olarak öğrenciler ortaokullarda yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmemektedir. Hatipler'in (2014) çalışmasının sonuçlarına göre öğretmenler 4-4-4 kesintili eğitim sistemini olumlu bulmamaktadırlar.

Seçmeli Dersler

Araştırma sonucunda, okullarda seçmeli derslerin kısmen öğrencilerin kendi isteğiyle belirlediklerine, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçtiklerine ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler, görev yaptıkları okuldaki öğrencilerin, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçtiklerini düşünmektedirler; yöneticiler ise bu görüşe katılmamaktadır. Öğretmenler, görev yaptıkları okulda ders seçiminin, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığını, kısmen okul idaresinin yönlendirmesinin olduğunu düşünmektedirler; yöneticiler ise görev yaptıkları okulda ders seçiminin, öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığını, okul idaresinin yönlendirmesinin olmadığını düşünmektedirler.

Taş (2004), araştırmasında okutulan seçmeli derslerin okul idaresi ve öğretmenler tarafından belirlendiğini; öğretmenler ve öğrencilerin, yeterli olanaklar sağlandığı takdirde bu derslerin öğrenciler tarafından seçilmesi gerektiğini düşündüklerini belirtmektedir. Özüt'ün (2014) araştırmasında, öğretmenlerin çoğunun branşı dışında seçmeli derslere girdiği; öğretmenlerin okullarda seçmeli derslerin belirlenmesinde dikkate alınan faktörlere ilişkin görüşleri incelendiğinde seçmeli derslerin belirlenmesinde birinci sırada “okulun imkanları” görüşünün ağır basarken, yöneticilere göre “öğrenci istekleri” görüşünün daha ağır bastığı sonucuna ulaşılmıştır. Aslan'ın (2014) çalışmasında ise şartların yetersizliği nedeniyle okul yönetiminin velileri yönlendirdiğini, başka ders seçmeleri için tavsiyelerde bulduklarını vurgulanmaktadır. Kaya'nın (2015) çalışmasının sonuçları, seçmeli dersleri öğrencinin kendisinin belirlediği, bu belirlemede velilerin ve öğretmenlerinin tavsiyelerinin dikkate alındığı şeklindedir.

4-4-4 Uygulaması Kapsamında Çeşitli Konular

Araştırmada, 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapının mevcut olmadığına ulaşılmıştır. Erginer'in (2004) araştırmasında, katılımcıların tümünün 12 yıllık zorunlu eğitim modelinin tamamen veya büyük ölçüde onayladıkları, bu modelin Türkiye'de uygulanabileceği belirtilmiştir. Öte yandan Örs, Erdoğan ve Kipici'nin (2013) çalışmalarında ise kırsal kesimde yaşayan ailelerin sekiz yıllık kesintisiz eğitime bile tam uyum gösteremediği, 12 yıllık zorunlu eğitime uyum sağlamakta zorlanılacağı vurgulanmaktadır. Çamlıbel 'in (2015) araştırmasının sonuçları, yönetici ve

öğretmenlerin 12 yıllık zorunlu eğitim ile sistemde yapılan değişiklikler sırasında izlenen yöntemden rahatsız olduklarını göstermektedir.

Araştırmada, okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Yıldız'ın (2013) çalışmasında da öğretmenlerin ve yöneticilerin okulöncesi eğitimi gerekli gördükleri ve bu eğitimin zorunlu olmasının faydalı olacağını düşündükleri vurgulanmaktadır. Çamlıbel'in çalışmasında (2015) okulöncesi eğitimin zorunlu ve parasız hale getirilerek tüm öğrencilerin okulöncesi eğitim alması için yasal düzenlemelerin yapılması gerektiği belirtilmektedir. Aslan'ın (2014) araştırmasında, okulöncesi eğitim alan çocukların daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yoldaş'ın (2014) araştırmasında ise ilkokul müdürlerinin çocukların okulöncesi eğitim almasının mutlaka gerekli olduğunu, bunun akademik başarıyı doğrudan etkilediğini ve okulöncesi eğitimin daha da yaygınlaştırılması gerektiğini düşündükleri belirtilmektedir.

Tüm katılımcılar İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımlarının açılması gerektiğini düşünmektedirler. Eğer mesleki yönlendirme erken yaşlarda yapılırsa sadece İmam-Hatip okullarının orta kısımlarının açılması uygun değildir. Bu açıdan diğer mesleki okulların orta kısımları da açılmalıdır.

Çamlıbel'in (2015) araştırmasında açık ilkokul, ortaokul ve lise kayıtlarına bir ölçüt getirilmesi gerektiğine, çok zorunlu olmayan durumlar dışında öğrencilerin örgün eğitimden ayrılarak bu kurumlara geçişlerinin engellenmesinin gerektiğine değinilmiştir. Karadeniz'in (2012) araştırmasında zorunlu eğitim çağındaki çocukların açık öğretime yönlendirilmesinin sakıncalı olduğu belirtilmiştir. Tosun ve Bayram'ın (2015) çalışmasında 2012-2013 öğretim yılında 12 yıllık zorunlu eğitim kapsamında öğrencilerin lise öğrenimlerine açık öğretim yoluyla devam etme hakkının verilmesiyle birlikte sekizinci sınıftan direkt geçiş yapan kadın öğrencilerin sayısında büyük bir artış yaşandığı vurgulanmaktadır. Açık öğretim lisesinin gerekli bir kurum olduğu fakat 12 yıllık zorunlu eğitim kapsamında öğrencilerin lise öğrenimlerine açık öğretim yoluyla devam etme hakkının verilmesinin örgün liselerde öğrenimlerine devam etmek isteyen kadın öğrencilerin "inanç, baskı, kültür ve yoksulluk" gibi nedenlerle bu haklardan vazgeçmesine yol açtığı belirtilmektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

İlkokula Başlama Yaşı

1. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında, katılımcılar ilkokula başlamak için en uygun yaşın 61'inci ay olmadığını düşünmektedirler. İlkokul ve ortaokulda görev yapanlara göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci ay değildir. Ancak ortaokulda görev yapan katılımcılar, bu görüşe ilkokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci ay değildir. Ancak erkek katılımcılar bu görüşe kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci ay değildir. Ancak branş öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe sınıf öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci ay değildir. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci ay değildir. Ancak yönetici olan katılımcılar bu görüşe öğretmen olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci ay değildir. Ancak 21 yıl ve üstünde kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha az katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 61'inci ay değildir.

2. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında, katılımcılar ilkokula başlamak için en uygun yaşın 73'üncü ay olduğunu düşünmektedirler. İlkokul ve ortaokulda görev yapanlara göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır. Ancak ilkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır. Ancak erkekler bu ifadeye kadınlardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokula başlamak için en uygun

yaş 73'üncü aydır. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır. Ancak eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır. Ancak yönetici olan katılımcılar bu görüşe öğretmen olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır. Ancak 21 yıl ve üstünde kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula başlamak için en uygun yaş 73'üncü aydır. Ancak yaşı 45 ve daha fazla olanlar bu görüşe, 36-44 yaş arasında olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

3. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında, katılımcılar ilkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorununun yaşandığını düşünmektedir. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre ilkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır. Ancak ilkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre ilkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır. Ancak kadın katılımcılar bu görüşe erkek katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır. Ancak eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır. Ancak öğretmen olan katılımcılar bu görüşe yönetici olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır. Ancak 11-20 yıl arasında kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 21

yıl ve üstünde olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.

4. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, 61 aylık çocukların ilkokula başlamasının fiziksel ve duygusal açıdan uygun olmadığını düşünmektedirler. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre 61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygun değildir. Ancak ortaokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ilkokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Kadınlara ve erkeklere göre 61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygun değildir. Ancak erkek katılımcılar bu görüşe kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Branş öğretmeni ve sınıf öğretmeni olan katılımcılara göre 61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygun değildir. Ancak branş öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe sınıf öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre 61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygun değildir. Ancak diğer kurumlardan mezun olan katılımcılar bu görüşe eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Öğretmenlere ve yöneticilere göre 61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygun değildir. Ancak yönetici olan katılımcılar bu görüşe öğretmen olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre 61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygun değildir. Ancak 10 yıl ve daha az kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 21 yıl ve üstünde olanlar ile 11-20 yıl arasında olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre 61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygun değildir. Ancak yaşı 36-44 yaş arasında olanlar bu görüşe, 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

5. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrencilerin, derste çabuk sıkıldıklarını ve başka şeylerle ilgilendiklerini düşünmektedirler. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste

çabuk sıkılmakta ve başka şeylerle ilgilenmektedirler. Ancak ilkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılmakta ve başka şeylerle ilgilenmektedirler. Ancak kadın katılımcılar bu görüşe erkek katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılmakta ve başka şeylerle ilgilenmektedirler. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılmakta ve başka şeylerle ilgilenmektedirler. Ancak eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılmakta ve başka şeylerle ilgilenmektedirler. Ancak öğretmen olan katılımcılar bu görüşe yönetici olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılmakta ve başka şeylerle ilgilenmektedirler. Ancak 11-20 yıl arasında kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 21 yıl ve üstünde olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılmakta ve başka şeylerle ilgilenmektedirler. Ancak yaşı 36-44 arasında olanlar bu görüşe, 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

6. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrencilerin, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirdiklerini düşünmektedirler. İlkokulda görev yapanlara göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler; ortaokulda görev yapanlara göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda kısmen daha fazla kaza geçirmektedirler. İlkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Kadınlara göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler; erkeklere göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda kısmen daha

fazla kaza geçirmektedirler Kadın katılımcılar bu görüşe erkek katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Sınıf öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler; branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda kısmen daha fazla kaza geçirmektedirler. Sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler. Öğretmenlere göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler; yöneticiler göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda kısmen daha fazla kaza geçirmektedirler. Öğretmen olan katılımcılar bu görüşe yönetici olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda kısmen daha fazla kaza geçirmektedirler. Tüm mesleki yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula 61-66'ncı aylarda başlayan öğrenciler, diğerlerine göre okulda kısmen daha fazla kaza geçirmektedirler.

7. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu düşünmektedir. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak ilkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Kadınlara ve erkeklere göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak erkek katılımcılar bu görüşe kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan

öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak 21 yıl ve üstünde kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak yaşı 36-44 arasında olanlar bu görüşe, 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

8. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu düşünmektedirler. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak ilkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Kadınlara ve erkeklere göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak erkek katılımcılar bu görüşe kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri

düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak 21 yıl ve üstünde kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak yaşı 45 ve daha fazla olanlar bu görüşe, 36-44 yaş arasında olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

9. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin Matematik beceri düzeylerinin beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksek olduğunu düşünmektedir. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak ilkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak erkek katılımcılar bu görüşe kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak 21 yıl ve üstünde kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla

katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir. Ancak yaşı 45 ve daha fazla olanlar bu görüşe, 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

10. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağladıklarını düşünmektedir. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadırlar. Ancak ilkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadırlar. Ancak erkek katılımcılar bu görüşe kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadırlar. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadırlar. Ancak eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadırlar. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadırlar. Ancak 21 yıl ve üstünde kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadırlar. Ancak yaşı 45 ve daha fazla olanlar bu görüşe, 36-44 arasında olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

İlköğretimin İlkokul ve Ortaokul Olarak Ayrılması ve Süreleri

1. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesinin yerinde bir uygulama olmadığını düşünmektedirler. İlkokulda görev yapanlara göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulama değildir; ortaokulda görev yapanlara göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi kısmen yerinde bir uygulamadır. Ortaokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ilkokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulama değildir. Sınıf öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulama değildir; branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi kısmen yerinde bir uygulamadır. Branş öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe sınıf öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılara göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulama değildir; diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi kısmen yerinde bir uygulamadır. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulama değildir. Yönetici olan katılımcılar bu görüşe öğretmen olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olanlara ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi kısmen yerinde bir uygulamadır; 11-20 yıl arasında olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlara göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulama değildir. 10 yıl ve daha az kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. 35 yaş ve daha az olanlara göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi kısmen yerinde bir uygulamadır; 36-44 yaşlar arasında olanlar ile 45 yaş ve daha fazla olanlara göre ilkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulama değildir. Yaşı 35 ve daha az olanlar bu görüşe, 36-44 arasında olanlar ile 45 ve daha fazla olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

2. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılmasının yerinde bir uygulama olmadığını düşünmektedirler. İlkokulda görev yapanlara göre ortaokul süresinin üç

yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulama değildir; ortaokulda görev yapanlara göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması kısmen yerinde bir uygulamadır. Ortaokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ilkokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulama değildir. Sınıf öğretmeni olan katılımcılara göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulama değildir; branş öğretmeni olan katılımcılara göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması kısmen yerinde bir uygulamadır. Branş öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe sınıf öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulama değildir. Öğretmenlere göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulama değildir; fakat yöneticilere göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır. Yönetici olan katılımcılar bu görüşe öğretmen olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Mesleki kıdemi 11-20 yıl arasında olanlara göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulama değildir; 10 yıl ve daha az olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlara göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması kısmen yerinde bir uygulamadır. 10 yıl ve daha az kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. 35 yaş ve daha az olanlara göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması kısmen yerinde bir uygulamadır; 36-44 yaşlar arasında olanlar ile 45 yaş ve daha fazla olanlara göre ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulama değildir. Yaşı 35 ve daha az olanlar bu görüşe, 36-44 arasında olanlar ile 45 ve daha fazla olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

3. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesinin, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağladığını düşünmektedirler. İlkokulda görev yapanlara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır; ortaokulda görev yapanlara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların kısmen azalmasını sağlamıştır. İlkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını

sağlamıştır. Ancak erkek katılımcılar bu görüşe kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır. Ancak eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır. Ancak yönetici olan katılımcılar bu görüşe öğretmen olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır. Ancak 11-20 yıl arasında kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 10 yıl ve daha az olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır. Ancak yaşı 36-44 arasında olanlar bu görüşe, 35 ve daha az olanlar ile 45 ve daha fazla olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

4. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılmasının, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemediğini düşünmektedirler. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilememiştir. Ancak ortaokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ilkokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilememiştir. Ancak kadın katılımcılar bu görüşe erkek katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilememiştir. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla

katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olanlara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilememiştir. Öğretmenlere ve yöneticilere göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilememiştir. Ancak yönetici olan katılımcılar bu görüşe öğretmen olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilememiştir. Ancak 21 yıl ve üstünde kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 10 yıl ve daha az olanlar ile 11-20 yıl arasında olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre ilköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilememiştir. Ancak yaşı 45 ve daha fazla olanlar bu görüşe, 35 ve daha az olanlar ile 36-44 arasında olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

5. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesinin daha uygun olmadığını düşünmektedirler. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi uygun değildir. Kadınlara ve erkeklere göre sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi uygun değildir. Ancak erkek katılımcılar bu görüşe kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmeni ve branş öğretmeni olan katılımcılara göre sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi uygun değildir. Ancak branş öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe sınıf öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi uygun değildir. Öğretmenlere ve yöneticilere göre sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi uygun değildir. Ancak yönetici olan katılımcılar bu görüşe öğretmen olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmışlardır. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi uygun değildir. Ancak 10 yıl ve daha az kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 21 yıl ve üstünde olanlar ile 11-20 yıl arasında olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi uygun değildir. Ancak yaşı 35 ve daha az olanlar bu görüşe, 45 ve daha fazla olanlar ile 36-44 arasında olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

Seçmeli Dersler

1. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, görev yaptıkları okuldaki öğrencilerin, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçtiklerini düşünmektedirler. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre görev yaptıkları okuldaki öğrenciler, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler. Ancak ortaokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ilkokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlar ve erkeklere göre görev yaptıkları okuldaki öğrenciler, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler. Sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerine göre görev yaptıkları okuldaki öğrenciler, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler. Ancak branş öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe sınıf öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre görev yaptıkları okuldaki öğrenciler, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler. Öğretmenlere göre görev yaptıkları okuldaki öğrenciler, kısmen okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler; yöneticiler bu görüşe katılmamaktadır. Öğretmen olan katılımcılar bu görüşe yönetici olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Mesleki kıdemi 11-20 yıl arasında olanlara göre görev yaptıkları okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler; 10 yıl ve daha az olanlar ile 21 yıl ve üstünde olanlar bu görüşe katılmaktadırlar. 11-20 yıl arasında kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 21 yıl ve üstünde olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre görev yaptıkları okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler. Yaşı 36-44 arasında olanlar bu görüşe, 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

2. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, görev yaptıkları okulda ders seçiminin, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapıldığını, kısmen okul idaresinin yönlendirmesinin olduğunu düşünmektedirler. İlkokulda görev yapanlara göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır; ortaokulda görev yapanlara göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, kısmen okul idaresinin yönlendirmesi olmaktadır. İlkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda

görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, kısmen okul idaresinin yönlendirmesi olmaktadır. Erkek katılımcılar bu görüşe kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmenlerine göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır; branş öğretmenlerine göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, kısmen okul idaresinin yönlendirmesi olmaktadır. Sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, kısmen okul idaresinin yönlendirmesi olmaktadır. Ancak eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olan katılımcılardan daha fazla katılmaktadırlar. Öğretmenlere göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, kısmen okul idaresinin yönlendirmesi olmaktadır; yöneticilere göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır. Yönetici olan katılımcılar bu görüşe öğretmen olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Mesleki kıdemi 10 yıl ve daha az olanlar ile 11-20 yıl arasında olanlara göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, kısmen okul idaresinin yönlendirmesi olmaktadır; 21 yıl ve üstünde olanlara göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır. 21 yıl ve üstünde kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 11-20 yıl arasında olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. 35 yaş ve daha az olanlar ile 36-44 yaşlar arasında olanlara göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, kısmen öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, kısmen okul idaresinin yönlendirmesi olmaktadır; 45 yaş ve daha fazla olanlara göre görev yaptıkları okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmakta, okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.

4-4-4 Uygulaması Kapsamında Çeşitli Konular

1. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, okulöncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması gerektiğini düşünmektedirler. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır. Ancak ilkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır. Sınıf öğretmenlerine ve branş öğretmenlerine göre okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır. Ancak eğitim fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Öğretmenlere ve yöneticilere göre okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır. Ancak yönetici olan katılımcılar bu görüşe öğretmen olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır. Ancak 11-20 yıl arasında kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 21 yıl ve üstünde olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır. Ancak yaşı 36-44 arasında olanlar bu görüşe, 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

2. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapının mevcut olmadığını düşünmektedirler. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcut değildir. Ancak ortaokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ilkokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcut değildir. Sınıf öğretmenlerine ve branş öğretmenlerine göre 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcut değildir. Ancak branş öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe sınıf öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcut değildir. Ancak eğitim

fakültesinden mezun olan katılımcılar bu görüşe diğer kurumlardan mezun olanlar katılımcılardan daha fazla katılmaktadırlar. Öğretmenlere ve yöneticilere göre 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcut değildir. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılar göre 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcut değildir. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcut değildir.

3. Tüm katılımcıların verdikleri cevapların ortalamasına bakıldığında katılımcılar, İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımlarının açılması gerektiğini düşünmektedirler. İlkokulda ve ortaokulda görev yapanlara göre İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır. Ancak ilkokulda görev yapan katılımcılar bu görüşe ortaokulda görev yapan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Kadınlara ve erkeklere göre İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır. Ancak erkek katılımcılar bu görüşe kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Sınıf öğretmenlerine ve branş öğretmenlerine göre İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır. Ancak sınıf öğretmeni olan katılımcılar bu görüşe branş öğretmeni olan katılımcılardan anlamlı düzeyde daha fazla katılmaktadırlar. Eğitim fakültesinden ve diğer kurumlardan mezun olan katılımcılara göre İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır. Öğretmenlere ve yöneticilere göre İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır. Tüm mesleki kıdem gruplarındaki katılımcılara göre İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır. Ancak 11-20 yıl arasında kıdemi olanlar bu görüşe, kıdemi 21 yıl ve üstünde olanlar ile 10 yıl ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar. Tüm yaş gruplarındaki katılımcılara göre İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır. Ancak yaşı 36-44 arasında olanlar bu görüşe, 45 ve daha fazla olanlar ile 35 ve daha az olanlardan daha fazla katılmaktadırlar.

Öneriler

Uygulayıcılar İçin Öneriler

1. Öğrenciler seçmeli derslerini aileleri ile birlikte, kendi istek ve becerilerine uygun olacak şekilde ve kendi özgür iradeleri ile seçmelidirler. Öğretmenlerin ve okul

yöneticilerinin seçmeli dersler konusunda baskı, dayatma ve yönlendirmeleri olmamalıdır.

2. Sadece İmam-Hatip okullarının orta kısımları değil, diğer meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.

3. İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin sosyal beceri düzeyleri, okuduğunu anlama beceri düzeyleri, Matematik beceri düzeyleri beş yaşında başlayan öğrencilerden daha yüksektir. İlkokula altı yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler okul kurallarına beş yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamakta; beş yaşında başlayan öğrenciler derste çabuk sıkılmakta, başka şeylerle ilgilenmekte, altı yaşında başlayanlara göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler. Yani beş yaşındaki çocukların okula başlaması fiziksel, duygusal ve akademik olarak uygun değildir. Bu sebeplerden dolayı okula başlama yaşı için en uygun yaş 73. aydır.

4. İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır. Birbirlerinden birçok yönüyle farklı olan iki kademe öğrencilerinin farklı binalarda veya okullarda eğitim alması gerekmektedir.

Araştırmacılar İçin Öneriler

1. Konuyla ilgili olarak çalışma evreni genişletilerek daha kapsamlı bir araştırma yapılabilir.

2. Konuyla ilgili öğrencilerin ve velilerin görüşlerine başvurulabilir.

3. Sekiz yıllık kesintisiz eğitim sistemi ile 12 yıllık kesintisiz eğitim sistemi karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

- 12 Yıl Zorunlu Eğitim Sorular-Cevaplar, Millî Eğitim Bakanlığı Ankara, 2012.
- 28261 Sayılı Resmî Gazete (11.04.2012) İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun No: 6287 Kabul Tarihi: 30/3/2012.
- A.Ü.EBF Zorunlu Eğitimi İzleme Komisyonu. (2012). Temel Eğitimin Yeniden Yapılandırılmasının Çağdaş Yönlendirme Anlayışına Uygunluğunun Değerlendirilmesi, Hazırlayanlar: A. Balcı, D. Gözütok, B. Yeşilyaprak, Y. Kepenekci, H. H. Aksoy.
- Adıgüzel, Y. (2013). *Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre 2012 Yılında İlköğretim ve Eğitim Kanununda Yapılan Düzenlemenin (4-4-4) İlkokullarda Uygulanışı Üzerine Bir Değerlendirme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Akçabay, F. C. (2012). *Toplumsal Değişim Ve Hukuk İlişkisi Çerçevesinde Zorunlu Eğitim*. Yayınlanmamış Doktora Tezi . Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Akkan, E. (2013). *4-4-4 Eğitim Modelinin Değişim Yönetimi Bakımından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Akyüz, Y. (2008). İlköğretim zorunluluğu nasıl getirilmiştir? Y. Akyüz, *Türk Eğitim Tarihi* (s. 151). Ankara: pegem.
- Akyüz, Y. (1994). İlköğretimin Yenileşme Tarihinde Bir Adım: Nisan 1847 Tâlimatı. *OTAM* (5), 1-47.
- Akyüz, Y. (2008). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Yıldırım, E. ve Bayraktaroğlu, S. (2007). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, SPSS Uygulamalı*. Sakarya: Gözlem Yayınları.
- Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Görüşü, 2012, <http://www.education.ankara.edu.tr/>.
- Aslan, M. (2014). *60-72 Aylık Çocukların İlkokula Başlama Durumlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Aslan, M. (2014). *Ortaokullarda Okutulan Seçmeli Derslerin Seçiminde Velilerin Göz Önünde Bulundurduğu Kriterlerin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana
- Aslantaş, İ. (2011). *Ortaöğretim 9.Sınıf Öğrencilerinin Seçmeli Ders Tercihlerine Rehber Öğretmenlerin Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Atmaca, N. (2007). *Yeni Eğitim Programlarına İlköğretim Okullarının Ve İlköğretim*

- Okulu Müdürlerinin Hazırbulunuşluk Düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Ay, A. Y. (2010). *Sekiz Yıllık Kesintisiz Temel Eğitime Geçişten Günümüze Kalkınma Planlarının İlköğretimde Okullaşma Oranı Ve Sınıf Mevcudu Açısından İrdelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Aydın, S. (2006). *Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Zorunlu Eğitim*. Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Başaran, İ. (2008). İlköğretim. T. E. Yönetimi içinde, *İ.Ethem Başaran* (s. 97). Ankara: Ekinoks Yayınevi.
- Başaran, İ. (2008). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Ekinoks Yayınevi.
- Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Görüşü, 2012,
<http://www.fed.boun.edu.tr/default.asp?MainId=18>
- Bora, V. (2012). *Kız Çocuklarının Zorunlu Eğitim Sonrası Ortaöğretime Devam Etmeme Nedenleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Bulut, M. (2010). *İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Yeni İlköğretim Programlarının Uygulanması Sürecinde Karşılaştıkları Sorunların Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Çakıcı, M. (2015). *60-72 Aylık 1. Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluk Düzeylerinin Belirlenmesi (Öğretmen Görüşlerine Göre)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Çamlıbel, F. (2015). *Okul Müdürü Ve Öğretmenlerin 12 Yıllık Zorunlu Eğitim Uygulamasına İlişkin Algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Demirtaş, Z. (2011). Gelişim Dönemleri ve Özellikleri Açısından Zorunlu Eğitim. *Eğitime Bakış* , 25-30.
- Dilli, C. (2006). *Zorunlu Eğitim Çağında Bulunan Kız Çocuklarının Okula Gitmeme Nedenleri (Şırnak İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Dirlik, C. (2014). *4-4-4 Eğitim Sisteminde 60-66 Aylık Öğrencilerin Okula Hazırbulunuşlukta Sosyal Uyum Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi-Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Doğan, S., Uğurlu, C. T., & Demir, A. (2014). *4-4-4 Eğitim Sisteminin Okul*

- Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine Göre İncelenmesi*. Gaziantep University Journal of Social Sciences , 115-138.
- Düver, B. (2009). *İlköğretimde Hükümet Programları ve Uygulamalar (1980-)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Görüşü, 2012,
http://www.egitim.ege.edu.tr/efdergi/index.php?p_id=700&s_id=327741939ef7828
- Eğitim Reformu Girişimi (2012). *18 Soruda "4-4-4 Yasa Teklifi"*. İstanbul: ERG,
[https://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/ERG-EIR2012-egitim-izleme-raporu-2012-\(12.09.2013\).pdf](https://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/ERG-EIR2012-egitim-izleme-raporu-2012-(12.09.2013).pdf)
- Eğitim Reformu Girişimi (2012). *Bilgi Notu: Kesintisiz Temel Eğitim Nedir?*,
http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/ERG_KesintiliEgitim_BilgiNotu.pdf.
- Eğitim Reformu Girişimi (2012,a). Eğitim İzleme Raporu.
- Eğitim Reformu Girişimi (2012,b). *TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmeye başlanan "İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" hakkında değerlendirme*. İstanbul: ERG.
- Eğitim Sen: '4-4-4 istatistikleri eleştirilerimizdeki haklılığı gösteriyor'*. 05 Nisan 2013,
<http://haber.sol.org.tr/devlet-ve-siyaset/egitim-sen-444-istatistikleri-eleistirilerimizdeki-hakliligi-gosteriyor-haberi>.
- Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası. (2013). 4-4-4 1. Yarıyıl Değerlendirme Raporu.
- Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası. (2012). 2012-2013 Eğitim-Öğretim Yılı 4-4-4 Z(S)orunlu Eğitim Yasasıyla Başlıyor.
- Eğitimciler Birliği Sendikası. (2013). Birinci Yılımı Dolduran 4-4-4 Eğitim Sistemine İlişkin En Kapsamlı İzleme ve Değerlendirme Çalışması.
- Eğitim-Sen (2012), *Zorunlu Eğitim 12 Yıla Çıkmıyor, Fiilen dört yıla İniyor!*, Ankara: Eğitim-Sen Yayınları.
- Elmes, D., Kantowitz, B. H., & Roediger, H. L. (2003). *DeneySEL Psikoloji*. Nobel.
- Ergün, M. (2008). Cumhuriyet Dönemi Eğitim Tarihi. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* , 321-348.
- Ergün, M. (2014). Eğitimde Kademelerin Oluşması ve Kademeler Arası Geçiş Düzenlemelerine Tarihi Bakış. *Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Eğitimde Kademeler Arası Geçiş ve Yeni Modeller Uluslararası Kongresi* (s. 1-40). içinde Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.
- Fer, S. (2005). 1923 Yılından Günümüze Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Programları

- Üzerine Bir İnceleme. *Cumhuriyet Dönemi Eğitim Politikaları Sempozyumu*. İstanbul.
- Gültekin, M. (1998) *Türkiye ve Avrupa Birliği'ne Üye Bazı Ülkelerde Zorunlu Eğitim*, Anadolu Üniv. Yay. No:1016, Açıköğretim Fak. Yay. No:559, s.73-91.
- Gürkan, T. (1987). *Temel Eğitimde Altı Yaş Uygulamasının Değerlendirilmesi (Ankara İlinde Bir İnceleme.)* Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Güven, İ. (2012). Eğitimde 4-4-4 ve Fatih Projesi Yasa Tasarısı = Reform mu? *Elementary Education Online* , 556-577.
- Güven, İ. (2014). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem.
- Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 05.01.1961 Tarih 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne İlişkin Görüşler, 2012.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, 130, 20.02.2012.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, [sayı 6287], 30.03.2012.
- Karadeniz, C. B. (2012). Öğretmenlerin 4-4-4 Zorunlu Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi* , 34-53.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Kitap.
- Karbuğa, A. Ö. (2011). *İlköğretim 1. Sınıfı Başlama Yaşının İlköğretim Okul Yönetici Ve Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Kartal, S. (2013). Türkiye'de İlkokula Başlama Yaşının Beş Yaşa İndirilmesinin Eğitim Politikaları Açısından Değerlendirilmesi. *Mülkiye Dergisi* , 201-214.
- Katmer, B. (2013). Yeni Eğitim Sisteminde(4-4-4) *Ortaokul Yönetici ve Öğretmenlerinin Karşılaştıkları İletişim Sorunları Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Kılıç, S. (2014). *İlkokul Birinci Sınıfı Devam Eden 60-66-72 Aylık Öğrencilerin Dil Becerilerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kotan, İ. (2015). *Ortaöğretimde Bazı Seçmeli Dini Derslere İlişkin Öğrenci Öğretmen Ve Yönetici Görüşlerinin İncelenmesi*,Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Kerimoğlu, Z. (2006). *1946-1960 Arası Uygulanan Eğitim Politikası*. Yayınlanmamış

- Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Kundakçı, S., ve Erginer, A. (2013). Türkiye’de Oniki Yıllık Zorunlu Eğitim Öncesi Zorunlu Okul Öncesi Eğitim Pilot Uygulamasının Değerlendirilmesi: Tokat İli Örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* , 336-357.
- Kurt, Z. A. (2008). Açık İlköğretim Okulu'na Kayıtlı Yetişkinlerin Açık Öğretim Sistemine İlişkin Görüş ve Beklentileri (Ankara İli Örneği). Ankara Üniversitesi.
- Küçükönder, A. (2001). *İlkokul ve Ortaokul ile Zorunlu Eğitimin Mevzuat, Müfredat ve Uygulama Açısından Bir Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi.
- Külekcı, E. (2013). 4-4-4 Eğitim Sistemi Kapsamında Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* , 369-377.
- Maviş, E. (2010). *Yenilenen İlköğretim Programlarına (1-5. Sınıf) İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Bakış Açuları Ve Algılama Düzeyleri (Kırıkkale İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi.
- MEB 2012-2013 Yılı İstatistikleri, Ankara, <http://sgb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-istatistikleri-orgun-egitim-2012-2013/icerik/79>
- Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı. (2008). *Seçmeli Derslerin Seçim Kriterlerinin Değerlendirilmesi Araştırması*. Ankara: MEB.
- Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, [sayı 2492], 1998.
- MEB (1974), IX. Milli Eğitim Şurası Sonuç Metni, <http://ttkb.meb.gov.tr/www/surular/dosya/12>.
- Nurdoğan, M. A. (2005). *Osmanlı Modernleşme Sürecinde İlköğretim*. İstanbul.
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi [ODTÜ] Eğitim Fakültesi, 05.01.1961 Tarih 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında ODTÜ Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Görüşü, 2012.
- Örs, Ç., Erdoğan, H., ve Kipici, K. (2013). Eğitim Yöneticileri Bakış Açısıyla 12 Yıllık Kesintili Zorunlu Eğitim Sistemi: Iğdır Örneği. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 131-154.
- Özdem, G. (2007). *Türkiye’de 1980 Sonrası Uygulanan Eğitim Politikalarının İlköğretim Okullarında Yarattığı Dönüşümün Değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi.

- Özüt, A. (2014). *İlköğretim Düzeyindeki Seçmeli Derslerin Seçim Kriterlerinin Öğretmen ve Okul Yöneticisi Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Polat, E. (2014). *12 Yıllık Zorunlu Ve Kademeli Eğitim Sistemi 'nde İlkokul Birinci Sınıflarda Yaşanan Sorunların Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Sirem, Ö. (2014). *4-4-4 Okul Sisteminde Sınıf Öğretmenlerinin İlkokuma Yazma Öğretim Sürecine Yönelik Görüşleri (Düzce İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi, Düzce.
- Soylu, Ö. (2013). *Türkiye 'de Din Eğitimi ve İmam-Hatip Liseleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- Süzen, Z. B. (2004). *Sekiz Yıllık Zorunlu Eğitimin Değerlendirilmesi (Ankara Çankaya İlçesi Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Tanman, S. (2008). *İlköğretim Okullarının İkinci Kademesinde Eğitimde Fırsat Eşitsizliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Taş, B. S. (2004). *İlköğretim 6,7 ve 8. Sınıflar "Seçmeli Ders Programlarının Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Tok, F. (2013). *12 Yıllık Zorunlu Eğitim Uygulamasına İlişkin Öğretmen, Yönetici ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi (Gaziantep İl Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zirve Üniversitesi, Gaziantep.
- Tosun F. Ç. ve Bayram A. (2015). Açık Öğretim Lisesinde Artış: Kadın Öğrenciler. *Eğitim Bilim Toplum* , s. 84-99.
- Turhan, V. N., Engin, A. O., & Seven, M. A. (2004). Ülkemizdeki Sekiz Yıllık Temel Eğitim Uygulamasının Amaçlar Bakımından Gelişmiş Ülkelerdeki Temel Eğitim Süreleri İle Karşılaştırılması. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* , 293-303.
- Türk Tabipler Birliği. (2012). *Çocukların Gelişim Süreçleri ve Okula Başlama*. Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları.
- Tutal, Ö. (2013). *İlk Okuma-Yazma Öğrenmede Okula Başlama Yaşının Okuma-Yazma Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- ULUTAŞ, S., & Erman, M. (2011). Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Türkiye'de

- Uygulanmış Olan İlkokul, Ortaokul ve İlköğretim Okulları Öğretim Programlarında Ölçme ve Değerlendirme. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi* , 148-154.
- Üner, E. (2011). *Okul Öncesi Eğitim Programındaki 36-72 Aylık Çocuklara Farklılıklara Saygı Eğitimi Kazandırmanın Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Yabancı, S. (2004). *Sekiz Yıllık Zorunlu Eğitimin Sosyal Sonuçları (Sivrice İlçesi Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Yılmaz, F. (2015). *Okul Dönüşümünün Öğretmenlerin İş Doyumu İle İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Yoldaş, D. (2014). *İlkokul Müdürlerinin Okul Öncesi Öğrencilerinin Kendi Okullarının Birinci Sınıfına Başlamayı Tercih Etmelerine İlişkin Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

EKLER

Ek-1: Araştırma uygulama izin belgesi.

EK-2: Ölçme aracı kullanım izni

EK-3: Uygulanan ölçme aracı.

EK-4: Yazarın özgeçmişi.

Ek 1: Araştırma Uygulama İzin Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 09/12/2014-5076

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı :75987002-044/

Konu :Araştırma İzni

EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI BAŐKANLIđINA

İlgi : Yazı İşleri Őube Müdürlüğü, 03/12/2014 tarihli ve 3964 sayılı yazı.

Anabilim Dalımız Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı 119901011 numaralı yüksek lisans öğrencisi Haydar ERCAN'ın araştırma izin isteğine ilişkin ilgi yazı ve Tokat Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 26.11.2014 tarih ve 5710328 sayılı yazısı yazımız ekinde gönderilmiş olup, ilgili öğrenci ve danışmanı Yrd. Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER'in bilgilendirilmesi hususunda;

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

e-imzalıdır
Yrd.Doç.Dr. Uğur AKIN
Müdür Yardımcısı

EK :
İlgi yazı ve eki(2 sayfa)

E. K. K. K.

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı :23845617-044/

Konu :Araştırma İzni

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 17.10.2014 tarih ve 556 sayılı yazı.

Tokat Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün "Araştırma İzni" konulu 26.11.2014 tarih ve 5710328 sayılı yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Mücahit EĞRİ
Rektör Yardımcısı

EK :
1- Yazı (1 Sayfa)

EK-2: Ölçme aracı kullanım izni.

Evrak Tarih ve Sayısı: 02/12/2014-1950

T.C.
TOKAT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 27001677/44/5710328
Konu: Araştırma İzni

26/11/2014

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
TOKAT

İlgi : 21/10/2014 tarih ve 33490967-044-2912-4934 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde gönderilen anket izni müdürlüğümüz İnceleme Komisyonu tarafından incelenmiş olup, söz konusu anketle ilgili tereddüte düşülen hususlarda müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Birimi ile iletişime geçilmesi hususunda;

Bilgilerinizi, ilgiliye bildirilmesini rica ederim.

Mehmet Suphi KÜSBEÇİ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır
26.11.2014
Ayşe KÖPRÜLÜ
Şef

GOP Bulvarı 60100 Tokat/Merkez
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: stratejigelistirme60@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Adnan YÜCE
Tel: (0365) 214 1017-358
Faks: (0356) 2141186

EK 3: Uygulanan Ölçme Aracı

**ON İKİ YILLIK ZORUNLU EĞİTİM UYGULAMASINA İLİŞKİN
İLKÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN VE YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ
ANKETİ**

Değerli Meslektaşım,

Bu çalışmanın amacı, on iki yıllık zorunlu eğitim uygulamasına ilişkin olarak Tokat il merkezinde, görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin ve yöneticilerinin görüşlerinin incelenmesidir.

Bu anket ile toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlarla değerlendirileceğinden isim yazmanıza gerek yoktur.

Katkılarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Haydar ERCAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim
Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Yrd. Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER

Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Tez Danışmanı

Birinci Bölüm

Kişisel Bilgiler

Lütfen aşağıdaki 7 soruda size en uygun seçeneği işaretleyiniz veya istenen bilgileri yazınız.

1. Görev Yaptığınız Okul

Türü:

İlkokul ( )

Genel Ortaokul ( )

İmam-hatip Ortaokulu ( )

2. Cinsiyetiniz:

Kadın ( )

Erkek ( )

3. Branşınız:

Sınıf Öğretmeni ( )

Branş Öğretmeni ( ) (Lütfen
branşınızı yazınız.)

(.....)

4. En Son Mezun Olduğunuz

Eğitim Kurumu ve Düzeyi:

Eğitim Enstitüsü – Eğitim

Yüksekokulu ( )

Eğitim Fakültesi ( )

Fen-Edebiyat Fakültesi ( )

Diğer(.....)

5. Göreviniz:

Öğretmen ( )

Yönetici ( )

6. Mesleki Kıdem:

5 yıldan az ( )

6- 10 yıl ( )

11- 15 yıl ( )

16- 20 yıl ( )

21 yıl ve yukarısı ( )

7. Yaşınız:

Lütfen Yazınız: .....

İkinci Bölüm

On İki Yıllık Zorunlu Eğitim Uygulamasına İlişkin Düşünceler

Soru 1. Lütfen aşağıdaki ifadelere katılma durumunuzu, ifadelerin karşısındaki sütunlarda yer alan numaralardan uygun olanı daire içine alarak işaretleyiniz. İfadelerin karşısında yer alan rakamların anlamı aşağıda verilmiştir.

**1 Katılıyorum 2 Kısmen Katılıyorum 3 Katılmıyorum 4 Katılıyorum
5 Tamamen Katılıyorum**

İfadeler	1	2	3	4	5
1. İlkokula başlamak için en uygun yaş 60'inci aydır.	1	2	3	4	5
2. İlkokula başlamak için en uygun yaş 72'nci aydır.	1	2	3	4	5
3. İlkokula 61'inci ayda başlayan çocuklarda okula uyum sorunu yaşanmaktadır.	1	2	3	4	5
4. Okulöncesi eğitim zorunlu eğitim kapsamına alınmalıdır.	1	2	3	4	5
5. İlkokul süresinin beş yıldan dört yıla düşürülmesi yerinde bir uygulamadır.	1	2	3	4	5
6. Ortaokul süresinin üç yıldan dört yıla çıkarılması yerinde bir uygulamadır.	1	2	3	4	5
7. 12 yıllık zorunlu eğitim için gerekli altyapı mevcuttur.	1	2	3	4	5
8. 61 aylık çocukların ilkokula başlaması fiziksel ve duygusal açıdan uygundur.	1	2	3	4	5
9. İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi, okulda yaşanan kazaların azalmasını sağlamıştır.	1	2	3	4	5
10. İlkokula 61-66 ay arasında başlayan öğrenciler, derste çabuk sıkılıyorlar ve başka şeylerle ilgileniyorlar.	1	2	3	4	5
11. İlkokula 61-66 ay arasında başlayan çocuklar, diğerlerine göre okulda daha fazla kaza geçirmektedirler.	1	2	3	4	5
12. İlköğretim okullarının ilkokul ve ortaokul olarak ayrılması, kız çocuklarının okullaşmasını olumsuz etkilemiştir.	1	2	3	4	5
13. Sekiz yıllık ilköğretimin, kesintisiz olarak devam etmesi daha uygundur.	1	2	3	4	5
14. Görev yaptığım okuldaki öğrenciler, çoğunlukla okul idaresinin önerdiği dersleri seçmektedirler.	1	2	3	4	5

15. Görev yaptığım okulda ders seçimi, öğrenciler ve aileleri tarafından yapılmaktadır. Okul idaresinin yönlendirmesi olmamaktadır.	1	2	3	4	5
16. İlkokula 6 yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, sosyal beceri düzeyleri 5 yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	1	2	3	4	5
17. İlkokula 6 yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, okuduğunu anlama beceri düzeyleri 5 yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	1	2	3	4	5
18. İlkokula 6 yaş ve üzerinde başlayan öğrencilerin, matematik beceri düzeyleri 5 yaşında başlayan öğrencilere göre daha yüksektir.	1	2	3	4	5
19. İlkokula 6 yaş ve üzerinde başlayan öğrenciler, okul kurallarına 5 yaşında başlayan öğrencilere göre daha kolay uyum sağlamaktadır.	1	2	3	4	5
20. İmam-Hatip okulları dışındaki meslek okullarının da orta kısımları açılmalıdır.	1	2	3	4	5

EK 4: Özgeçmiş

Adı Soyadı	Haydar ERCAN
Kişisel Bilgiler	Uyruğu: T.C. Doğum Tarihi ve Yeri: 02.11.1985 / Gümüşhacıköy-AMASYA
İletişim Bilgileri	Tel: 0 506 308 07 52 E-posta: haydar1905ercan@hotmail.com
Öğrenim Bilgileri	Lise: 2000-2003 Akpınar Anadolu Öğretmen Lisesi (Ladik-Samsun) Lisans: 2003-2007 Ondokuz Mayıs Üniversitesi Amasya Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği 2007-2008: Milli Eğitim Bakanlığı Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğü İbn-i Sina İlköğretim Okulu 2008-2009: Milli Eğitim Bakanlığı Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğü Karabalçık Köyü İlköğretim Okulu
İş Deneyimi	2009-2013: Milli Eğitim Bakanlığı Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğü İbn-i Sina İlköğretim Okulu 2013-halen: Milli Eğitim Bakanlığı Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğü Atatürk Ortaokulu